Radu-Ilarion Munteanu

•

Osmoze

Prefață de Liviu Antonesei
Grafică de Liviu Ovidiu Penea

Editura LIMES
Cluj-Napoca, 2007

Colecția: xxx

Coordonator: xxx

Editor: MIRCEA PETEAN

Grafica: Liviu Ovidiu Penea

© Editura LIMES, 2005
Str. Snagov, 3/19
400420 Cluj-Napoca
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: edituralimes@yahoo.com

ISBN: 978-973-xxx-xxx-xxx

Consolidat între girul onorant al unui scriitor consacrat şi ranforsajul ironicei linii a unui mânuitor de peniță subțire, ambii fiind purtători ai unui emblematic prenume roman şi cărora autorul le e recunoscător, acest volum se dedică Măriei Sale Dorul.

PREFAȚĂ

POVESTIREA ŞI FEȚELE TIMPULUI

Cînd eram foarte tînăr, am scris un eseu intitulat ***Poezia şi fețele timpului*** în care diferențiam modurile poetice, evocarea şi invocarea de pildă, în funcție de modul de raportare la dimensiunile temporale, respectiv trecutul, prezentul, viitorul. Ce nu observasem atunci, dar am poate scuza entuziasmului tinereții extreme, era faptul că, în ultimă instanță, poezia abolește respectivele dimensiuni temporale, instituind un fel de strălucire a clipei, de explozie calmă, de „slavă stătătoare“, după cum spunea poetul, indiferent dacă soseşte pe calea evocării ori a invocației, indiferent dacă activează memoria sau imaginația, trecutul sau prezentul. Citind în această vară, chiar de două ori!, excelentul volum de povestiri al lui Radu-Ilarion Munteanu îmi dau seama că, dacă am dat măcar parțial greş cu poezia, am o mică şansă să mă reabilitez cu proza. Cele şaptesprezece proze din acest volum, dincolo de tematică autobiografică sau extra-biografică – deşi, în cele din urmă, pe un plan mai înalt, ce-l depăşeşte pe cel tematic, toată literatura bună este biografică! -, indiferent dacă „realiste” sau „sf“, au în comun tocmai acest joc fascinant cu dimensiunile temporale. Cu trecutul şi viitorul, mai exact, cele care pun mintea la lucru. Prezentul fiind rezervat „faptei“, povestirii ca atare, deci ipostazierii în scris a ceea ce păstrează viu engramele memoriei şi închipuirile şi fantasmele oferite generos de puterile imaginației. În cele mai bune dintre povestiri, care sînt şi cele mai multe!, desigur că aceste dimensiuni fuzionează într-un fel de – altă formulă mai bună nu găsesc! -, deci într-un fel de „memorie imaginară”. În cuvintele autorului, din foarte frumoasa povestire ***Darurile închipuirii***: „Nu ştiu. Îmi închipui” sau, mult mai pregnant: „Toate aceste daruri sînt rodul închipuirii unui fost copil”. Cine citeşte cu atenție propoziția

citată mai înainte are deja o cheie pentru lectura întregului volum al lui Radu-Ilarion Munteanu. Pare simplu, nu? Dar nu este!

În mod firesc, dintr-o asemenea perspectivă, dintr-un astfel de mod de asumare a lumii „reale" şi a lumii simbolice, diferenţele tranşante pe care mintea comună obişnuieşte să le traseze devin cu totul inoperante. Între frumuseţea „din poză" şi cea „din viaţă" de pildă, între întîmplările „reale" şi „minunile de Crăciun" – pentru că a venit vorba, povestirile din „ciclul Crăciunului" sînt, toate, admirabile -, dintre basmul folcloric de la care pleacă povestea în ***Du-te dorule, du-te călătorule*** **–** şi povestea „reală" construită de autor plecînd de la acesta. De ce? Pentru că autorul ştie un lucru esenţial, pe care îl şi spune în clar în ***Dau şi oglinzile imagini reale?***: „La vîrsta asta, ficţiunea şi virtualul sînt la fel de familiare ca realitatea, iar realitatea la fel de străvezie ca povestea". Numai că „vîrsta asta" poate fi orice vîrstă a unui copil, a unui adolescent sau a unui artist autentic! Poate însă cel mai bine este surprins acest joc fascinant cu feţele timpului şi ale psyche-ei în povestirea mai sus citată, ***Dau şi oglinzile imagini reale?*** Răspunsul este afirmativ, fără îndoială. Deşi memoria modifică precum un fel de oglindă concavă, iar imaginaţia procedează ca şi cum ar fi una convexă, în cele din urmă, important este că „oglinzile nu mint". Da, povestea nu minte, povestirea este întotdeauna adevărată ori, cu un termen mai adecvat ficţiunii, este mereu verosimilă.

Din cele scrise de mine aici, s-ar putea înţelege că Radu-Ilarion Munteanu şi-ar fi compus un fel de „filosofie a compoziţiei" şi apoi s-ar fi străduit s-o ilustreze cazual, în cele şaptesptesprezece texte. Nimic mai fals! Aceste povestiri sînt scrise pe parcursul cîtorva decenii, independent unele de celealte, iar ce-am scris eu mai sus e numai tentativa mea de a surprinde, de a sublinia o ***forma mentis*** plecînd de la acele cazuri. În caz contrar, povestirile n-ar fi atît de vii, atît de consistente, de îmbibate de semnele „realului", fie că acesta e senzitiv – stilul însuşi, deşi excelent elaborat, e senzitiv! -, plin

de „carne şi sînge", fie că este cel simbolic, sosit pe cale culturală, dar încorporat organic „biografiei", corporalităţii. Şi e normal să fie aşa! Adesea, primul sărut citit ori văzut într-un film poate avea un efect formativ mai puternic asupra sinelui decît primul sărut real! Sigur, autorul şi cu mine avem în comun un număr de experienţe – 2 Mai-ul, filmele de şi cu Alain Delon, Mastroianni, Fellini, Zefirelli, David Linch, cărţile lui Márquez şi ale celorlalţi sud-americani etc – şi într-un fel este cum nu se poate mai firesc ca lectura povestirilor sale să aibă asupra mea această funcţie evocativă. Din acest motiv, cititorii de vîrsta mea, a noastră, vor fi cuprinşi şi de o plăcută senzaţie de nostalgie, de o melancolie vagă şi difuză. Ce facem însă cu ceilalţi, cu cei care n-au trecut prin experienţele noastre? Cum ce facem? Ce întrebare mi-am putut pune! Păi, în afara evocării, nu mai există şi falsa memorie, şi invocarea, şi forţa nemăsurabilă de fantasmare din mintea oricărui cititor inteligent? Pentru că, da, aceasta este o carte pentru cititorii inteligenţi. Şi punctum.

20 iulie-19 august 2006, în Iaşi

LIVIU ANTONESEI

ALEXANDRA DE ŞAPTE ZILE

Într-o comunitate de nudişti din înalta societate
Nu se poate intra fără cravată

– proverb etrusc -

Descoperisem instituția 2 Mai exact la terminarea facultății, gândind că primul sejur marin acolo avea să fie ultima expediție *in corpore* a nucleului colegilor de promoție. Nu avea să fie așa, dar nu aveam de unde să știu atunci.

În anii aceia repartizarea „în producție" se făcea centralizat, absolvenții facultăților aceluiași profil din toată țara erau adunați într-un anume centru universitar. În cazul nostru Clujul. Luasem ultimele foi de drum dus-întors la Cluj, iar acolo, în cele 3 zile ale circului repartiției, secretara facultății ne împărțise ultimele resturi de bursă. În hărmălaia trenului nocturn de întoarcere, ne purtam ca și cum viața de student ar mai fi durat o vecie, dar și ca și cum abia acum ne-am fi descoperit unii pe alții. Compartimentele erau practic goale, cu toții ne înghesuisem pe culoare, toată lumea flirta în demență cu toată lumea.

Nu departe de mijlocul drumului, oricum pe la mijlocul nopții, un grup masiv cobora în orașul natal. Prietenul meu Eugen, băştinaş al acelui oraş, mare maestru al combinațiilor, apucase să organizeze o ultimă partidă de mare. În ultimul moment m-am hotărât să sar geamul şi să ma alătur grupului: aveam să vizitez inopinat familia tatălui meu. Cu ultima pensie alimentară aveam să-mi finanțez ultima vacanță la mare. **Ultima vacanță**, mi-a rezonat în capul meu pătrat, titlul unui film cu sir Alec Guiness, de impecabil humor negru. De acum vacanțele urmau să se numească, mai grețos, concedii.

Cui ai lăsat-o pe Solweig, mă întrebă, vag malițios, o colegă, în drumul din gară către taxiuri. Pe cele mai bune mâini,

ale lui Zoli, am răspuns, urcând sacul gen marinăresc pe umăr. Dacă i-ar veni ideea să-şi depăşească mandatul netrasat, îl face Nana arşice. Ştiam vag că logodnica mea nu va trăgea la mătuşa rezidențială, ci la una mai tolerantă, pe strada aceleia din mătuşile mele unde aveam să trag şi eu, la reîntoarcerea, tranzitorie, în Bucureşti.

Şi iată-ne la 2 Mai. Logodnica mea ar fi dorit să şedem în gazdă cu Zoli, protectorul ei. Cum pe Eugen nu-l putea suferi, am aranjat menaj cu piratul. Mai hakaná de sfântul Zoli. O roşie n-a curățat banditul de Eugen timp de o săptămână, toată bucătăreala am împărțit-o cu Solweig, ceea ce a fost chiar distractiv. Serile ocupam cârciuma locală, *Dobrogeanul*, turiştii încă nu erau sindicalizați. Tactica era simplă: zbieram mai tare ca ceilalți.

Într-o bună zi, cer înorat, hulă, mi se zbătuse ochiul stâng de dimineață, vărsasem piperul, văzusem 3.14 popi, una peste alta mă uitam în vag, dincolo de valurile *rele*, acolo unde vântul rostogolește norii, o colegă îmi ecrana orizontul, Solweig bătea capul să mergem în cameră că e ametită şi are nevoie de primul ajutor. Brusc, un pescăruş rade cei 3.14 metri de apă între rotunjimile colegei şi linia nisipului, pescărușul țipă, colega țipă şi dispare sub val. Un întreg sfert de secundă mă bucur tâmp că orizontul meu se curățase, iar Solweig încetase brusc să bată capul. Realizez că nici un băiat nu prinsese mişcarea, intru decis şi imbecil în apă, ajung simultan cu un nou val la locul dispariției, mă scufund fără să gândesc, mă revăd imediat vertical, țigănos, ațos, cu trupul molatec, alb şi plin de rotunjimi, al colegei, în brațe. Dar nu văd pe nimeni. Păi cum drakku să văd, nu mai am sifoanele, felinarele, pe nas. Marea şi-a tras răscumpărarea. Aşez trupul inert pe prosopul logodnicei mele, îi aplic tehnica văzută în filme, în fine, respiră. Eu nu ştiu nici acuma să înot.

Închipuiți-vă, domnilor președinți, că ați vedea mereu lumea printr-un binoclu nepus la punct. Cam aşa vedeam eu fără sifoane. Lumină, umbre, iok contururi. Au fost zilele de glorie

ale logodnicei mele. Până şi la *Dobrogeanul*, unde era întuneric şi oricum le ştiam mutrele colegilor şi oricum n-aveam nevoie să le văd ca să ştiu că râdeau la bancurile mele, până şi acolo mă călăuzea de mână. Eugen şi Zoli se întreceau în mişţouri, distribuite imparţial. Prietena cea mai bună a logodnicei mele, cu care abia dacă schimbasem două vorbe în atâţia ani, avu grijă să-mi pună în mână loţiunea ei de plajă, oferindu-şi spatele ca la sanatoriu, acuma nu era prea clar dacă deveneam competitiv fiind ca şi nevăzător, sau voia să insinueze că numai aşa puteam să-i ţin minte trupuşorul scheletic şi mignon. *Ultima vacanţă* părea a se desfăşura pe *ultimul ţărm.* Una peste alta, m-am lăsat dus de mână până-n pragul opticianului meu, pe aceeaşi stradă cu cele 3 mătuşi, că uitai să precizez, şi Eugen tot acolo trăsese. Omul pleca peste exact 2 zile în Israel. Cu căţel, cu purcel. Fusese singurul meşter capabil să-mi şlefuiască, *spinozian*, lentilele mele combinate, pentru care cu doar 5 ani în urmă aşteptasem 9 luni o comandă din Germania răsăriteană. M-a privit a refuz, apoi figura logodnicei i-a spus pe semne ceva, eşti nepoata lu' madam Schapira, da, bine, poimâine-s gata, pentru prietenul tău despachetez sculele. Îl costă preţul obişnuit, plus 200% urgenţa, plus 314% taxa de despachetat, îi fac rabat 80% din total pentru madam Schapira.

Nu mai aveam nici un ban. Solweig şi-a făcut curaj. Mergem la Luki. Ăsta era un supirant de-a lei, ne împrumutase odată magnetofonul Tesla pentru o excursie la munte, şi-l demontase din fundu' sufletului. I-a vândut lui Luki un album cu 73 de poze ale ei, pe care i le făcusem eu, bucată cu bucată, prin locuri unde i-ar fi fost voia să fi fost el, Luki, în locul meu. S-a dus singură la el. Nu voia cu nici un chip să mă lase să mă împrumut la mătuşa mea. Aşa am ajuns acasă la fel de văzător ca la plecarea din ultima vacanţă adevărată.

Va să zică eram în raporturi întrucâtva dure cu 2 Mai. Vindicative, revanşarde chiar. Peste nu mai mult de doi ani, în mijlocul unei bătălii sentimentale, care amintea de cea ce la Leipzig, prin amploare şi trădare, în mijloc de vară buimacă, dar

olimpică, în plin amók, las frontul sentimental în grija Marelui Regizor, şi nu mă mai opresc până la 2 Mai, unde auzisem că Eugen ar fi adunat iar o altă bandă de colegi.

Colegii se dovediră a fi exclusiv colege, nu aveam cine ştie ce în comun, era snobilimea rezidentă pe lângă Primăverii, singura dată când le impusesem fusese când câştigasem, contra lui Pierre Goldenstein, *şu-şu*-ul lor, un pariu pe teme cinematografice, asta deja cu cam 5 ani în urmă. Propusesem perfid pariul, care-a fost primul film cu Alain Delon în România, toată lumea zicea **Rocco şi fraţii săi**, eram sigur şi că nimeni nu-şi mai aminteşte de **Lupii la stână**, dar şi că orgoliul lui Pierre îl va determina să recunoască. Deşi, între timp, mamele a jumătate din ele, aflând că fusesem repartizat la aşa un institut, în Bucureşti, tot băteau capu, întâlnindu-mă ci-că întâmplător, ce deşteaptă e Tania, Vania, Manya ori Zyzanya, doar o cunoşti, Laurenţiu, cred că te şi cam place, n-ai putea tu pune o vorbă la conducerea institutului, să plece fetele de la Cucuieţii din Vale? À propos, ai reuşit s-o aduci pe Solweig?

Uitai să vă povestesc, acu's doi ani, la 2 Mai, depistasem, până să fiu văduvit de sifoane, o zonă de plajă, cu graniţă imaginară, o enclavă, unde se practica nudismul mixt. Defel izolată, cum aveam să aflu cu prilejul următoarei olimpiade, în golful francezului, la Costineşti, o convenţie în vitrină, cu totul stranie pentru vremurile alea, din urmă cu o generaţie. Cum grupul nostru deliberase şi decisese un loc de plajă disjunct, iar juma din timp eu jucasem pe înţeleptu' din munte, dus de mânuţă de micul negrişor în bikini, neobişnuitul falanster ne rămăsese străin.

Iar acum Eugen trona în mijlocul clubului distins al fostelor colege montagnarde, căci ocupau sistematic ultimele bănci ale amfiteatrelor, cu aerul lor abstract. L-am văzut de departe. Banditul, în loc să mă întâmpine (doar se presupune că descinsesem din trenul răniţilor, nu-i aşa?), a rămas unde era, silindu-mă să trec graniţa ultimilor textilişti. Cu o singură excepţie, o grăsună creolă, cu carnaţia mată, mătăsoasă, pe care

n-o ştiam defel, şi care-şi pieptăna cu deosebită grijă frizura impecabilă, cu o perie cum nu mai văzusem în cartierul meu de bercenar (ca băştinaş al căruia mă socoteam un soi de mercenar mai dur, uitând că mi's rănit în războaiele sentimentale), cu excepția acelui animal de rasă deci, întreg clanul snobilimii feminine, cu Zoïa Kosmodemyanskaya-n CV, mă filma ca pe un exemplar necunoscut de bondar auriu. Cu coada ochiului, cu ceafa, cu urechile, cu spatele delicat, ca să zic aşa, adică cu toată discreția, cu toată atenția şi cu toată cinstea. Aveam să trec testul sau nu? Cine ştie ce istorii crude şi insolite le va fi povestit procletul meu prieten Eugen? Ceea ce m-a hotărât să înfrunt zidul zgrumțuros al inhibiției nu fu spectrul de culori ale părului pubian al dragelor mele snobilite. Ci veracitatea zvonurilor despre uluitoarea pilozitate ce da către atavism a fostului meu asistent, de la catedra de specialitate, mai răsărit cu 2-3 ani decât progenitura nomeklaturii dejiste în a cărei jumătate feminină se ascundea acum. Era mai uşor să-i evaluezi cele câteva rarişti (coate, urechi) lipsite de superba blană neagră. L-am salutat cu un gest leneş, studiat, la fel de abstract, în timp ce-mi scoteam, cât mai à la Gypsy Lee Rose, slipul oricum minuscul. *Alea jacta fuit*.

M-am prins iute că cea mai bună metodă de luptă împotriva inhibițiilor era să transgresezi de cât mai multe ori granița invizibilă. Am făcut-o ce zeci de ori, sub toate pretextele posibile, în primele 90 de minute de la integrare. Ducesele, nici bonjur nici du-te de-a dur(a). După ce devenisem, măcar prin noul paşaport, asimilat, nu mi-au mai dat nici o atenție. Doar Tania, cu profilul ei slav, cu transparența albăstruie a carnației imună la soare, dori să afle „ce mai face Solweig". Excelent, dar nu se plânge, am încercat eu s-o fac pe Titi duru. Face un copil, viitor cetățean israelian. Asta mirosisem cu nu mai mult de 13 zile în urmă, vizitând-o, înarmat cu ditamai Zoli pe post de cod de intrare, producând unui soț, altfel cumsecade, unele vagi nelinişti (ce mai vrea şi ăsta?). Nici Solweig, nici soțul ei, cu atât mai puțin Zoli, nu descifrau motivul ascuns al vizitei mele: era

un idiot pariu personal: dacă Solweig dă măcar o replică în cod, atunci eu voi câştiga bătălia sentimentală în care eram angajat şi oarecum înconjurat. Dacă se face că plouă, am pus-o de mămăligă. Habar n-am de ce-o fi roşit Tania şi era prima oară că aveam prilejul să verific pe viu până la ce altitudine se congestionează capilarele epiteliale, când femeia roşeşte. Fix până la jumătatea sânişorilor. Deşi abia atunci căpătai unele vagi bănuieli că Tania ar putea fi un înger deghizat de curând în femeie şi n-a învățat încă la ce serveşte sexul de împrumut.

Eugen îşi adusese 2-3 colegi de la institutul lui şi acroşase o cehoaică din alea de porneau de-a latul Europei cu autostopul şi fără nici un bagaj. Numa' că asta, altfel meritorie, a încercat cacialmaua să-şi aducă haita de prieteni ca replică la invitația unuia din flăcăii lui Eugen de a oferi o plimbare cu Dacia proprie. *I have a car, not a bus*, a mai încercat flăcăul să pareze, dezgustat. După ce se foiseră apoi ca nucile-n căldare, reuşind să mă agaseze şi pe mine, flăcăii cedaseră steagul, retrăgându-se strategic dincolo de linia chiloțarilor. Irealul nud de cehoaică dispăru şi el, isprăvindu-şi micul rol în povestire. Nimeni nu i-a plâns.

Între timp, aflând că prințesa necunoscută fusese adusă de cea mai antipatică dintre utecistele mele colege, care reuşea, nu ştiu cum, să-şi păstreze aerul de secretară cu propaganda (dacă i-ai fi spus asta te-ar fi scuipat), şi aşa, goală-goluță, am manevrat în aşa fel ca ea şi nu altcineva să mă prezinte tentantei grăsune. Aflu că vine de la Paris şi că renumitul Alexandre, coaforul cel mai în vogă ultimii 3.14 ani, e autorul operei de artă a părului ei incredibil de egal tăiat. Deloc surprinzător, nu-i deloc afectată, dimpotrivă. Departe, foarte departe de a fi genul meu, se detaşa atât de tranşant de colecția de trupuri altfel deloc neglijabile, încât pariasem între timp, mai mult ca să-mi domin jena, că vorbeşte omeneşte.

Omeneşte? Vorbea cu naturaleța unei prințese. Pe la mijlocul după-amiezii îmi surprinse privirea lunecând abstract peste trupurile colegelor, plecată departe, departe, acolo unde

vântul rostogolește norii, un reflex de curiozitate o duse în răspăr pe axa privirii mele, penetră hublourile ce-mi țineau loc de ochelari, ricoșă pe melancolia pe care speram ca grosimea sticlei s-o ascundă, ricoșă pe ce credeți, pe degetele mele nervoase, care ce credeți că făceau? Pianotau pe coastele transparente ale Taniei. Ce cânți acolo, băiete? Tu n-auzi cum sună trupul Taniei, de ce mă întrebi? Tania, acum iarăși palidă, număra un colier de scoici ca pe mătănii. O rugasem să joace rolul pianului, pentru rolul principal feminin e mult prea frumoasă. Cântă mai rar, băiete. Poftim, prințesă: ta-dii-ta-da-dada, ta-dii, tadada, ta-dii, ta-da-di-da-di-daaa-daa... Cred că am prins ceva, hai, încă odată. Tu chiar nu auzi cum sună trupul Taniei, da, cum să auzi, n-ai nimic de lesbi, tu știi doar să cânți tu, da' nu-i de nasu' oricărui pianist de mahala să cânte din tine, prințesă. Uite, ta-dii... Și atunci se produse minunea: prințesa dolofană intonă, sincron, cu o neașteptată voce de alto: *You must remember this, a kiss is stil a kiss…*, iar trupul Taniei, până atunci de fapt reținut, inhibat chiar, frisonă de la un capăt la altul și o scoică se sparse între degetele ei delicate. O lucire fugară, dar victorioasă, trecu prin ochii negri ai apetisantei străine. Tania simți ezitarea degetelor mele, se suci cu 180 de grade și, înainte ca degetele să-mi cadă pe pubis, mi le îndepărtă aponderal, se ridică și intră în mare, alergând. Bănui că sânișorii i se roșiseră până mai jos de bumbi, dar nu putui verifica, nici eu, nici soarele ce da spre apus…

Băiete, uite și tu ce mic ți-e prosopul, nici mâinile nu-ți încap, poți să te așezi lângă mine, e loc destul. Și ce trebuie să fac în schimbul favorului, prințesă, să alung muștele? Nu mare lucru, băiete. Doar să mă admiri. Cu ochii cu care ai admira o operă de artă, nicidecum cu cei ai unui cimpanzeu în rut. Sunt în vacanță și nimic nu-i mai plicticos decât lipsa de civilizație.

Într-adevăr, remarcasem tensiunea parșivă de sub aerul abstract al enclavei nudiștilor. La textiliști te mai puteai săruta, încaltea, între o înghețată și un porumb fiert, aici eticheta era mai

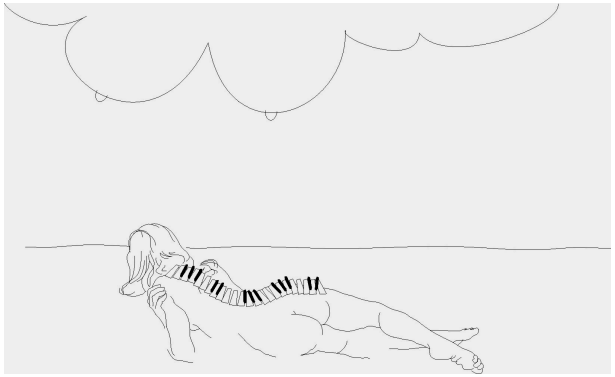

riguroasă decât la curtea regelui soare. Cea mai firavă intimitate era strict prohibită. Pianotând *As time goes by* la baza coastelor Taniei, de fapt îi ignoram, într-un tacit comun acord, funcția atractivă a oricărei suprafețe a trupului. A treia măsură, luând note înalte, cobora de fapt pe fesă, Tania se gândea la ce dorea, eu îmi lăsasem oricum gândurile să vagabondeze. Acolo unde vântul rostogolește norii. Eram Grouchy, hotărât ca o săptămână întreagă să nu mărșăluiesc către canonada îndepărtată a Waterloo-ului meu. Descurcă-se bravul Cambronne cu viguroasa lui replică în fața încăpățânatelor careuri engleze, în fața cavaleriei lui Blucher. Victorie, înfrângere, cui îi pasă, la urma urmei? Lupta contează, asta te ține viu!

M-am mutat, așadar, pe imperialul cearșaf al pariziencei, realizând că, în superbia ei, nici n-are nevoie de nume. Căci de-ar fi avut, l-aș fi reținut. Am început să mă joc cu aparatul de fotografiat. Ascunde-l, băiete. Ascunde-l sau pleacă. Sau dovedește-mi că îți meriți locul la curtea mea itinerantă. Cum? Arată-mi poze. În care fetele din cadru să nu se hlizească precum la bâlci, să arate a statui vii, a opere de artă, nu a hălci de carne pe care ochiul tău le privește hămesit prin obiectiv. Încă n-ai învățat protocolul curții mele? Și dacă-ți fac eu altă curte, cu protocol ad hoc? Nu te obrăznici, băiete. Te-am chemat la curtea mea pentru că ai și început să înveți să te porți, spre deosebire de masculul ăla care crede că Dacia lui e capcană de prins jucării

sexuale, spre deosebire de fraierii care-au dat bir cu fugiții, nu mă fă să regret, îmi cauzează la ten. Nu te mai ascunde în spatele lentilelor, eşti aşa de transparent! Ia spune, cum o cheamă pe iubita ta? Cea de care ai fugit acum, nu cea despre care se bârfeşte pe aici că tocmai s-a măritat, aia măcar avea un nume frumos. Pe iubita mea o cheamă umbra sau lumina. Băiete drag, cântecul ăsta o să se cânte abia peste câțiva ani. Bun, să lăsăm. Despre ce vrei să vorbim? Vrei să-ți povestesc despre Alexandre?

Pygmalion la zi, Alexandre trebuie să fi mângâiat fiecare fir de păr, înante de a mânui foarfeca lui vrăjită, cum ar şedea altfel aşa de aliniat, lan de cereală fantastică, neagră, bătut de briza jucăuşă. Când povestea de şedințele bilunare cu Alexandre, prințesa cicolatie visa, narcisiac, cu pleoapele abia întredeschise, lăsând liberă o privire leneşă de carnasieră. O panteră rasată, dodoloața *alejandră*, sub pielea mată, mătăsoasă, cu parfum de mosc, paciulli şi umbră de oază, muşchii modulau gesturi rotunde, moi. Nu vă gândiți, domnilor preşedinți, la un ritual de seducție, parizianca n-ar fi avut de făcut decât să-şi frece degetul mijlociu de cel mare, cu gestul cu care bădăranii de americani cheamă chelnerul şi 87% din suflarea bărbătească a plajei, începând cu textiliştii, s-ar fi sculat de lângă neveste, iubite ori cuceriri de ocazie să ia bonuri de ordine. Dar ea era în vacanță, voia doar să treiere, cu largi mişcări de *crowl*, valurile leneşe ale bătrânului timp. Iar pajul ideal îi fu băiatul ăsta melancolic şi miştocar, ale cărui priviri lunecau pe trupurile snoabelor lui colege, găsindu-le amuzat zeci de defecte pe centimetru pătrat de nuri afanisiți, pentru a nu se mai întoarce de dincolo de orizont… de acolo unde vântul rostogoleşte norii…

Băiete, poate pentru tine n-o fi aşa de important, dar dacă te porți cumsecade, te aşteaptă premiul nudistului perfect, după şedința de seară la *Dobrgeanul*. Hai, vino la marginea cearşafului, să-ți desenez pe nisip itinerarul până la camera mea. O să ajungi acolo mai pe ocolite, nu chiar în văzul areopagului, şi numai după ce mă plicitisesc de cârciumă. Şi ce înseamnă la

tine să mă port cumsecade, dacă eu nu vreau să cad, dacă vreau să rămân în picioare? M-ai întrebat de numele iubitei. Ai descifrat cântecul lui Sam, pianotat pe fundu' transparent al Taniei, vrei să ți-l scriu cu vectorul privirii pe țâțe? Dacă ți se întăresc sfârcurile te dai singură afară de la curtea ta?

Domnilor preşedinți, doar nu vă închipuiți că mi-am permis să-i vorbesc aşa modelului gauguinian. Devenisem drakkului îndeajuns de curios, nu neapărat premiul, cât strălucirea lui mătăsoasă, oare o murmura „oh, Alexandre!" la o adică?

Rigoarea draconică a protocolului de curte cerea reprimarea din rădăcini nu doar a oricărui gest de tandrețe a doua zi dimineață. Ci a oricărei respirații conotative. Alexandra, decisesem totuşi să-i spun aşa, n-aş fi întrebat nici supus la tortura extrem orientală cu fâşii de calc vibrând pe bolduri înfipte sub unghii, care-i era numele civil, o luă, narativ, printre buchiniştii din Montmartre, deschizând virtual albume cu stampe japoneze în pai de orez, cu miniaturi erotice, eu recursei la o experiență livrescă, mielul fript haiduceşte, din romanul lui Filimon. Tania îşi mutase prosopul în latura opusă a enclavei. Cam asta era conversația publică, intercearceafuri. Mâine zi, Alexandra povesti deliciile noului restaurant *Phou Thai*, îmi arătă şi o poză luată din stradă, cu firma şi surâse, precizând că la deschidere se simțise foarte mândră că-i româncă, nici unul din prietenii ei nu avea acces la calamburul formulei thailandeze, când le explicase fusese pe loc numită regina balului, iar gălbejitul şi spilcuitul patron îi ceruse o poză s-o pună în ramă şi-i oferise un pahar de *arak* pe seară, gratis, tot sezonul, aşa reclamă n-avea să mai găsească el. Eu mă revanşai cu ciorba pescărească, pe asta chiar o trăisem, cu doar 4 ani în urmă, la Caraorman, spectacol dat de căpitanul remorcherului care ne plimba pontonul dormitor de colo-colo prin Deltă. Apoi Alexandra îşi mai făcu odată numărul, pretinzând că dacă mă port cumsecade, adaugă un bonus la premiu, oferindu-mi o lecție gratuită de tehnică thailandeză după şedința tradițională la

Dobrogeanul. Da' tu de unde mama drakkului ai luat lecții, doar nu de la patronul *bistrot*-ului *Phou Thai*. *Mais bien sur que non*, se scăpă hawaiiana mea de șapte zile, de la Alexandre, de la cine credeai? Alexandre ăsta e așa universal? Oh, a luat premii la toate festivalurile de coafură din Bangkok, Rangoon și Kuala Lumpur, anul trecut, voi aicea nu citiți ziare? Altfel, prințesa refuza să vorbească în franceză, e doar în vacanță, *n'est ce pas*?

M-am cam enervat, am scos din desagă **Un August pe un bloc de gheață**, apărută de curând. Poftim, să-ți rămână o amintire de la București, autorul de de naționalitate bucureștean, de meserie nuvelist, e o carte montată din știri de ziar, scrie și de concursurile de coafură din Paris.

Eram oare deja plicitisit de premierea repetată? Să fim serioși, ar fi o ipocrizie infantilă să pretind. Dar voiam ca Alexandra să ducă în Montmartre știrea de ziar că nu suntem babuini.

Vă veți întreba, domnilor președinți, de ce vă frustrez de scenele nocturne. Mai întâi că nu cred în *ruptul calului* (sic!), că ați fi voyeriști. Cred că preferați propria experiență descrierii celei a mele. Apoi, nu implic, din principiu, în istorii publice de un anume grad de intimitate, terțe personae fără a le solicita acordul. De unde să fac eu rost de Alexandra? Iar dacă n-ar depinde decât de un anuar universal, credeți oare că aș fi curios cum arată ea acum? Ei, bine, nu sunt curios defel. Transparentă ca Ulanova, sunt sigur că Tania ar putea arăta mai bine, dar ce-aș putea discuta cu Tania? Cu Solweig, chiar de-o fi o stafidă semicheală, aș avea de discutat, dar nici măcar nu știu care-i e numele actual. Cât despre iubita de atunci, care mă aruncase în plină campanie desperată, mai bine să nu vorbim. Una peste alta, pur și simplu nu mi-ar ședea mie bine să scriu cum se scrie acum. Rămân la formula *George Sand pe internet*, pe care o vrăjitoare ce m-a reinventat ca scriitor mi-o atribuise odată. Singurul amănunt pe care n-aș vrea să-l omit e că Alexandra, cu personalitatea ei ușor accentuată, ținea s-o contrazică pe *Marilyn* și nu dormea îmbrăcată în două picături de Chanel, ci într-o

superbă cămașă de noapte de borangic, cu alesături, moștenire imemorială pe partea feminină a liniei ei genetice. Și-și păstra veșmântul, dând ritualurilor premiale ori pedagogice un straniu aer de comuniune cu lutul ce le născuse stirpea princiară.

Alexandra îmi premise s-o fotografiez, cu singura condiție să găsesc un unghi din care să nu i se vadă țâțele enorme, rotunde, măslinii, semănând a urcioare aburinde cu apă de izvor. Sau a palpitânde fructe ale pământului paradisiac. Caută unghiurile, băiete, caută. Și roagă-te ca urmașul tău la curtea mea itinerantă, de vacanță, să fie nu la fel de bine crescut ca tine, asta-i condiție *sine qua non*, ci să știe povesti ca tine.

Apoi, în ultima zi, o chemă pe Tania lângă noi. Fosta mea colegă veni oarecum *à contre coeur*. Tania, sa nu renunți niciodată când iți place ceva. Băiatul ăsta îți place, taci și nu mă contrazice, ți se citește pe bumbișori și altă dată nu-l mai prinzi vulnerabil. Uite cum își culege curelele armurii din nisipul curții mele itinerante, de vacanță. N-a fost nici o clipă aici, mereu era în același timp în alte câteva locuri, în orbitalul lui quantic, trebuia să profiți. Tania roși pentru a doua oară, de data asta nu numai până la jumătatea sânișorilor, trupul ei transparent, de balerină rusă, nu prinsese nici o picătură de bronz, o privi pe Alexadra, apoi privirea-i albastră și nevinovată îmi mângâie furtiv obrazul, se ridică, își dădu cu degetele prin pletele blonde, se întoarse și fugi în mare. Silueta ei delicată, cu fesișoare semitransparente, concentră, o clipă scurtă, razele trimumfătoare ale apusului, apoi se destrămă. N-am mai văzut-o.

De altfel, nici pe Alexandra. Promisiunea de a-i scrie în românește, despre cancanuri bucureștene, nu mi-am ținut-o. Plajele de nudiști aveam să le mai frecventez o singură dată, pe timpul următoarei olimpiade, de data asta în golful francezului. Dar asta-i cu totul altă poveste, chiar eu, eroul ei, voi fi atunci deja altul.

17 august 2004

ANAMNEZA
IRECUPERABILELOR ZĂPEZI D'ANTAN

Să ne închipuim, domnilor preşedinţi, o clipă doar, dar o clipă lungă, că am fi în ipostaza unui cenaclu medieval, pe linia **Decameronul – Povestirile din Canterbury** şi tocmai ne-am regala împreună după o poveste stranie, obsedantă, care s-ar vedea cât de dragă-i e povestitoarei. Povestea s-ar numi, aşa vreau eu, autorul piesei care începe acum, *Ochi de câine albastru.* Da, aveţi dreptate, ar fi omonimă cu una din povestirile demiurgului din Macondo şi în ea n-ar fi vorba de nici o târfă tristă. Iar pe povestitoare ar trebui s-o cheme Dorina.

Ei, bine, povestea parfumată a Dorinei mă trage acum să continui lanţul itinerant, despre irecuperabilele zăpezi *d'antan.*

În vara aceea îmi permisesem luxul a două expediţii către Costineştiul azi aşa de năpăstuit. A doua e lipsită de istoric. Prima s-a întâmplat să fie la puţină vreme după eşuarea *Evangheliei,* clasica epavă dedin de-a lungul următoarei generaţii.

Eu nu ştiu nici azi să înot. Tumultul bandei de colegi mă antrenase nebuneşte pe o saltea, până la poalele *Evangheliei*. Îmi era clar că m-aş fi putut căţăra pe scara metalică, spre a ajuge pe punte, unde aproape toată banda chiuia victorios. Înainte de a îndrăzni, însă, mi-am pus imaginaţia la muncă, reprezentându-mă coborând pe aceeaşi scară, după participarea la chermeză. Am realizat că şansa să mă pot instala pe aceeaşi saltea, prevăzător ancorată la baza scării, e între iluzoriu şi *highly improbable*. Nemernicii de colegi, atinşi de *amók,* urlau în jurul meu. A fost una din cele mai grele decizii, de a renunţa la riscul ascensiunii, imun la euforia colectivă isteroidă.

Drumul înapoi, până la plaja *noastră,* vâslind de unul singur, pe saltea, a fost ilustrarea perfectă a cumplitului vers *mai lungă-mi pare calea, acum, la-ntors acasă,* după ce îmi refuzasem eroismul implantării steagului tinereţii tembele în

reduta de metal (de pe culmea uluitor de înaltă a căreia nici un turc nu trăgea).

Câteva ore mai târziu, mi-am refuzat regalul contabilizării prăzilor smulse de colegii-piraţi de pe epavă. Am încercat să mă închipui în ipostaza inversă, a fricosului care ar fi rămas oricum pe plajă, ştiind că nu va putea escalada piratereşte galeonul plin cu aur. Era şi mai imposibil ca mărunta problemă tehnică a racordului scară-saltea plutitoare. N-aş fi putut rămâne fără să-mi însoţesc colegii pâna la limita precis măsurată a posibilităţilor mele atletice.

Totuşi, în aceeaşi toamnă, n-am refuzat să particip la un *ceai* găzduit de „Mike", prietenul electronist al prietenului meu Eugen, cu un an înaintea noastră, proaspăt absolvent, angajat de cooperativa *ochiul şi timpanul* – de unde apartamentul în piaţa palatului. M-a fermecat rafinamentul decorului lui Mike: pe poliţele largi, de marmură, plasate idiot de proiectanţii blocurilor deasupra caloriferelor, tronau ghivece cu plante exotice.

Fiecare ghiveci era pus pe un platou rotund, de sticlă verzuie: hublouri ciordite de pe *Evanghelia*. Ochi de vrajă, ce-mi clipeau insistent, provocator. Frisonam. Gilbert Bécaud îşi cânta dragostea pentru ghidul său blond Nathalie. Logodnica mea începuse a mi se topi în braţe, interpretând aiurea frisoanele mele metafizice. Întrerupând decisă paşii de slow, m-a tras să explorăm vastele apartamente ale lui Mike cel cu ochi deja albaştri. Cum acesta avusese înţeleapta prevedere de a-şi invita câţiva vecini de etaj la *ceai*, posibilităţile de a găsi un loc de intimitate se multiplicaseră...

Niciodată, până atunci, dar mai ales nici de atunci, n-am fost mai absent, niciodată o îmbrăţişare n-a fost mai eronat receptată.

Ceea ce s-a adăugat notei de plată, ineluctabile şi contabileşte exacte, peste câţiva ani, când Solveig şi-a luat destinul în serios şi a cotit-o spre ţara visurilor, lăsându-mă temporar pustiit.

O, tempora...

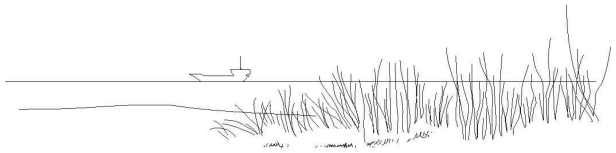

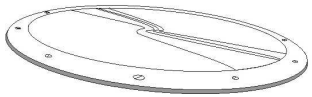

A’LL ITALIANA

Seria filmelor *în stil italian*, cu Mastroianni, a fost accesibilă generației mele cel mai devreme în anii 60 târzii. Oricum în studenție. Încă nu împlinisem 17 ani, când eram, așa cum am amintit, tangențial, în altă filă, din ce în ce mai îndrăgostit de o fată ce mergea pe 14 şi habar n-aveam că mai târziu un anume Franco Zefirelli avea să rupă inima târgului cu o versiune a poveştii veroneze, distribuind actori având vârstele, zice-se, ale eroilor: Leonard Waiting, un pletos de 17 ani şi Olivia Hussey, o atrăgătoare ingenuă de 14. Pe care puştoaică avea s-o facă, în chiar anul de grație al stabilizării mele, mama lui *Gesu di Nazaret*. Oricum, când am citit în revista noastră de partid şi de stat, **Cinema**, de isprava respectivului domn cu nume de vânt de primăvară, fotografiile actorilor nu-mi spuneau nimic, reținusem doar acest binecuvântat raport numeric 17/14.

Câțiva ani mai târziu începuse a mi se părea că fata seamănă vag cu actrița croată Sylva Koscina, prezență frecventă în filmele italiene. Am căutat-o pe actriță, pe internet, la ceva vreme după ce mă reîntâlnisem cu fata, aflată pe punctul de a rămâne fără ultimul membru al familiei ei de atunci, stâlp al familiei ei de acum. Când am văzut-o, mi-am adus aminte fulgurant de o imagine din **Dune**: *Fie numele tău Usul. Pa limba noastră înseamnă baza coloanei.* Sylva Koscina a plecat şi ea, acum 11 ani, a doua zi de Crăciun. Cu ocazia singurei reîntâlniri, fata m-a prezentat aşa familiei ei: *al doilea frate al meu rămas în viață.*

Ziua mea e la început de vară, a fetei e dincolo de apogeul verii. De ziua mea asistența, compusă din familie şi colegii apropiați, cu statut de prieteni, se amuzase dându-şi coate, când fata, scoasă la înaintare, cum vulgar se spune în argot-ul de acum, îmi înfipsese, roşind, în mutră, un buchet de trandafiri ca cei ai lui Zaharia Bârsan (Doamne, cât mai aveam să plâng, cinci ani mai târziu, citindu-i piesa cu trandafirii, în altă

vacanță, după alte tribulații, subiect posibil al altei file), iar eu, imun la coatele ce-și dădea asistența, exclamasem iremediabil fâstâcit: *Ce bujori frumoşi!* Ce s-ar mai fi amuzat amiralul conte de Salamanca, dacă nu s-ar fi întâmplat să nu se fi născut încă, în mintea *leonidaneamțului*! Și ce s-ar mai amuza acum Ariel, aflând că amiralul, împreună cu care mă urmează în călătorii, drept însoțitori nevăzuți, amiralul avea obieciul să încurce iremediabil, dar independent, florile!

La ziua fetei am reuşit să ajung, neplanificat dar irezistibil, sacrificând o bună parte din obiectivele drumului de unul singur, cu bilet de tren în circuit, decis spontan, într-o noapte de fum dizolvat în umezeală, pe peronul gării Simeria.

Între astea două zile m-am întâlnit cu o coincidență.

Pe la începutul ultimului trimestru apăruse, pe străzile orăşelului liniştit, venită parcă de nicăieri, o frumusețe june care, pe cei mai tocilari dintre noi, îi facuse brusc să înteleagă diferența dintre neutronii rapizi şi neutrini. Primii sunt particule ionizante, energia lor fiind suficientă pentru a distruge, în drumul ei prin țesutul viu, legăturile locale, dar şi pentru a ieşi din acestea continuându-şi traiectoria. Pe când ultimii trec falnic şi fără păs nu numai prin oricât de multe trupuri, ci chiar prin toată planeta, fără atingere cu orice, pentru a se pierde apoi în spațiu.

Arătarea era aşa de îngrozitor de frumoasă, că deşi fusese reamarcată de întreaga suflare masculină din orăşel, de la noi, puştimea cu pretenții fără acoperire, până la inginerii care se dădeau rotunzi predându-ne tehnologia în binecuvântata zi de practică în combinat, ea fi fost de neînchipuit să poată strica vreo casă. Sau aşa ne convenea nouă să ne închipuim.

Era aşa de îngrozitor de frumoasă că nu i-ar fi trecut prin tărtăcuță niciunuia dintre noi, de la vedetele la curent cu muzica la tocilari şi corigenți, pe țăranii rătăciți din comunele apropiate nu-i puneam la socoteală, să ne legăm pe bicepşii mâinii drepte, aia cu care se ține lancea, un *fichu* de mătase în culorile ei. Iar inginerilor care se dădeau rotunzi nu le-ar fi trecut prin tărtăcuță

nimic. Doar ei se chema că aveau creieri. Nimeni dintre noi însă nu descoperise la ce le foloseau.

Colegele noastre, indiferent dacă erau neutre, amicale sau *prietene*, nu mai puțin intrigate şi curioase ne îmboldeau, din motive diferite numai la suprafață, s-o abordăm oarecumva. Dar era aşa de îngrozitor de frumoasă că ni se părea de la sine înțeles să nici nu se pună problema.

Şi oricum nu văzusem încă nici unul din filmele pe tema asta: trece o femeie frumoasă printr-un orăşel. Eram, de fapt, în plin neorealism *malgré nous*. Dacă nu chiar în plin Fellini.

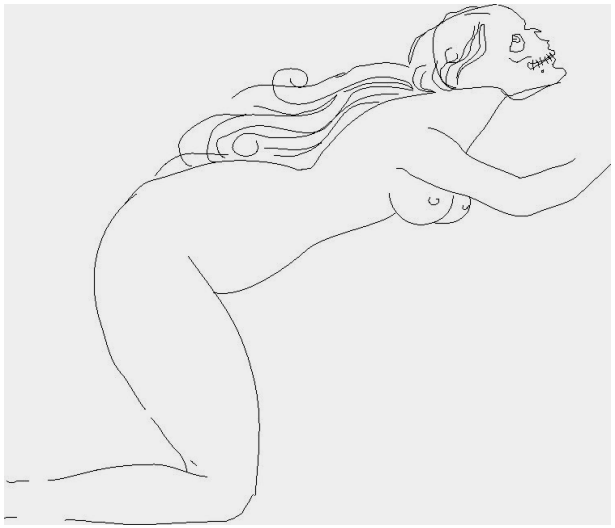

Vă închipuiți, domnilor preşedinți, uluiala ce ne-a cuprins, pe prietenul meu cel mai bun din vremea aia şi pe mine, când am văzut frumusețea intrând dezinvolt în apartamentul unde se înghesuia familia mea. Atunci am aflat că-i elevă la şcoala profesională şi că voia să ia lecții de pian. Am tras concluzia că spiritul ei competitiv şi eficiența şcolară fuseseră oarecum invers proporționale cu frumusețea, dar că nu se simțea integrată nici în mentalitatea viitoarei ei *categorii socioprofesionale.*

Totuşi n-am valorificat avantajul tactic al terenului pentru a lua avans față de întregul oraş curios. Din tulburi şi varii motive, a căror analiză în cadrul acestui text ar fi complet lipsită de humor. Şi ar fi o ipocrită exagerare să pretind că aş fi intuit un eventual vid spiritual, corelabil cu prebovarismul evident al dorinței de a lua lecții de pian. Pe drakku, la vremea aia posedam eu însumi ditamai vidul spiritual, în căpățâna mea pătrată. Dar la fel de greşit ar fi să pun pasivitatea tactică exclusiv pe seama timidității. Căci *ceva* nu stimula totuşi abordajul. Iar acum mi-e uşor să-mi imaginez că în locul ei ar fi fost o urâțică vioaie, cu ochii strălucind de inteligență, care nu mi-ar fi dat nici timpul să deliberez, ci m-ar fi plasat în defensivă. Ca să nu mai vorbim de o frumoasă inteligentă, cu părul scurt şi vocea cântată.

Aşadar, din filmul italian sui generis ajunserăm, tot fără a şti, în filmele româneşti ale anilor 80.

Lecțiile de pian s-au întrerupt odată cu vacanță de vară.

Nu mai era vizibilă. Dar încă vară şi vacanță era când am fost trăznit a doua oară şi asta la prea puțină vreme după ce văzusem bujori în obrăjorii trandafirilor roşii ai fetei de care eram temeinic îndrăgostit: într-o poză din revista **Cinema** strălucea… prințesa ce-ar fi trebuit să ne facă să descoperim stele noi, lângă Alcor, lângă Vega ori lângă Aldebaran. În legendă, numele şi precizarea că e actrița preferată a lui Pietro Germi, ceea ce atunci nu-mi spunea absolut nimic, cum la fel de nimic nu-mi spunea nici numele de Adriano Celentano.

Asemănarea era năucitoare. Cu mintea de exact dedinainte de acum aş fi intrat în plină ficțiune, atunci eram însă aşa de fraier încât asemănarea n-a făcut decât să sporească blocajul.

Hazul situației e că, amintindu-mi de asemănarea celor două frumuseți, cea din poză şi cea din orăşel, nu reuşesc să-mi aduc aminte dacă în poză era Daniela Roca, cea care jucase rolul soției personajului lui Mastroianni, din **Divorț italian**, sau

Ştefania Sandrelli, gagicuța sexy care juca pe vremea aia numai roluri de gagicuță sexy în toatre filmele neorealiste şi postneoraliste. Cel citat *y compris*. Gagicuța sexy pe fruntea căreia scria *pericol, dobitocii să stea deoparte!* Ce-am văzut acum, pe situl *imdb* e exact hoaşca ce putea să provină din aşa o gagicuță sexy, dar nici măcar situl ăsta, oricum cel mai complet în materie, nu are vreo poză cu Daniela Roca. Cred că deja bănuiți, domnilor preşedinți, că o gagicuță sexy n-ar putea juca nici în vis rolul unei frumuseți ca acea elevă de şcoală profesională, doritoare a învăța pianul (*simptom prebovaric spusesem? Nimeni nu-i perfect*).

Să admitem atunci că poza era a Danielei Roca. Dacă cineva îşi mai aduce cât de vag aminte de **Divorț italian,** deci de alura fanată a soției personajului lui Mastroianni, justificând lejer comportamentul eroului, în suficiența lui, va trage două concluzii, cu privire la inteligența şi curajul actriței, fie ele şi prezumptive, de a-şi asuma un atare ingrat rol, dar şi de geniul portretistic al lui Germi, nu cel din capodopera **Eeroviarul**, ci acel geniu care avusese humorul subtil, tipic italian, de a-l distribui pe Celentano într-un personaj arhetipal al cântecelor sale, genuinul cioban Serafino. Această poate necesară paranteză logică întrerupe însă firul narativ. La care e timpul să revenim.

Climaxul emoțional, întins pe sfoara de rufe dintre cele două aniversări ale acelei veri, s-a integrat mai mult sau mai puțin firesc în legile perspectivei, deplasându-se până la contopire spre colțul dinspre spatele mersului trenului vieții, privind pe ecranul geamului vagonului.

Prietenul meu, amiralul conte de Salamanca, îmi atrage sardonic atenția că metaforele ultimului alineat sunt excesiv de şcolăreşti. Păi bine, amirale, zicala ta cum că viața e ca un tren în care omul trece din vagon în vagon şi cel mai bine e în vagonul restaurant, cum e? Nu că n-ai avea dreptate, dar tu eşti cel mai bine plasat ca să presupui că deliberarea stilului şcolăresc are un sens...

Alt prieten al meu, duhul Ariel, cel uneori ubicuu, surâde critic. El are, har Domnului, pretenții onorante și stimulante de la mine și nu suferă jumătățile de măsură. De ce ubicuu? Nu de ce, ci când. Atunci când rămâne acolo unde-i e locul, dincolo de acolo unde vântul rostogolește norii și simultan mă însoțește, mai mult sau mai puțin tăcut, în orice călătorie imaginară.

Ce să mai vorbim de Gimminy și Neghiniță, cei care m-au zăpăcit de tot, căci niciodată nu știu precis care-mi șoptește din urechea stângă, cea cu care aude Castor și care din cea dreaptă, cu care aude Pollux. Oricum ambii se distrează bătând darabana în foile lor de aramă, tăiate în forma frunzei de arțar. Ba mai și plusează, pasându-și mașina diabolică de emis flash-uri și de captat imagini, că niciodată nu știu în care ureche culorile se convertesc în sunete.

Frumusețea rece, dar perfectă, a prințesei Irulan, imaginată de alt geniu, David Lynch și ilustrată de altfel terestra Virginia Madsen, bine filmată în gros-plan, ar fi trebuit să-mi amintească, la vremea întâlnirii cu ea, în pregenericul filmului **Dune**, de falsa stea fără nume ce traversase, o singură primăvară, acel orășel nu mai mare ca *Twin Peaks*, fără să lase batăr vreo urmă. Poate că toate frumusețile lipsite de imperfecțiunea vitalității or semăna între ele? Poate că ar trebui, când întâlnim una, s-o supunem la nemilosul test al *Cântecului de piatră* gérardkeinian? Așa cum mai erau nemiloasele teste pentru ondine și salamandre? Cum, nu vă amintiți? Aveai o suspiciune, aruncai femeia în foc. Dacă ardea, nu era salamandră. Sau în apă. Dacă se îneca, nu era ondină.

Cine poate ști?

Cu o proaspătă responsabilitate în plus, de *al doilea frate, rămas în viață*, oricum nu-mi pot permite să cercetez.

06.01.2006

BLOW UP

Celui de-al doilea val
al literaturii de război

Simți că-l ia cu frig. Retras adânc în sine, se întrebă care-o fi cauza. Frica? Întrebarea i se păru ușor absurdă, frica e un sentiment cam la fel de primar ca și foamea, cum o să te întrebi dacă ți-e foame? Sigur, nu-i era străină frica, sub toate aspectele ei și singurul lucru de care era într-adevăr mândru era o stăpânire de sine neobișnuită chiar în lumea asta nu tocmai obișnuită în care se mișca. Lumea asta de atâtea ori neobișnuită. Dar de ce se întrebase dacă-i era frică? Rămase agățat de întrebarea asta secundă cu un reflex profesional. Ca față de ceva ce nu rima, o notă falsă, un ochi deșirat în țesătura unui covor, punctul de plecare constant în declanșarea lanțului aproape instantaneu al raționamentelor, la capătul cărora ajungea, de regulă, la cele mai neobișnuit de surprinzătoare concluzii. Zâmbi ușor. De data asta sărise peste cal. Se scufundase atât de adânc în sine și-n urmărirea variantelor arborescente, încât pierduse contactul nu numai cu senzațiile exterioare, ci, chiar, lucru de altminteri grav, cu sfera uzuală de control. Asta în vreme ce organismul antrenat continua să funcționeze automat, exterior, ochii să urmărească pista, mâinile să guverneze volanul, nările să respire aerul ăsta, rece, tăios... Areul ăsta rece... și pista abia se mai vedea. Pur și simplu se lăsase seara, brusc, practic fără crepuscul, iar în deșert seara era frig. Se lăsase surprins de seară, continuând să conducă automat, deși știa, știuse că trebuie să-l prindă și noaptea pe drum. Începu să consulte mai des busola, lăsându-se invadat de sentimentul bizar de satisfacție iritată, amestecată cu nemulțumire victorioasă. Ca întotdeauna, acel simț al absurdului, integrat în reflexul deductiv, pe care-l numea, comod, flerul său, îl adusese încă odată conștient de realitate, chiar dacă realitatea frigului nopții era trivială. Un banal

moment de uitare de sine. Şi chiar satisfacția fugară a rezolvării unei probleme se amesteca, intim şi inseparabil, cu freamătul tensiunii problemelor deschise de chiar rezolvarea cu pricina. În spatele fiecărei uşi închise nu se află, niciodată, decât altă uşă închisă, pe care, firește, nu poți s-o vezi decât după ce ai deschis-o pe prima. Dar, de ce uitase atât de adânc de sine la volanul drăciei ăsteia infernale, ce găsise de iscodit mintea lui la misiunea asta stupidă? Încă odată mulțumi cerului că era atât de antrenat să se supravegheze. Caracatițele, când dorm, lasă întotdeauna un braț de veghe. De unde-şi amintea fraza asta idioată? De ce nu putea lăsa nici o întrebare fără răspuns? Nimic mai incompatibil cu condiția de ofițer al prea grațioasei sale majestăți, căci în armata asta, ca, de altfel, în oricare alta, n-are nici un rost să-ți pui întrebări. Nici n-ai cum să găseşti răspunsuri, totul e strict secret şi, de altfel, toate întrebările fundamentale nici n-au răspuns. Şi de ce drakku gândea acum cu negativismul ăsta romanțios de adolescent care mimează, caraghios, blazarea omului hârşit, trecut prin viață? Pe semne un reflex nostalgic, fraza asta stupidă cu uşile o ştia de la o fată, demult, departe, acasă... acasă era acum şi demult şi departe. Sau nu, nu fata îi spusese asta, el îi spusese ei, dar, atunci, de unde-o ştia? Nu, acum îşi amintea mai bine, el îi spusese chestia cu caracatițele, ea îi replicase vorba cu uşile închise, dar nu era de loc clar dacă ea o citise undeva, sau era titlul unui tablou pe care-l remarcase pe scările unui hotel... NO, SIR! STOP! Încă puțin şi ar fi început să delireze. Are de îndeplinit drakkului o misiune şi, ceea ce-i mai important e că are de îndeplinit din partea propriei sale curiozități misiunea de a afla ce drakku-i cu scârboasa asta de misiune, din care, după toate probabilitățile, nu se va mai întoarce. dar, de ce? Adică – pentru ce?

Hotărât, gândurile îi alergau mai repede decât şandramaua. Îi dăduseră un itinerar complicat, ocolind perfidele câmpuri de mine, apoi trebuia să traverseze cumva în diagonală țara nimănui şi să iasă către limita depresiunii mlăştinoase din sudul frontului, într-un punct prestabilit. Conform obiceiurilor

sacrosancte ale serviciilor oculte care patronau de regulă astfel de misiuni, primise un plic voluminos, sigilat, pe care nu avea să-l dechidă decât în punctul stabilit, la ora stabilită. Predica superiorului său fusese de o absurditate fără reproş. După ce străbătuse o filieră alambicată ca să ajungă în biroul subteran al şefului, ascultase o narațiune pe care o ştia pe de rost cel mai indolent încheietor de pluton. Evident, faptul că luptele se îndreptau spre un moment cel puțin important, poate decisiv, nu era un secret pentru nimeni. Statele majore jucau cărți mari şi nici cel mai neînsemnat mijloc de a-şi asigura aportul zeilor nu merita omis. Iar pentru el era cu atât mai puțin un secret. Doar îşi jucase, nu de mult, propria carte în jocul ăsta scârbos. Dar, oare de ce-o jucase aşa? În sfârşit, poate nu tocmai acum ar fi momentul să-şi pună întrebarea asta. De altfel, nu putea ignora amănuntul că pierduse. Cartea sa personală odată pierdută, ar fi fost de aşteptat să găsească, în urma altei filiere plicticoase, cu discuții ipocrite, în care numărul (şi calitatea) răspunsurilor era de natură a depăşi cu mult pe cel al întrebărilor, să găsească vesela companie a unor flăcăi nevinovați, duhnind a rom, constituiți în pluton. Şi în loc de asta – misiunea. Misiunea asta importantă, care, i se precizase limpede, putea influența soarta campaniei. Spre gloria prea grațioasei sale Majestăți, firește. În schimbul succesului i se garanta reabilitarea şi, poate, transferul pe alt teatru de operații, cu un dosar personal prefabricat. Îi veni să râdă. Pe cine drakku păcăleau ei? În acelaşi moment, udeva în stânga sa, departe, izbucniră zgomotele sacadate ale armelor uşoare. Pe semne un duel întâmplător de patrule, în liniştea nefirească a întregului sector. Sau... cine ştie, poate nu cu totul întâmplător. Vehiculul său, suficient de încăpător pentru o patrulă, trebuia, desigur, să se amestece printre acestea, să nu atragă o atenție specială asupra importantei sale persoane. Explozii de grenade şi foc de mitralieră se auziră şi din față. La doi-trei kilometri. Opri reflex, încordat, cu toate simțurile treze. Culorile de camuflaj, întunericul şi peisajul deja accidentat îl făceau practic invizibil. Râse din nou. Iarăşi un reflex absurd. La

viteza cu care mergea, până ar fi ajuns la locul de unde se auziseră zgomotele luptei, supraviețuitorii, oricare ar fi fost ei, fie ar fi plecat, fie ar fi instalat o capcană, fie, mai probabil şi una şi alta. Şi apoi, pentru ce se temea? Ce voia să salveze? Reabilitatea sa, prestigiul prea grațioasei majestăți, viața imediată? De fapt, întrebarea, chiar adresată sieşi, era pur retorică. Pentru că ştia răspunsul. Singurul lucru care merita salvgardat, cât mai mult timp, era propria curiozitate. Celelalte, de la viața imediată la eventuala reabilitare, *y compris* prestigiul prea grațioasei..., nu erau decât premise pentru aceasta din urmă. Porni prudent, contabilizând minutele de întârziere, scăzându-le din rezerva minuțios calculată. desfăşură harta lungă, pânzată, cu întreg sectorul sud-vestic al dispozitivului trupelor proprii. firește, itinerarul nu era marcat pe hartă, ci în memorie. Până la punctul X. Dar fără hartă nu se putea mişca. N-ar fi putut să-şi aleagă drumul în haosul de nisipuri mişcătoare şi terenuri minate. Calculă distanța parcursă de la ultima schimbare de direcție, fixă punctul cu vârful bont al unui compas de buzunar. Să nu lase urme pe hartă. Deci, peste douăzeci de minute va aştepta pe loc alte şaptesprezece (ca aiureală!), apoi va schimba pentru ultima oară azimutul, în ultima etapă spre punctul fixat pentru deschiderea plicului cu ordine. Probabil, patrulele alea îl acoperiseră pe el. Dar, ce drakku putea fi aşa de important? Cu obiceiul ăsta, de-a dreptul vicios, de a-şi pune, mereu, întrebări o să ajungă sigur la pierzanie. În fond, n-avea decât să aştepte până în condițiile stabilite şi să deschidă plicul. În principiu nu era cu totul exclus să se mai întâlnească şi cu alții acolo. Instrucțiunile lăsau loc pentru această eventualitate, în sensul că nu precizau contrariul. Semne de recunoaştere se puteau, la urma urmei, găsi chiar în plicul cu ordine. În definitiv, de ce să i se acorde încredere exclusivă, dacă era aşa de important? Prea rare ori serviciile puneau toate ouăle în acelaşi coş. Dar, ce-ar fi putut el face, dacă, prin absurd, şi-ar fi propus să le zădărnicească scopul urmărit prin misiunea lui? Probabil fuseseră cu ochii pe el tot timpul. focurile acelea izolate puteau

fi, realiză uşor amuzat, un avertisment. Adică *şi* un avertisment. Dacă ar fi încercat să fugă? Dar cum să fugi, în plină țară a nimănui? Trebuia, odată în plus, să aibă răbdare. Dar *cât* de cu ochii pe el puteau fi? Oare de ce auzise zgomotul luptei tocmai când rememora superba discuție, de fapt monologul superiorului din cavoul acela de beton. Dar asta-i paranoia curată. Din nou absurd. Cum ar fi putut ei controla ritmul gândurilor lui, până la amănunt? Era sigur că, în linii mari, îi controlau gândirea, asta intra în regula jocului. Hai, bătrâne crab, să nu ne lăsăm duşi de nici o exaltare. Ecoul propriului râs îi dădu fiori reci. Ceva suna mereu fals. Şi sunase fals de la început. Nu-şi putea da seama. Bâjbâia. Numai de n-ar da tocmai acum peste o afurisită de mină. Un strop de atenție, mai ales la culoarele astea parşive dintre câmpurile minate. Ce drakku avea în cap (şi-n inimă?) maimuța bătrână cu pieptul plin de decorații? Vocea, faciesul şi ochii nu exprimau nimic altceva decât demnă şi masivă gravitate. Poate şi o vagă umbră de căldură umană, sesiză asta deabia acum, la cel puțin a şaptea rememorare a scenei, interpretând just nuanța de humor, chiar aşa mecabru. Humorul negru, îndelung dospit, îndelung distilat, de atâtea şi atâtea generații: „Regreat, dar nu vă pot da nici un detaliu despre partea a doua a misiunii, de fapt cea operațională, afară de faptul, pe care, desigur, deja l-ați presupus, că reprezintă elementul de conținut, adică adevărata misiune, ca să mă exprim livresc. Veți afla detalii în cantitate absolut suficientă, deschizând acest plic, la ora indicată şi în punctul stabilit. Printre primele lucruri pe care le veți înțelege din examinarea documentelor dumneavoastră, vor fi rațiunile pentru care nu veți fi luat cunoştință decât acolo şi atunci de toate amănuntele. Deocamdată, rețineți, vă rog, ca pe o asigurare competentă şi, dacă doriți, camaraderească, ideea că a încerca să-l deschideți mai devreme ar fi echivalent cu neîndeplinirea misiunii. Cu tot ce decurge din asta, desigur. Tot ce pot să vă spun, cu titlu personal, este că riscul e pe măsura scopului misiunii. În mod obişnuit, când trimit un ofițer în misiuni cu un asemenea grad de

risc, îi atrag atenția, firește înainte de a-i comunica absolut orice informație despre misiune ca atare, că e liber să o refuze, fără vre-o consecință asupra statelor sale de serviciu. Mi-e teamă, însă, că nu vă pot oferi această alternativă (omul era monstruos şi ridicol de delicat). Aveți, subliniez, destule şanse de-a nu vă mai întoarce din misiune, însă, pentru a fi cu totul corecți, sunt autorizat să vă asigur că reabilitatea dumneavoastră se va putea face, eventual şi post mortem. Aveți, ca să zic aşa, dreptul să vă pierdeți viața, dar nu se pune în nici un fel în discuție neîndeplinirea misiunii. Pare bizar, dar vă veți explica acestea studiind ordinele în condițiile cunoscute. Şi acum, permiteți-mi să vă mărturisesc satisfacția de a putea trimite un om de talia şi specialitatea dumneavoastră. Un simplu ofițer de commando n-ar fi făcut față. Succes şi Dumnezeu să vă ajute." Nu-i spusese „La revedere“, deci îl înmormântase deja. Oricum, subtilul discurs funebru era, din toate punctele de vedere, preferabil sentinței lipsite de humor a Consiliului de Război. Cu cât era mai cinic şi mai crud, în eleganța formulării, cu atât făcea apel, fie şi implicit, la demnitatea sa, ceea ce era un tratament inuman de omenos pentru un trădător. Doar că nu-i citase celebra zicală a meseriei, pe limba celor din față: *Der Nachrichtendienst ist ein Herrendienst*. Serviciul de informații e o meserie de senior. Un amănunt care nu înseamnă, la rece, decât că persoana lui e, în momentul ăsta, a drakkului de importantă, adică misiunea era cu adevărat crucială, se afla într-un punct fierbinte al campaniei şi îndeplinirea misiunii depindea de aptitudinile sale particulare. Altfel, nu s-ar fi purtat cu atâta subtilitate cu el. Nici el, în locul maimuței bătrâne, n-ar fi procedat, în linii mari, altfel. Cu cartea lui jegoasă pierdută câştigase dreptul de a fi, cu prețul suprem, o carte mare în jocul ăsta blestemat. Sau, poate, nu neapărat mare, ci una care trebuia jucată într-un anumit fel. Un nenorocit de X, nici n-are importanță dacă pe tricoul său scrie 2 sau 5, dar care trece mâna spre atuurile majore ale mortului, pentru a face şlemul şi a acoperi riscul impasului din mână. Ce m-o fi apucat cu comparațiile astea puerile de cadet premiant? Cartea lui

jegoasă pierdută! Şi e din ce în ce mai clar că nu va mai avea timpul să reflecteze la întrebarea fundamentală de ce o jucase aşa jegos. Nu de ce o pierduse, asta intra în regula jocului. Chiar dacă va ghici misiunea, chiar dacă o va îndeplini, nu va afla niciodată, nu avusese timp să se întrebe în profunzime, nu va mai avea niciodată timpul ăsta. De ce jucase aşa? Oricum, asta îl înghesuia acum în acest corner al jocului, pentru a a face jocul acelora pe care încercase să-i trişeze. Şi, perfidă treabă, dintre care făcea parte şi el. Cel puțin ca mentalitate. Manevră diabolică, întru totul demnă de serviciile oculte care o concepuseră. La urma urmei, demnă răsplată pentru el şi un potrivit final de carieră. Se pomeni din nou râzând. Probabil şi ceilalți ar fi procedat în esență la fel, doar că în alt stil şi cu humorul lor grosolan, de un gust discutabil. Singurul lucru ce-l mai deranja acum era impresia că toate mişcările îi sunt canalizate, că nu s-ar putea sustrage traiectoriei pe care fusese împins Şi dacă nu le-ar face jocul? Dacă ar face ceva, orice, să aprindă farurile, de pildă, să fie reperat şi nimicit, deci să nu-şi mai îndeplinească misiunea, oricum e condamnat, ce-ar mai conta? Zâmbi iarăşi, resemnat. Îl cunoşteau bine. Stiau că singurul lucru mai puternic decât el era propria sa curiozitate. Nu-i era frică de moarte, intra oricum în regula jocului. Detesta însă moartea asfixiată în ignoranță, moartea anonimă şi nesemnificativă. Şi iată că veni şi momentul să-şi pună întrebarea pe care o tot amânase. Ar fi acceptat, oare, o misiune cu nivelul ăsta de risc, misiunea asta, la urama urmei, dacă n-ar fi fost în situația să n-o poată refuza? Să fie liber, mă rog, cât poți fi liber în plină campanie, mai ales ca ofițer de informații. Zâmbetul deveni rictus amar. Nu-şi putea permite să se mintă pe sine însuşi. Firește c-ar fi acceptat-o! Doar nu tocmai el putea ignora tabloul. Cine ştie câți ofițeri tineri acceptaseră deja misiuni fără întoarcere, numai pentru a vârî un băț de chibrit în angrenajele maşinii de război din față. Poate, unii mai aveau speranța, firavă, ce-i drept, să aştepte sfârşitul războiului în

prizonierat. Oricum, ei *ştiau* că el va merge până la capăt şi se bazaseră pe asta.

Stop. Cu ochii pe secundarul fosforescent, orientă şenileta spre noul azimut şi opri motorul. Acum avea şaptesprezece minute de staţioant, putea reflecta în voie, nu mai trebuia să fie atent la itinerar şi la mine. Ultima etapă şi ultima şansă de a ghici jocul, înainte de dezvăluirea lui firească. Şaptesprezece cânturi fuseseră necesare ca Achille să se împace cu Agamemnon. Bine că nu le venise ideea să se împace în cântul al şaptelea. Cei din vechime ştiau să aibe răbdare. Dar dacă ordinele erau de atare natură încât nu le-ar fi înţeles sensul, nici dacă le executa corect? Totuşi, trebuiau să opereze cu un minim de informaţii, iar el era un profesionist. Şi refuza să admită că, de vreme ce căzuse, călcând regula jocului, sau o regulă a jocului, era unul prost. Pur şi simplu ei deţinuseră tot timpul toate atuurile. De fapt, cum tocmai gândise, cadrul general era limpede. Cei din faţă pregăteau ofensiva decisivă, încercând să străpungă barajul strategic ce închidea strâmtul culoar între mare şi depresiunea mlăştinoasă din sud, de netrecut pentru armele grele. Seria neîntreruptă de succese din ultimele luni făcea improbabilă abandonarea tacticii lor favorite, care, deşi deja cunoscută, nu putuse fi contracarată până atunci. Noua conducere a întregului teatru de operaţii nu avea nici o şansă dacă nu pregătea o contrasurpriză tactică. Probabil o serie de grupuri mici bântuiau întreg frontul, pentru a aduce informaţii, a crea diversiuni, a îndeplini un program de sabotaje. Deducţia era corectă, dar nu ducea niciunde. Nu-i era cu nimic mai clar ce rol îi rezervaseră *lui.* Totul nu era *ce*, ci *cum.* Se scutură cu ochii pe ceas. Răgazul de şaptesprezece minute aproape trecuse. Să fie acesta un alt eşec personal? Varianta asta drăcească să-i pună capac? Humorul uman al maimuţoiului bătrân! Sigur, deducţia, oricât de corectă, era inoperantă atâta timp cât gândea doar logic. Mergând cu mintea mereu pe făgaşele trasate de ei nu făcea decât să-şi inhibe intuiţia, lanţul orbitor de raţionamente instantanee, imposibil de urmărit, ponind de la un element

absurd, focalizat de acest simţământ rar, cu care era dotat. *Ce* era aici cel mai absurd? Secundarul se apropia, inexorabil, de linia fixată. Demară motorul, verifică maşinal comenzile, relaxă lin ambreiajul, atenţie iarăşi la mine, mai ales la culoarele întortocheate de trecere printre ele, fără harta lungă, pânzată, i-ar fi fost imposibil să ajungă chiar până aici. Să verificăm drakkului harta, să ne îndeplinim drakkului misiunea, după ce deschidem drakkului faimosul plic, apoi să fim reabilitaţi post mortem. La drakku. LA DRAKKU!! La toţi dracii!!! Asta era! Corpul i se contractă într-un spasm violent şi dureros. Pradă unui acces brusc de febră. Ce ordinărie! Înseamnă că plicul nu trebuie să conţină nimic!!! Un torent de senzaţii, de o intensitate nemaiîntâlnită, o voluptate acută şi o lumină orbitoare îl inundară pe dinăuntru exact în momentul în care, făcând primii metri pe pista pe care harta arăta un culoar în câmpul de mine, şenileta călcă pe una dintre acestea, care se presupune că n-ar fi trebuit să fie acolo şi sări în aer. Lumina de dinăuntru se contopi cu cea din afară şi omul pieri extrem de fericit.

Observatorul se uită la ceas şi acţionă, în adăpostul său, telefonul de campanie: „Explozie, domnule, în careul X, ora Y. Terminat."

Peste nu prea mult se făcu zi, brusc, precum în deşert. Un alt obesrvator, un sergent, în acelaşi post de observaţie, ridică acelaşi receptor: „O patrulă inamică, domnule. A oprit lângă ceva ce pare epava unui vehicul de patrulare. Cred că era de-al nostru, domnule, se vede bine, în lumina dimineţii. Da, în careul X. Pleacă. Par grăbiţi. Da, domnule, au luat ceva cu ei. Pe cât pot vedea eu, pare un porthart de ofiţer. Probabil restul e arşice, domnule. Nu, nu cred că am fi putut interveni de aici, domnule. De altfel, cred că cei care se plimbă pe acolo nu obişnuesc să-şi ia cu ei jurnalul intim, sau ceva ce ar putea să... da, domnule, am înţeles, nu mai comentez nimic, mă limitez la a raporta ce văd, domnule. Nu, altceva nimic. Terminat, domnule."

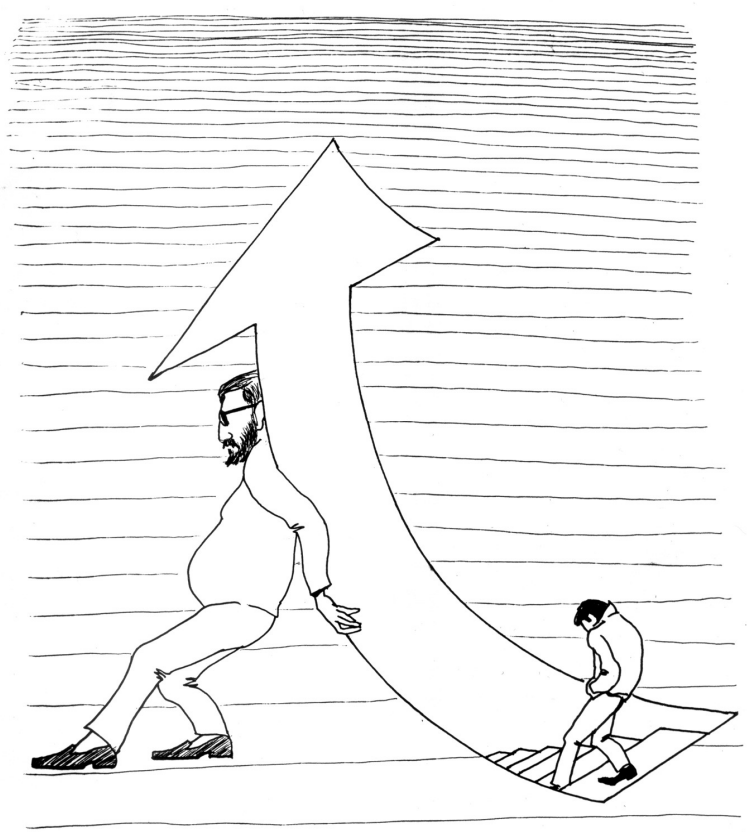

Altundeva, într-un buncăr de beton, mai adânc şi, poate, cu o idee mai confortabil, alt grad, mult mai înalt, ridică un alt receptor, la fel de prăfuit şi crăpat: „Au luat oul nostru, domnule... da, domnule, să dea Dumnezeu să-l clocească”.

Poate, dacă l-ai fi privit pe acesta din urmă cu ochii celui care-şi găsise sfârşitul în explozia de bucurie a enigmei dezlegate, ai fi putut zice că avea o mutră de maimuță bătrână, bine asortată cu pieptul plin de barete. Şi, poate, dacă l-ai fi auzit cu urechile aceluiaşi ofițer atât de curios, ai fi remarcat că replica ce avea să devină anecdotă istorică fusese rostită cu acelaşi ton molcom şi acelaşi humor secret cu care-şi trimesese

subalternul în capcana dădătoare de tardive satisfacții intelectuale...

Sau, poate, aceste nuanțe nu-s decât produsul imaginației, lejer exaltate, a naratorului... Dar, ce importanță are?

Cât despre personajul căruia gradul mult mai înalt i se adresase cu atâta discretă deferență, avea să-şi capete, mult mai târziu, un titlu de noblețe, care, aşa cum se obişnuieşte, fu legat de numele pitoresc al acelor locuri victorioase.

dec. ’79- noi. ’80-sept. ’99

CRĂCIUNUL DOAMNEI YEMISTY

În Oceanul Indian, la câteva mii de mile sud de de Jakarta şi aproximativ la latitudinea Țării Focurilor, a apărut din valuri o insulă. Cu totul inexplicabil, deşi ar fi trebuit să fie stâncă goală sau acoperită cu vegetație sumbersibilă, insula arăta ca şi cum ar fi fost acolo de secole, cu păduri, un port natural, străjuit de o faleză la nord şi de un promontoriu nisipos la sud. Ca să spunem întregul adevăr, aducea vag cu Insula Misterioasă care-i adăpostise pe cei cinci yankei şi în criptele submarine ale căreia căpitanul Nemo dormea somnul de veci.

A doua zi după ce rețeaua de sateliți semnalase apariția insulei, aflată în apele internaționale, se constitui cu surprinzătoare iuțeală o companie ad hoc, care-i preluă administrarea, în numele întregii populații a Terrei. Fu pentru prima dată în istorie când fundațiile civice se mişcară mai prompt decât marile puteri, care şi-ar fi dorit acolo o bază de submarine nucleare, sub acoperirea cercetării fenomenului.

Cele 314 hectare de uscat primiră o colonie fixată la exact 273 de voluntari. Până la instalarea unei baze, aceştia campară vesel în corturi şi porniră la cartat teritoriul.

O să întrebați, domnilor preşedinți, pe ce bază fuseseră selectați voluntarii admişi. Dintre cei aproximativ 8 milioane şi jumătate de „aplicanți“, ceva mai mult de unu la o mie de locuitori ai globului, trei baterii de teste, elaborate incredibil de rapid de tehnicienii companiei, eliminaseră senin pe toți ceilalți.

Cea mai fericită participantă la proiect, ultima admisă, fu o tânără psihologă, cu brevet de fotograf profesionist, siluetă băiețoasă, felină, care răspundea la imposibilul nume de Jimmy. Se oferise voluntară din trei motive: cu nici două săptămâni în urmă, pariase cu prietenul ei că anul ăsta va petrece cel mai insolit Crăciun, departe de orice, apoi aflase că, printr-un capriciu plin de humor al destinului, insula era la antipodul oraşului canadian unde locuia mama sa, mai exact al cartierului

respectiv, oraş unde se pregătea să se stabilească şi, nu în ultimul rând, simțea nevoia unei competiții de orice natură. Pe care s-o câştige.

De cu seară, la terminarea orelor de lucru, Jimmy aruncase de gâtul celor doi însoțitori permanenți, care reuşiseră să nu se dezlipească de ea, de la debarcare, un malaezo-polinezian şi un labdradorian, gențile cu aparatură fotografică şi urcase în pas de ciută panta conului de 314 metri, din vârful căruia voia să fotografieze apusul serii de Ajun. Soarele apunea cam spre insulele Tristan d'Acunha. Era darul ei de Crăciun pentru mama, dar n-avea să-i trimită acesteia imaginile puse pe muzica ad hoc, decât mâine dimineață, când la antipod va fi seara de Ajun şi mama va aprinde lanțul de lumânări electronice în brad. Colegul din Labrador, care, în ultima săptămână străbătuse sute de mile cu kayak-ul lui din piele de focă, pescuind peşti argintii, contribuise la dar cu baladele pescăreşti executate la un soi de cimpoi, iar Wai-ku-ki, fidjianul, ritmase melodiile cu toba întinsă pe o jumătate de butoi de sardele.

La antipod ningea. Un viscol scosese din uz cele câteva zone în care căblăria optică ieşea de sub pământ pentru a supratraversa meandrele râului local, iar ecranul calculatorului doamnei Yemisty rămăsese inert, cu portretul ştrengăresc al domnişoarei Jimmy cu tot. Înciudată, Yemisty îşi puse un CD cu vechile colinde ale Mahaliei Jackson şi veghe cuptorul unde curcanul de Crăciun, umplut cu trufe, se rumenea susurând. Invitații urmau să pice peste cel mult un sfert de oră şi ea nu apucase să vorbească cu Jimmy.

Sosiră oaspeții, soțul doamnei Yemisty servi băuturile, ea însăşi le indică locurile la masă, apoi aprinse luminițele multicolore în brad şi aduse aperitivele. *Are you ok, honey*, o întrebă soțul. Yemisty făcu bot, aruncând o privire ucigaşă către monitor, apoi întoarse capul şi le zâmbi opaspeților.

Aduse curcanul cu trufe. Rumoarea admirativă o făcu să pălească. De-oadtă, exact când paharele de şampanie fură

ciocnite în zvon de cristal de Bohemia, se auzi de undeva *de jos* sunetul unui soi de cimpoi, ritmat de un tam-tam cu rezonanțe polineziene, iar peretele dinspre apus al living-room-ului mai întâi se întunecă, apoi fu luminat de imaginea mirifică a unui apus marin. O cale vibratilă de aramă topită te invita să păşeşti spre Soare.

Doamna Yemisty îşi zâmbi sieşi, deşi nu înțelegea cum ajunseseră sunetul şi imaginea fără cablul optic şi cum se făcea că păruseră a veni *din pământ*. Dar ce conta, era Crăciunul ei.

CRĂCIUNUL RENATEI

Nea Tache, cabanierul, bătu, pe la începutul dupăamiezei de ajun, la uşa staţiei meteo, singura porțiune netroienită a bojdeucii pe jumătate îngropată în zăpadă. O potecă din oră-n oră curățită se ramifica, ramura ce ducea la cuşca aparaturii exterioare la fel de degajată, cea dinspre cabană deja plină cu zăpadă. Paşii cabanierului marcau ramura potecii.

– Intră, nene Tache, se auzi glasul Renatei, intră, pun acuma de ceai.

Cabanierul se aplecă cu oarece greutate să intre, bocăni zăpada de pe încălțări, se opri o clipă, în picioare, aproape atingea tavanul, roti privirea prin cămăruță, ca şi când s-ar fi mirat c-o vede singură pe fata de la meteo, îşi înăbuşi un mormăit, apoi se aşeză, greoi, pe o lădiță metalică, acoperită cu un țol de lână decolorată. Lădița emise un protest platonic, scârțâind potolit.

Renata îi puse între palme o cănuță aburindă, de tablă, se aşeză la rândul ei, pe scaunul de lucru, trăgându-şi cănuța pereche. Sorbi scurt, oarecum repezit, schiță gestul de a-şi aprinde o țigară, privi în fugă fața cabanierului, pe care se lățea un hibrid de strâmbătură dezaprobatore cu un zâmbet uncheşesc. Degetele nervoase trebuiau să-şi finalizeze gestul, îşi scoase, gratuit, bandana de lână ce-i ținea libere fruntea încăpățânată şi tâmplele pulsânde, scutură capul şi şi-o trase la loc. Sorbi apoi din nou din cănuță.

– Pe vremea asta şomezi, nene Tache, nu urcă nimeni.

– Hm, ştiu eu?

– S-a dus Crăciunul la *Jungfrau* anu' ăsta.

Nimeni nu ştia cine avusese humorul să poreclească astfel, cu ironic nume alpin, cabana plasată pe micul platou al vârfului carpatin, alături de staţia meteo. Numele ei oficial, identic vârfului, deşi scris pe firmă şi prezent în rețeaua de informații turistice, nu-l pronunța nimeni prin zonă şi oricum,

neavând vreun rol în povestire, îl vom ignora. Nu vom ignora însă că de la Alba Neagră, ultima comună montană atinsă de vreo şosea, apropiată de izvoarele râului omonim, făceai 3 ore şi 8-9 minute la vreme bună, de vară, până la cabană. Cum altă cale de acces nu exista, iar construcţia celor două „obiective" adusese, la vremea ei, cu cea a mânăstirilor-cetăţi de la Meteora, aprovizionarea de acum, cu alimente şi cu combustibil pentru generatorul staţiei meteo, ce furniza energie şi cabanei, tributară unui elicopter judeţean, era mană cerească la modul propriu.

O agenţie de turism organizase petrecerea Crăciunului la cabană, transport până la Alba Neagră, urcuş pe vârf, la cabană, seara de 24, ziua de 25 cu masa tradiţională, coborârea pe 26 dimineaţa, întoarcere în capitală până în seara de 26. Nea Tache coborâse, la cei şaizeci de ani ai săi, până hăt, jos, în zona coniferelor arborescente, după un brad pe care avea să-l deconteze conştiincios agenţiei. Câteva zile mobilul său înroşise atmosfera, zbârnâind mai abitir ca reţeaua de date meteo, cu mobilul Renatei cu tot la un loc.

Cu cine să vorbească Renata? Cu şefii ei „vorbea" prin *messenger* şi *e-mail*, pe conexiunea *wireless* a staţiei, cu părinţii vorbea în gând, de ani de zile, câte un interlocutor din lumea largă nu prea conta. Iar Teo, poreclit cu negru humor *van Gogh*, de prietenii comuni, sub pretextul că era pictor, Teo, Teodor, *darul lui Dumnezeu*, iubitul ei, nu-i răspundea la şuvoiul nesecat de apeluri mute, deoarece de câteva luni era în comă. Renata făcuse minuni pentru a convinge cohorte de *toruri futelare*, cum le spunea, iconoclast şi amar, în gândul ei, să-şi asume costul menţinerii unei vieţi vegetative. Până ce? Până când? Nici ea n-ar fi putut da un răspuns raţional, dar o credinţă sălbatecă şi ireductibilă în drakku ştie ce, dacă nu chiar în puterea fără confinii a dragostei ei, o determina *să aştepte şi să nădăjduiască*. După ce biruise, nici ea nu ştia cum, birocraţii la urma urmei mutual rivale, Renata urcase pe *Jungfrau* să-şi *facă* cinstit stagiul anual la staţie.

Se împrietenise firesc de iute cu *bon viveur*-ul cabanier, butoi plin de basme, poveşti şi snoave, întretăiate de câte un proverb… etrusc. Iar acum tocmai răsufla uşurată că gălăgiosul Crăciun la cabană avea să fie cel puţin amânat. Viscolul interzicea net orice aventură, poteca, deşi marcată, dispăruse sub troieni înşelători.

– Nu mi-oi fi omorât şalele degeaba-degebuţa, măi fato, cu copaciu' aista, vino şi tu, între două raportări, de mă ajută să-l împodobesc. Oi dezgopa sticloanţa ce-o ţineam pentru logodna voastră.

– Ba să nu te pună Aghiuţă s-o dezvirginezi, nene Tache, aia îi pentru atunci *or never*. Înţelesu-m-ai?

– Hai, femeie, nu te aprinde. Gura mea păcătoasă, bine, desfac un Cabernet sauvignon, de Secargea, nu de Murfatlar, ăsta-i şi mai vechi, pentru sufletul Norei mele, care trebui' să se îndulcească şi ea, acolo sus, cu buchetul de ardezie, mă duc să caut suportul, vii când gaţi acilea, ora de raport e făr'un sfert, nu?

Aşa se face că pe la ora când lumina de solstiţiu, fără crepuscul, diminuată oricum de viscol, se retrăgea în faţa Sfintei nopţi de ajun, cei doi îşi treceau în tăcere străvechi globuri mate, din tinereţea Eleonorei, cea care-i veghea de acolo, de sus.

Mai târziu aveau să se contrazică, cine văzuse primul silueta apropiindă, prin zăpadă. Adevărul e c-o zăriră simultan. Renata îl lăsă pe nea Tache să răspundă bocănitului în uşa cabanei, era la el acasă, la urma urmei. Ea se mulţumi să aprindă lumina, mulţumind, conştiincioasă, în gând, proiectantului care adusese *fir* de la generatorul *ei*. Până la intrarea neaşteptată a străinului, ritualul împodobirii bradului se desfăşurase la lumina scăzândă a zilei, mai mult pe ghicite.

Înainte de a privi faţa vizitatorului, Renata încremeni la vederea spaimei amestecate cu neîndrăznită fericire ce vălurea furtunos trăsăturile rubiconde ale cabanierului. Privi apoi, cu fereală, pe oaspete, drept în ochi, îşi înăbuşi un ţipăt, duse instinctiv mâna la inimă şi se aşeză cu mare grijă pe bancheta de

sub geamuri. Cel sosit le zâmbi. O clipă lungă. Renata fu prima ce se luă în mâini, spărgând staticul scenei. Îl ignoră pe străin, întrebând abrupt gazda:

– Pe *cine* vezi, nene Tache?

– Pe E… E… Eleo… îngăimă cu maxilarele încleştate cabanierul.

Renata dădu din cap. Pentru ea, cel ce venise avea statura, alura şi trăsăturile lui Teo. Cel de acum un an, surâzător şi optimist. Cu barba nerasă de două zile.

– Dar nu mă poftiți să şed, îs obosit de drum, zise drumeţul. Şi cum nea Tache rămăsese inert, Renata luă inițiativa, împingând un scaun către cel care vorbise. Apoi îşi făcu treabă la arzătorul maşinii cu păcură, combustibil ce alimenta şi generatorul *ei*, pregătind inevitabilul ceai. Cu ce să-l serveşti pe călător, pe vremea asta, indiferent cine era şi de unde venea, dacă nu cu un ceai fierbinte. Aruncă peste umăr, ignorându-l pe intrus:

– Nene Tache, ce rezultă din faptul că mata o vezi, cum zici, pe Eleonora matale, care nu mai e, iar eu îl văd, în aceeaşi persoana neaşteptată, pe Teo al meu, care mai e şi va mai fi?

– Ce să fie, Re… Renata, ce ar putea fi decât un înger? E ajunul Crăciunului.

– Nici o vorbă mai mult, nene Tache, nici o vorbă mai mult. Ce-ai făcut mata să meriți darul îngerului, ce-am făcut eu să-l merit? Şi, mai ales, de ce ne-ar fi făcut îngerul, darurile astea simultan? Nu, nene Tache, de-ar fi Doamne fereşte, să nu-l mai văd în veci pururi pe Teo mişcându-şi buzele ca să-mi şoptească numele înainte de a mă săruta, ăsta nu-i înger. Cine e ăla care ne tentează, fluturând dorințelele noastre cele mai intense? *Vade retro!* se întoarse ea cu fața către cel vizat. Bea-ți ceaiul şi du-te. Fie îl aduc pe Teo înapoi fără tine, fie o să trăiesc cât mai mi-e dat fără Teo, dar tu de mine nu te poți atinge, înțelegi? Şi dacă de mine nu te poți atinge, nu te poți atinge *acum* nici de omul ăsta blajin, lasă-l în pacele lui. Bea-ți ceaiul şi du-te. Du-te de raportează că pe aici suntem ospitalieri.

Zis şi făcut. Cu mâna stângă, Renata îi oferi noului venit ceaşca aburindă şi înmiresmată, iar cu dreapta deschise decisă uşa cabanei, privind dârz în ceea ce păreau a fi ochii iubitului ei *aproape plecat*. După câteva clipe lungi, fură ochii lui Teo cei care se plecară. Sau ce-or fi fost ăia. Străinul se întoarse pe călcâie şi ieşi pe uşă. Vaierul viscolului se confundă, clipa următoare, cu cel izvorât din pieptul cabanierului, care-şi vedea iubita Eleonoră părăsindu-l pentru a doua oară.

Mai încolo, cei doi ajunseră la aprinderea lumânărilor, la intonarea, pe două voci, a tradiționalului *O, brad frumos* şi, în sfârşit, fiecare îi înmână celuilalt un pachețel în poleială albă şi aurie, găsite, chipurile, sub brad. Vom trece peste conținutul darului primit de cabanier, nu are rol în poveste. Ne vom focaliza, însă, privirea, pe uluirea Renatei când îşi găsi, în poleială... propriul ei telefon mobil.

– Ce farsă mai e şi asta, nene Tache?

– Ți l-am şterpelit când te duseseşi la cuşca aparaturii exterioare.

– Şi? Care-i poanta? aproape că se răsti Renata, ca să-şi mascheze emoția năvalnică. Bătrânul surâse. Telefonul sună. Renata ascultă, se făcu palidă ca zăpada, se năpusti ca o furtună pe aceeaşi uşă pe care-l alungase pe străinul ambiguu, intră ca o vijelie în imperiul ei şi imediat pe situl spitalului. *Rog imagine*, tastă la limita ocluziei dactiloscopice, apoi, când văzu, în prim planul webcam-ului, ochii deschişi, clipind viu, ai lui *Theodoron* al ei, o lăsară puterile şi inundă tastatura cu lacrimile izbăvitoare. Îndeajuns de fericită, în egoismul ei, încât uită să-l cheme pe nenea Tache să vadă şi el minunea. Din plâns căzu apoi direct în somn, epuizată.

O treziră simultan razele triumfătoare ale soarelui de Crăciun, pe un cer ireal, şi hărmălaia indecentă a grupului de excursioniști, sosiți după schimbarea surprinzătoare a vremii în noaptea sfântă. Se învârteau în jurul cabanei, răscolind paşnica zăpadă, unii continuînd să bocăne inutil în uşa inertă.

Renata ieşi chitită să-i certe, când auzi strigăte de dincolo de cabană. Ştia că spre încolo dădea ferestruica de la culcuşul cabanierului. Ocoli, temeinic ameţită, cabana. Fereastra era larg deschisă. Oamenii strigau în toate direcţiile.

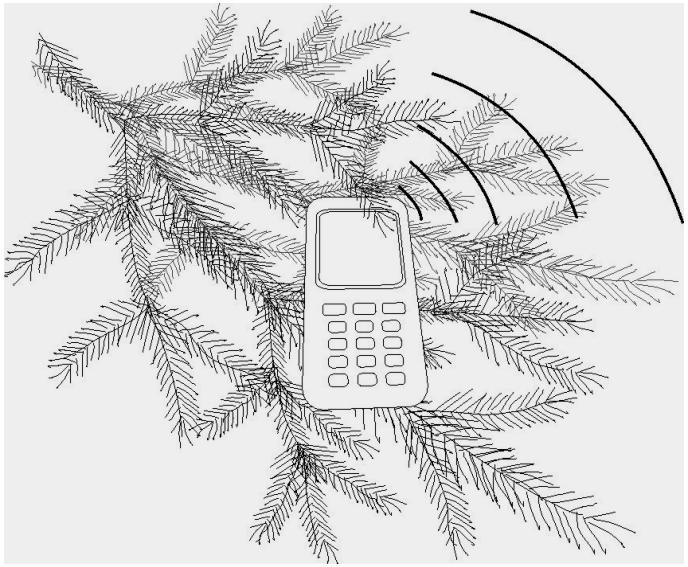

– Daţi-mi voie, sunt medic, spuse un bărbat bine legat, într-un hanorac negru. Omul măsură fereastra, dădu din cap, apoi ocoli, intrând pe uşa deschisă dinăuntru de cei care intraseră pe fereastră. Ca la un semn, toată lumea tăcu, grupându-se, nu se ştie de ce, în jurul Renatei.

Trecu o veşnicie până să apară hanoracul negru la fereastră.

– Bătrânul şi-a presimţit infarctul şi a apucat să deschidă geamul, ca frigul de afară să încetinească descompunerea, apoi s-a aşezat pe un jilţ dărăpănat, cu faţa către fereastră, spre răsărit.

Pe Renata o luă cu frig, Izbuti să îngaime, clănţănind, sub povara straniului dar primit, din ce intuiţie, doamne, de la camaradul de singurătate petrecută mai aproape de cer:

– Infarctul… noaptea?

Turistul ce se recomandase medic o privi lung:

– De ce întrebaţi? Nu, nici vorbă, a murit ieri între 10 şi 13.

– Sunteţi sigur? Cu ce probabilitate?

– Până la autopsie, care nu eu o fac, dacă se va face, nu putem vorbi în termeni de probabilitate, doamnă. Dar sunt formal, moartea a avut loc ieri dimineaţă.

21.12.2005

DARURILE ÎNCHIPUIRII

2204, decembrie 25. Agenţiile de presă anunţă încheierea, după 273 de zile, de dezbateri anevoioase, a sesiunii extraordinare a camerelor reunite, legislativul federaţiei Terra. Deloc întâmplătoare, data memorandumului final coincide cu străvechea sărbătoare a solsiţiului, comună tuturor civilizaţiilor terrane. A fost decisă adoptarea noului calendar al Erei Globale, care va deveni operaţional la aniversarea unui an de la adoptare. Data de 26 decembre 2205 va deveni 01.01.73 GE, fiind primul început de an de după instituirea Federaţiei Terra. Alegera a fost făcută şi deoarece pe 25 decembrie 2205 va fi lună plină, iar noul calendar este lunar, cuprinzând 13 luni de 28 de zile, ultima zi a anului, a 365-a, rămânând nedatată. Este sărbătoarea solstiţiului, a trecerii în alt an. Iar pentru unul din trei locuitori ai Federaţiei, este vechea sărbătoare a Crăciunului, aniversarea naşterii deja legendare cu 22 veacuri în urmă, a Înainte Mergătorului erei creştine.

Şi acum, în seara zilei anterioare, care peste doi ani va purta data de 28.13, în fiecare familie din treimea de lume care-şi păstrează vechile tradiţii, se împodobeşte câte un brad. Dar, de aproape două secole, mai exact de 161 de ani şi 10 luni, nimeni nu mai taie brazi din pădure. A doua zi după Sărbătoare, familiile plantează în grădini, parcuri sau păduri brăduţul crescut peste an în ghiveci. Şi creşte un brăduţ nou. Terra se îmbogăţeşte, astfel, cu aproximativ un miliard de brazi tineri în fiecare an, pe seama Sărbătorii.

Pe 25 decembrie 2205 va fi ultima Sărbătoare când brăduţii vor fi împodobiţi în doar o treime din familiile terrane. Consiliul Ecumenic Federal, moştenitorul instituţional al fostului Consiliu Ecumenic Mondial a stabilit, pe baza celui mai dificil şi problematic consens, de nenumărate ori în pericol de eşec exploziv, echilibrul sincretic al noii Sărbători a Trecerii, din care ambiţionează să creeze, în timp, o nouă Tradiţie. De la creştini

s-a luat creşterea peste an şi împodobirea bradului, adunarea la olaltă a familiilor, melodiile colindelor. Şi, firește, darurile.

Brazi la tropice? Obiceiul atitudinii prietenoase faţă de mediu a avut nevoie de o generaţie de eforturi ale amelioratorilor. Ingineria genetică şi-a dat mâna cu ameliorarea vegetativă şi a creat o varietate de larissă *(Larix Decidua)*, extrem de adaptabilă, pe toată scara latitudinilor şi altitudinilor locuite de om. Structura pădurii terrane s-a schimbat, principalul efect fiind proliferarea caselor familiale de vacanţă, construite din lemnul răşinos al acestui conifer, uşor şi dur ca oţelul, în mijlocul naturii. Cererea crescândă de aparate de zbor de capacitate mică a produs transformări la fel de profunde în industria automobilului. Prima jumătate a secolului XXI a fost martora tranziţiei de la combustibilii fosili la hidrogenul obţinut în măsură crescândă din energie solară. Odată cu inaugurarea centurii ecuatoriale de centrale de conversie, alimentate pe canalul microundelor nerezonante de centura aferentă de staţii de captare, plasate pe satelitţi geostaţionari, în exact anul întemeierii Federaţiei Terrane, arderea combustibililor fosili a devenit prohibită prin lege. A fost întâiul proiect de cooperare mondială, iar cei peste 80 de ani cât a durat – forja optimă a instituţiei federative. Efectul de seră o ia, încă foarte lent, dar decis, pe calea diminuării.

Dan Veron se întrerupse din scris, auzind bătăi în uşă. Căpşorul ciufulit al Amaliei, fetiţa lui, se îţi precaut:

– Tati, e aproape 9:30! E timpul să ne apucăm să împodobim brăduţul! Vaaai, nici nu te-ai atins de micul dejun! Amalia a păpat tot...

– Tati trebuie să termine povestirea, nenea secretarul de redacţie aşteaptă până la 10:15.

– Tot anul mi-ai spus că începem împodobirea de dimineaţă...

– Uite cum facem: eu cobor cutiile cu beteală, globuri şi jucării, iar tu te apuci de aranjat, până termină tati de scris.

– Dar despre ce scrii?

– Despre cum vor petrece Crăciunul copiii peste un secol, simplifică Dan.

– Ce-i aia un secol?

– O sută de ani, guguştiuc.

– Câât înseamnă o sutăă?

– Uite, nu-şi pierdu Dan răbdarea, luînd mânuţele ghemotocului într-ale sale. Câte degeţele ai tu la amândouă mânuţele?

– Zece, ţâşni prompt şi competent răspunsul.

– Buun. Deci ştii ce înseamnă zece. Ştii şi ce înseamnă un an. Ce înseamnă?

– Un an e de la Crăciunul trecut, când am cumpărat ultima dată brăduţ de la piaţă. Un an e de când creştem brăduţul ăsta în ghiveci. Ai spus că de acum aşa o să fie mereu.

– Aşaa. Bun. Dacă ştii ce înseamnă un an, ştii şi zece ani. Pui câte un an pe fiecare degeţel, da?

– Daaa.

– Acum culegi aşaa, toţi cei zece ani şi-i pui pe degeţelul ăsta, da?

– I-am pus. Şi mai departe?

– Pui pe degeţelul următor încă zece. Mai departe?

– Ştiuu!. Mai departe pun câte zece ani pe fiecare degeţel.

– Bravo! Acum câţi ani crezi tu că sunt pe mânuţele tale?

– Nu ştiu. Mulţi.

– Ei, bine, sunt o sută de ani. Un secol, sau un veac.

– Tati, tu câţi ani ai?

– Treizeci şi trei, de ce?

– Şiii, n-o să mai fii peste un secol, nu-i aşa?

– Nu cred c-o să mai fiu, desigur. De ce?

– Atunci cum se face că ştii cum o să fie atunci de Crăciun?

– Nu ştiu. Îmi închipui. Tu nu ţi-ai închipuit tot anul care a trecut, cum o să fie de Crăciunul ăsta?

– Ba daaa. Mi-am închipuit cum mă scol, mă spăl, pap tot şi ne apucăm de împodobit. Şi cum mâine dimineaţă găsim daruri sub brăduţ.

– Vezi? Nu mai fă botic. Cele mai multe din închipuiri se vor întâmpla. Doar că o să ne apucăm de împodobit numai puţintel mai târziu. Şi daca nu mă apuc imediat de scris întârzii, nu mai primesc bani şi...

– Şi n-o să mai fie daruri?

– Daruri o să fie. Dar nu vreau să-mi calc cuvântul dat, ghemotoc. Uite beteala, uite globurile, uite jucărelele. Sistemul de iluminat şi artificiile le punem când termin povestirea, bine?

– Biine...

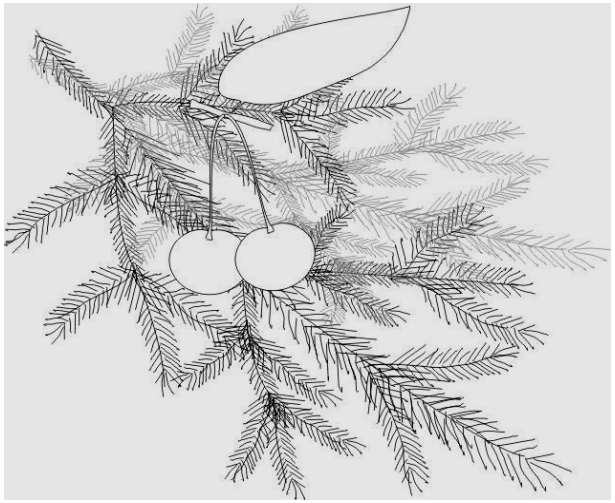

Laurenţiu puse ultimul punct şi se apucă să-şi recitească povestirea. Doar el insistase ca şi personalul să aibă dreptul de participare la „Crăciunul Virtualit 2104“, tradiţie a trustului încă de la înfiinţare. Ce idee, să scrie despre cum va evolua sărbatorirea Crăciunului în următoarele două secole! Oare o să înghită publicul consideraţii de dezvoltare sustenabilă abia

ambalate în decor sărbătoresc, când fiecine nu vrea decât să se bucure? Dar să-ți închipui că sărbătoarea Crăciunului va dăinui peste veacuri, fie şi sub alt nume, iar modul de a o face va fi un gest de prietenie față de mama natură, ăsta nu-i cel mai consistent prilej de bucurie? Corectând maşinal textul, înainte de a-l expedia, Laurențiu Dan Morujan puse, într-o balanță imaginară simplicitatea, ca să nu spunem sărăcia decorului Crăciunului său de acum jumătate de veac, când era de vârsta fiicei personajului povestitorului despre Crăciunul miliardului de brăduți dăruiți mediului înconjurător, simplicitate încălzită de inocența celui ce fusese atunci. Plus închipuirea înaripată.

Abia acum realiză că-şi aminteşte vag că în noaptea de dinaintea împodobirii bradului adus din pădurea situată la câteva sute de metri de casă, în încăperea în care nu se făcea focul decât odată pe an, noapte în care nici un copil nu poate dormi ca lumea, îşi închipuise cum va fi Crăciunul când va fi el de vârsta bunicii lui, public al poveştilor pe care le năştea cu firească dezinvoltură, într-o schemă inversată față de tipic. Pe celălalt taler al balanței erau darurile pe care jumătatea de veac le adusese la Crăciunul Virtualit: sistemul deja global de comunicare, posibilitatea de a scrie şi transmite imediat oricui toate poveştile născute de închipuire şi, nu în ultimul rand, Virtualitul însuşi. Moş Crăciunul care distribuie darurile poveştilor. Care face din fiecare zi o sărbătoare în care găseşti sub bradul simbolic economosit – poveştile zilei. Simbolul căror permanente sărbători e tocmai Crăciunul ăsta. Mai e ceva de pus în taler, să echilibreze balanța? Sigur că da. Toate aceste daruri sunt tot rodul închipuirii unui fost copil.

06.12.2004

DAU ŞI OGLIZILE IMAGINI REALE?

Mă întorceam de la mare, tolerat, cu tribul meu, în Dacia unor rubedenii, oarecum responsabile de atragerea mea în aventura înghesuitei găzduiri de către un tătar binevoitor, în minusculul lui apartament. Patru adulți plus tot atâția mormoloci, între un an jumate şi patru ani. Distribuiți firesc de inegal în spațiu. Inegal şi parțial schimbător. Căci cei doi ai mei îşi revendicau, cu mijloace vocale diferite, după puteri, locul din față, în brațele mele. Pe semne îi atrăgea dublul spectacol al peisajului ce alerga, tot inegal, spre înapoi, dar şi unchiul ce ținea ditamai roata în mâini, părând un soi de stăpân.

Care unchi făcuse rost, ăsta era verbul epocii, treaba lui de unde, de oglinzi retrovizoare care aveau să devină banale peste 15-20 de ani. La un moment dat, Miriam, fiica de 4 ani şi ceva, atrasă de goana imaginii din oglinda aflată la un picior de feţişoara ei, diferită de cea oferită de parbriz şi fereastra laterală a portierei, găsi, după o matură chibzuință, întrebarea ce îi suna esențial: Ce scrie acolo jos, pe oglindă? Scrie să fim atenți că obiectele care se văd în ea apar mai aproape decât în realitate. Cum apar mai aproape? Uite, pui, vezi maşina aia roşie care se apropie de noi şi o să ne depăşească în curând? Da. În oglindă apare aproape în spatele nostru. Acum priveşte-o direct. Şi, înciuda protestelor, unenime şi justificate, ale celorlalți 3 adulți, coborâi geamul portierei şi ținând copilul cu grijă, îl lăsai să scoată pe geam căpşorul zulufat, cât să vadă direct maşina din spate şi să-i compare instantaneu imaginea cu cea din oglindă. Aventura, senzația inedită a vântului deplasării, dar mai ales cea şi mai inedită a trecerii complotistice peste cuvântul mamei excitară copilul îndeajuns ca să-şi rumege torentul de senzații până la următorul tur pe locul din față, în brațele mele, peste câteva bune zeci de kilometri. Se vedea că folosise stagiul din brațele maică-sii pentru a-şi relua cugetarea, că nici nu se instală de-a binelea pe locul râvnit, şi prinse o pauză de respirație între

două urlete ale fratelui mai mic, deloc dispus să cedeze, de data asta, locul şi întrebă pe acelaşi ton sfătos-concentrat:

Oglinda aia e fermecată? Dob'owitz a împrrrumutat-o de la maşterra Albei-ca-Zăpada? Când era foarte preocupată, rârâia. Şi, diplomată de instinct, deşi o auzise pe maică-sa de nenumărate ori criticându-mă că-i spun cumnatului Dobrowitz, uneori chiar Dobrovič, fiind lesne de presupus care era numele său real, lipsit de relevanță în economia povestirii, de altfel, găsise cu cale să-mi pună întrebarea ce-o frământa într-o formă despre care presupunea că ar trebui să-mi facă plăcere.

Unde-ai auzit tu ca oglinda maşterei să arate lucrurile mai aproape decât sunt? Oglinda aia e metafora sicofantului.

Coincidența făcu să intrăm brusc din arşiță într-o zonă noroasă, anunțând intrarea iminentă a Daciei comprimate într-o furtună estivală, tocmai când mama preocupatei fetițe mă îngropă sub energice critici, ce pedagog oi fi eu dacă zăpăcesc copilul cu cuvinte pe care nu le poate înțelege. Păi, *carissima*, tu nu vezi oglinda sferică virtuală, lustruită pe ambele fețe, sprijinită de tetiera scaunului meu? Are concavitatea spre tine, după logica naturii, aşa că tu vezi mintea copilului mai departe decât e în realitate ea, pe când eu, către care oglinda asta imaginară se oferă cu partea ei convexă, precum cea retrovizoare a lui Dobrowitz, văd mintea aceluiaşi copil mai aproape decât e. E simplu. Voi aşa vă întelegeți acasă? întrebă aiurită sora doamnei mele. Care doamnă reacționă reflex, dar oarecum previzibil. Una era să mă stimuleze permanent cu critica neîntreruptă şi cu totul alta să piardă ocazia de a face mişto de soră-sa. Păi nu-l doare spatele, numai când râde, răspunse ea, după o calculată jumătatre de secundă, aparent fără legătură, sporind deruta cumsecadei ei surori. Simultan, aluzia la celebrul banc sec diszolvă negura de-o parte şi de alta a oglinzii imaginare, concomitent cu ieşirea Daciei din aria ploioasă, practic o coadă de furtună ce traversase o porțiune scurtă de şosea. Perseverența coincidenței ne făcu să zâmbim pe toți 4.

Dar Miriam nu era mai puțin perseverentă. Cum ai zis că-i oglinda maşterei? Metafora sicofantului. Şi ce-i aia? Metaforă e când spui un lucru ca să se înțeleagă alt lucru, asta face parte din felul de a povesti. Sicofant e un slugoi care nu-i spune stăpânului decât ce-i place aceluia să audă. Oglindă, oglinjoară, cine-i mai frumoasă-n țară? Şi ştii cât de urâtă era maştera. Poate de asta şi era aşa de rea. Iar oglinda îi spunea că-i cea mai frumoasă. Oglinda mințea. Cum poate să mintă oglinda, eu când mă uit în oglindă o văd pe *cealaltă Miriam.* Cealaltă Miriam e frumoasă. Eu cum sunt? Ciudată declanşarea abia acum a întrebărilor existențiale la un copil neobişnuit de reflexiv, care ascultase până atunci fără comentarii Albă-ca-Zăpada. Pune tu mânuța pe năsuc. Cum e năsucul tău? Mic. Şi cum arată el în oglindă, întrebai punând în fața copilului oglinjoara de la trusa maică-sii, cerută printr-un semn masonic, sau kabbalistic şi strecurată prompt. Tot mic. Şi cum e părul *celeilalte Miriam*, aia din oglindă? Păăăi, rotund. Fetița de 4 ani nu găsise altă exprimare. Rotund, insitai. Păăi, are multe rotunduri. Noi spunem la rotundurile alea zulufi, Acuma pune mânuța pe părul tău, trage puțin de el şi uită-te. Ce vezi? Un rotund. Un rotund, aici, la capătul firului. Firelor, nu firului, îs mai multe. Da, un zuluf. Ei, minte oglinda? Miriam tăcu, acordându-şi timp să delibereze. Treceam deja prin Fundulea.

Oglinda *asta* nu minte. Da' poate că nu minte că e oglinda lu' mama. Care oglinde mint şi care spun adevărul? Ei, acu să te vedem, ricană cumanta, mirosind revanşa. Imperturbabil, scosei din rucsăcelul ce făcea parte din echipamentul individual, acum plasat sub genunchi, o lanternă şi una din cele două bile lucitoare, procurate numai drakku ştie cum, pe care le rulam, spre liniştire, în palmă, cu aproape un deceniu în avans faţă de apariţia lor pe piaţă. Obiecte cunoscute de copil. Ce vezi aici?, îi întinsei bila. Încă *o Miriam* şi încă *un tata*. Buuun. Cum îs? Caraghioşi, articulă fetiţă, după un chicotit. Ştiam că privise nu odată bilele, bănuiam că oglinda retrovizoare cu anunţ avertizor nu fusese decât un pretext pentru a încerca să lămurească batăr o jumătate de petală din corola de minuni a lumii. Da' de ce-s caraghioşi, reluai, cu acelaşi ton monoton. Păăăi, îs mici da au guriţa şi năsucul mai mari. Bun. Ce crezi tu, îs mai aproape, ori mai departe, ăştia ceilalţi, de cum suntem noi, de oglinjoara asta din bilă. Treceam prin Pantelimon când copilul ajunse la concluzia, corectă, că ăia doi caraghioşi din oglinjoara bilei, erau mai aproape. Bun. Acuma uită-te iar la oglinda de dincolo de geam, aia în care vedem maşinile din urma noastră. E o bucăţică mică-mică dintr-o bilă mare-mare. Acum uită-te şi aici. Între timp deşurubasem oglinda lanternei, surprinzător de lustruită. Habar n-aveam dacă era parabolică ori hiperbolică, oricum concentra un fascicul foarte puţin divergent, care ducea departe şi cu care ne jucasem nu odată, în serile de vară. Dar niciodată până atunci nu folosisem piesa ca oglindă în care să te vezi. Copilul conchise, cu seriozitate, că nu vede nimic în acea oglinjoară, apoi, pe măsură ce-o depărtam, văzu mai întâi un năsuc... Din fericire habitaclul Daciei era suficient, în raport cu distanţa focală a oglinzii lanternei, să ajungi la depărtarea la care imaginea reală devine micşorată, chiar dacă nu era sferică, ci parabolică ori hiperbolică.

Ajunşi la locuinţă posesorilor Daciei, ne-am extras cu toţii, nu fără oarece dificultate, din amorţeala poziţiei de drum, pentru a descărca bagajele lor. Urmând să fim liftaţi până în

cartierul nostru de vest, cu fabricile şi uzinele lui. Dar, hm, reflexul ăsta verbal mai avea încă ani buni până să se formeze. Singurul care rămăsese în maşină era fratele, atunci de cam un an jumate, al curioasei mele Miriam. La unul din drumurile către portbagaj, numa ce-l vedem pa gagiu că se instalase, el ştia cum, pe scaunul şoferului şi, agăţat cu mânuţele de volan, scotea pârâituri victorioase prin buzuliţe, cu o faţă strălucind de satisfacţie, făcându-ne să uităm instantaneu vehementele proteste de pe drum. Verişoarele lui tăcuseră, uşor inhibate, probabil, tot drumul.

Destinderea provocată de imaginea viitorului bărbat în intimitatea maşinii lui zburătoare cumulată cu inerentul stress al revenirii iminente în moara serviciului ne făcu să uităm, pentru o vreme, de preocupările optice ale surorii lui. Optice, sau magice? La vârsta asta ficţiunea şi virtualul sunt la fel de familiare ca realitatea, iar realitatea e la fel de străvezie ca povestea. Expresia *cealaltă Miriam* o auzisem cu mai bine de jumătate de an înainte, de Crăciun, când o prietenă plecată să-l sărbătorească departe, ne lăsase casetofonul ei. *Pune să mai vorbească pe cealaltă Miriam* devenise fraza emblematică a acelui fericit Crăciun.

Socotind evoluţia standard a puterii de înţelegere a copiilor, momentul trusei optice, o jucărie isteaţă văzută în comerţul socialist, ar fi venit peste cel puţin zece ani. Numai că după acei zece ani părea foarte probabil ca chiar cortina ce izola ghetto-urile noastre să devină parţial transparentă pentru tehnologia în expansiune şi interesul pentru jucării inteligente ar fi fost ecranat. M-am hotărât să le ofer trusa optică peste doar câţiva ani, de un Crăciun în a cărui vacanţă edilii împodobiseră parcul cartierului meu de vest cu oglinzi te tablă lustruită, dar nu sferice, producerea acestora prin ambutisaj ar fi costat mai mult decât probabilul buget ad hoc, ci cilindrice. Pe verticală. Efectul era chiar mai amuzant, deoarece deformarea imaginii având loc doar în plan orizontal, oglinzile concave te arătau subţiat, iar cele convexe lăţit, la aceeaşi înălţime. Din loc în loc, ca repere,

erau şi câteva oglinzi plane. Tabla unora era mai groasă, îndeajuns să aiba stabilitate, altele atâta de subțire ca să nu sufere deformări permanente, tabla era oțelită, încât elasticitatea ei permitea vibrații, la lovirea cu un ciocan de lemn, acoperit cu pâslă, ataşat stâlpilor de susținere. Vibrații ale căror moduri, nu puține, permise de încastrarea pe verticală, determinând deci două linii extreme de noduri, dădeau imaginii în oglindă deformări de o fantezie şi de o regularitate ce făceau trecătorul să adăste în fața lor mai mult decât în cea a oglinzilor cilindrice. Mi-am plimbat progenitura, disipată între grădiniță şi şcoală, o întreagă dimineață de ajun, pe un soare geros, atrăgându-le răbdător atenția asupra efectelor, până m-am convins că le reținuseră, măcar în linii mari. Ştiam că seara aveau să găsească sub brad cutia cu trusa optică. Unde efectelor oglinzilor aveau să li se adauge cele, încă mai bogate, ale lentilelor.

De ce să mint, dacă jocurile de oglinzi prin parc îi distraseră doar ca jocuri, trusa îi tentă mai puțin ca alte jucării, pe care chiar le cumpărasem împreună, din demisolul Romartei Copiilor, cum ar fi în primul rând cele de construcție, în plastic sau lemn. După strălucirea curiozității pure, a primei copilării, urmează o perioadă în care doza de cenuşiu creşte, pentru a nu mai dispărea decât hăt încolo, şi nu la majoritatea. Iar confortul pe toate planurile accentuează paradoxul.

Reuşii totuşi să-i momesc cu ilustrarea, pe bancul optic, a diferenței între imaginea reală şi cea virtuală, în lentilele simple. Cu ajutorul binecunoscutei foi de hârtie. De data asta fu băiatul, pe care-l surprinsesem, cu câțiva ani în urmă, turuind victorios la volanul Daciei unchiului său, acela care puse întrebarea aşteptată: Dau şi oglinzile imagini reale? Le-am arătat care şi când dau. Apoi, cum a doua zi de Crăciun se nimeri duminică, merserăm iar în parc să verificăm. Cu capacul de carton al trusei optice pe post de ecran. Dar asta numai seara, la limita întunericului, când luminarăm cu lanternele corpul cobaiului aşezat în fața oglinzilor, foarte puțin extraaxial, cât să aibă razele dum liber până la ecran. Alesei deliberat o oglindă,

nu povestii până acum de ea, ce avea unul din stâlpii de susținere capabili de a culisa pe un şanț orizontal, încât îi puteai modifica după voie curbura. Prinzând, în lumina lanternelor, imagine pe ecran, grup singuratec de cercetători în parc, la distanța prescrisă de ecuațiile oglinzii, modificai curbura până ce imaginea se pierdu pe ecran, dar rămase în apele metalului lustruit, virtuală şi captivă precum cea din fiecare banală oglindă plană, din casele oamenilor. Mai puțin oglinzile penetrabile din Tara Alicei, desigur.

Maxima victorie obtenabilă fu să-i fac să-şi amintească de oglinda concavă a lămpii cu petrol de la mamaia, la țară, apoi ne repezirăm la ceaiul fierbinte ce ne aştepta acasă.

Cealaltă Miriam nu mai era deja de destulă vreme decât un banal feed-back parasocial. *Sic transit*...

08.01.2006

DIN CE SUNT FĂCUT?

Larissei

Acest text conține o pagină scrisă de Ștefan Caraman

M-am aşezat pe o bancă lângă un bătrân aproape orb, sprijinindu-se într-un baston negru din plastic. Un tic îi schimonosea fața din când în când. Asta îl făcea simpatic. Îl cunoşteam. Îi întâlneam întotdeauna statura scăzută, prăvălită pe bancă, dormitând. Nu îmi închipuisem niciodată că aveam să mă opresc lângă el. Aşteptam să spună ceva şi aş fi aşteptat mult şi bine – nu dădea semne că ar fi remarcat prezența cuiva în apropriere. „Frumoase zile; vara aceasta a fost mai blândă cu toată lumea“, am spus, dar nu în direcția lui ci, aşa, de parcă aş fi declarat o sentință de grațiere. Nici o replică. Am panoramat pentru câteva minute parcul – era liniştit, aproape tăcut dar primitor; a te opri în mijlocul lui nu constituia un stres. „Nu e aşa?“, eram decis să obțin o reacție de la bătrân. Pur şi simplu indiferența lui mă enerva. „La vârsta mea toate zilele ar putea fi frumoase, dacă…” şi se opri. Scoase dintr-un buzunar un pachet de țigări proaste şi îşi aprinse una. „… dacă nu m-ar chinui sciatica asta blestemată.” Râse încetişor, tuşind. Am zâmbit la rândul meu. Omul avea umor. „Câți ani aveți?” „O, puțini…” şi râse iar. „Ei puțini…“, am exclamat puțin nepoliticos. „Te miră, nu-i aşa?” „Nu prea, ştiu că a fost o glumă“, i-am replicat jovial. Bătrânul deveni brusc serios. „N-a fost o glumă, tinere. Am trăit doar atât cât să-mi dau seama că nu mi-a ajuns. Ştii ce cred? Cred că ni s-a dat să trăim foarte puțin; nu apucăm decât să ne dumirim, să deschidem puțin ochii şi gata. Eu asta cred.” Era o teză scurtă, argumentată doar de un glas sigur sau de o credință

secretă. „Sunteți subiectiv; bunicul meu mi-a spus înainte să moară că pleacă împăcat – mi-a spus că văzuse totul, nu-i mai trebuia nimic.” Fața bătrânului se destinse din nou. Privi înspre mine. „Bunicul dumitale trebuie să fi fost un mare mincinos.” Atitudinea lui începea să mă intrige. Mă simțeam pedepsit pentru o vină oarecare. „De ce spuneți asta?“, l-am întrebat ridicând strategic glasul, „l-ați cunoscut?”. „Tinere, am să-ți spun ceva; omului nu îi sunt date decât două experiențe majore: naşterea şi moartea. Dar numai pe jumătate, înțelegi?” Nu înțelegeam, sau nu mă interesa să înțeleg. Mă aşteptam la un monolog lung şi plictisitor şi începeam deja să pândesc un moment favorabil ca să mă ridic şi să plec. „N-am să-ți dedic un monolog lung şi plictisitor“, mi-a spus citindu-mi gândurile. Doar am să îți pun o întrebare, când ai timp gândeşte-te la ea… Nu ai fost niciodată curios să afli ce a fost înainte de a te naşte şi ce va fi după ce vei muri?” Banal! Era gata gata să-i strig în urechi că era cea mai banală întrebare din câte auzisem până acum. „Ştiu, ştiu..” a continuat imediat, „… aroganța vârstei; ți se pare cea mai banală întrebare din câte ai auzit… aşa faceți toți; vezi bastonul acesta de care mă sprijin?” Îl vedeam, dar nu m-a lăsat să îi confirm. „ a fost mai întâi al bunicului meu… îți vine să crezi că am avut şi eu un bunic?… apoi a fost al tatălui meu… de câte ori îmi sprijin barba pe mânerul lui, îmi revine obsedant această întrebare – e ca un testament, sau ca un blestem… de unde vin… unde mă duc…” Făcu o mişcare bruscă ca să-şi îndrepte spatele. „Şi dacă nu ar fi sciatica asta…” Am mai stat pe bancă preț de o jumătate de oră, poate şi mai bine. Nu mi-a mai spus nimic şi nu a mai dat nici un semn că ar mai fi conştient de prezența mea. Stătea rezemat în baston şi zâmbea tainic. Într-un târziu m-am ridicat şi am plecat. Aş fi vrut să-l salut dar, deşi era acolo, era foarte departe. Sunt sigur că nu m-ar fi auzit.

Până la urmă a trebuit să mă ridic şi să-mi urmez traiectoria cotidiană. Omul e, doar, o rotiță într-un mecanism. Cine spunea asta? Parcă dirigul meu, omul acela cumsecade,

înțelept, de care ne cam băteam joc. Ciudat, odată cu vorbele, figura dirigului îmi apăru cu lipezime în față. Ovalul împlinit al obrazului, favoriții demodați, mustața tunsă, cu câteva fire argintii, ce-i dădea un aer vetust, de ofițer de cavalerie. Cu câte-o maximă prăfuită la îndemână. Dar, stai! Faciesul ăsta bine hrănit… ochii cenușii, cu vagi nuanțe albăstrui… ce chestie, dom'le, dar sunt ochii bătrânului… și dacă aplic, mental, programul *powergoo*, mutrei din imaginația mea, o scofâlcesc, albesc părul grizonat, rad mustața asta de cavalerist (de ce tocmai de cavalerist?...), obțin fața moșului, nu, n-am băut nimic, ce-i cu mine? În sfârșit. Alung mutra dirigului din minte și o iau trap săltat către birou, e unșpe fără douăzeci, tre' să-mi pregătesc o scuză plauzibilă, mă rade patronașul. Patronul și patronașul. Ultimul ne frige zilnic, pe ambele părți, ci-că în numele primului, care-i exigent. Exigent pe mă-sa mare.

Ajung la birou. Calculatorul e pornit, o meclă afurisită își mișcă buzele, din boxe vine glasul sinistru: Bună ziua domnule Petru Sălăjan, este ora unsprezece și șapte minute. Vi se vor tăia trei ore din salariu. Străduiți-vă să vă îndepliniți programul zilnic în restul de cinci ore și cinzecișitrei de minute. La ora încetării programului de lucru programul effmanag vă va întrerupe funcționarea calculatorului. Agenda dumneavoastră pe ziua de azi cuprinde…

N-o să mă credeți, domnilor președinți, dar m-am apucat de treabă. N-am aruncat cu telefonul mobil în monitor, deși fix asta-mi venea să fac. Dar Ioana va trebui să-și întrerupă curând serviciul, nici nu știu cum s-o conving, nebuna e în stare să stea până ce o să mă sune s-o duc direct la maternitate. Parcă o văd după nici trei luni cum o să trimeată la biroul ei, să-i aducă hard disk-ul, să solicite să-i fie instalat acasă *protege data*, programul ăla care te împiedică să copiezi sau să transmiți prin e-mail fișierele marcate cu SS, secret de serviciu. Am stat până la 16:57, am rulat *cotidverif*, programul care-mi verifică munca zilnică și raportează automat datele patronașului, mi-am încheiat *task*-ul zilnic și am avut și timp, de la 16:58'33 la 16:59'47 să-i

trag o repriză de *internet reversi*, bătând măr un siberian de categorie mijlocie.

În drum spre casă, trebuie să traversez parcul în sens invers. Bătrânul nu mai șade pe banca lui. O sun pe Ioana, trebuie să ședem serios de vorbă, vreau să-mi depun CV-ul pentru programul școlar al concernului acționar la gogoșeria unde-mi pun creierul pe bigudiuri. În fond sunt specialist clasa BjC-27. O să predau cursul de principii matematice ale reasigurărilor. O să-mi iau și o dirigenție, se plătesc bine. O să am nevoie acum.

…

Omul, dragii mei, e fie frunză-n vânt, fie o rotiță într-un mecanism. Altă cale n-are la îndemână. Așadar, o societate de asigurări e și ea un agent economic, un jucător, cu un termen introdus de la Nash cetire. Da, ăla cu Nobelul și cu nevasta care l-a scos din schizofrenie. El a introdus teoria matematică a jocurilor în economie. Și atunci, cine-l asigură pe asigurător? Așa apare reasigurarea. Societăți mari, cu capital aflat la alt nivel de…

Mâine Marcel împlinește 13 ani. Dacă am fi evrei, ar trebui să ne pregătim să-i facem Bar Mitzva. Aud un zgomot pe coridorul școlii. Mă ridic de la catedră, mă uit prin geamurile ușii. Bine că noul local al școlii e construit după bunele și bătrânele modele din filmele alea cu Michelle Pffeiffer cucerind o clasă de derbedei de periferie cu concursuri de poezie Dylan-Dylan. Razele soarelui, spre apus, pătrund prin ferestrele largi de pe peretele opus și-mi pemit să-mi oglindesc figura în ochiul de geam ce dă spre coridor. Oricât mi-e imaginea de transparentă, primele fire argintii din mustrață se văd, dau un reflex. Degetele palmei stângi îmi cuprind cu un gest automat obrazul drept, când simt obișnuita tresărire în mușchii faciali. Deja apare la intervale mai mici. De 13 ani m-am obișnuit cu tresărirea asta. E ca memoria unei alveole goale, după extracția unei măsele. Doamne, ce se speriase doctorul Prigoană, când mă văzuse cu obrazul asimetric! Îmi pierdusem răbdarea. Privirea

mi se fixase obsesiv pe fruntea brobonită a doctorului, n-o puteam desprinde de acolo, îmi venea doar să țip în gând după o soră, să-i tamponeze fruntea, numai așa putea să-mi spună că Ioana și pruncul sunt în afară de orice pericol. Doamne, ce zi! În minte-mi zumzăia o vorbă pe care habar n-aveam de unde-o știu, ricoșa mereu de pereții interiori ai minții, ca un fluture în jurul lămpii: *omului nu îi sunt date decât două experiențe majore: naşterea şi moartea. Dar numai pe jumătate*. De ce pe jumătate, mă întrebam ca să-mi treacă timpul, operația, rutinieră în principiu, dura de peste două ore, crispându-mi stomacul, mușchii gambelor și, nu știu de ce, obrazul drept. De ce pe jumătate? Nu mă întrebam, cum fac de obicei, de unde știu vorbele, ci doar de ce pe jumătate? Ne sunt date doar pe jumătate, le putem trăi doar pe jumătate, căci suntem ca și cum n-am fi, când ne naștem și când murim. Va să zică, oricât de intens, oricât de plenar am trăi drame existențiale, bucurii explozive, decizii limită, nimic nu e major în comparație cu jumătățile de experiență majoră ale nașterii și morții.

Nici nașterea în condiții limită a fiului meu? Limită care mă obligă să reflectez la vorbele pe care nu știu de unde să le iau. Știu că sunt o fire analitică, pentru care *fitting*-ul pe model contează mai mult decât propriile reacții emoționale, dar să nu-mi spuneți, domnilor președinți, că ce-am trăit eu la nașterea fiului meu, când existența celor mai importante două ființe din univers, Ioana și viitorul Marcel, era în discuție, nu-i o experiență majoră!

Dar stai așa, bătrâne, stai așa! Dar dacă intensitatea trăirii mele o fi declanșat cheia de contact cu propria experiență, cu trauma tulbure a nașterii, dacă cutremurul adânc, grav, copleșitor, care-mi zguduia inima sufletului de nu mai reușeam s-o deosebesc de sufletul inimii, căci mintea-mi era suspendată, dacă vibrația destrămătoare a fiecărei fibre interioare, a fiecărui filament cromozomial, pe propria frecvență de rezonanță, pe care numai ineluctabila disipare le ferea de deșirare totală, dacă

toarte astea erau un moment de comunicare cu ceea ce, într-un fel, era jumătate increatul viu? Ăsta să fie sensul?

Dar atunci la naşterea mea s-o fi cățărat pe cer o stea a comuniunii cu tatăl meu? Cum îşi va fi reflectat, cum îşi va fi cunoscut bătrânul acela cu un rictus pe acelaşi obraz, cu ochi de care-mi amintesc uneori, când mă uit în oglindă cu suspiciune şi ironie? Cine era el? Căci abia acum îmi amintesc clar că el spusese vorbele astea al căror înțeles abia acum, după 13 ani, încep să-l pipăi, cu cârja fragilă a gândului: *omului nu îi sunt date decât două experiențe majore: naşterea şi moartea. Dar numai pe jumătate.*

Ieri am stat, în sfârşit, de vorbă cu Marcel. Evită s-o facă, fentează, are joc de picioare, numai că al meu, la vârsta lui, era de rocker deja desuet, pe când fentele lui încep să-mi semene cu dansul fulgurant pe benzile rulante ale trotoarelor din romanele asimoviene. Mi-a mărturisit că n-a ales matematica aplicată decât ca să-mi dovedească ce risipă de resurse făcusem eu la vremea lui, în loc să mă fi făcut un bun pescar, cine știe, poate aș fi întâlnit pe unu' care, păşind pe ape, să-mi umple plasa și să-mi spună ca sunt piatra pe care-și va clădi hotelul spiritual-turistic. Mamăă, ce limbă afurisită are! Ți-ai dat seama, *old man* (măcar mi-l lasă pe „bătrâne" pentru conversațiile cu mine însumi), că noi doi avem o onomastică comună? Toată lumea nu știe decât de Petru și Pavel, dar e și ziua lui Marcel. Marcellus, diminutiv latin tipic, de la Marcus, cel născut în luna lui Marte, înainte de a se apuca de evanghelit. Nu știai? Eşti mai zlab decât credeam, mereu te bănui că le aranjezi după un plan, ca să nu zic după un program. Programul *onomasemnif*. Eşti zlab, de ce nu te-ai făcut pescar? Mare sculă, matematica asigurărilor, de la bătrânul Lloyd n-ați mai inventat nimic esențial. De ce mama n'aibii crezi tu că am făcut secția de mecanică? Poa' să apară cele mai ezoterice concepte, ecuațiile cu derivate parțiale rămân nemuritoare, *old man*. Ele conțin statistica ta, nu statistica le folosește pe ele. Știi, de fapt aș vrea să-ți aflu părerea (doamne, cu câtă forțată naturalețe a păşit peste

crevasa de sub fraza asta banală!), mi s-a propus să-mi fac doctoratu' la Transgrad, ştii, compania aia nouă care a câştigat licitația guvernamentală pentru studiul de fezabilitate al proiectului de trotuare rulante cu gradient paralel. Asta-i diferența, *old man*! Tu ți-ai irosit mintea cu prostii economiste, mărginindu-te să-l citeşti pe Asimov, eu îl materializez în teren. Şi la ce-ți trebuie ție să-i mai înveți chestiile astea prăfuite şi pe alții, în brava lume nouă asigurările vor dispărea. Nu, *old man*, nu te apleca, ştiu ce vrei să cauți, ştiu că ascunzi de 26 de ani de mama discopatia ta cronică, da, da, de atunci, te-ai agitat degeaba, un geniu ca mine nu-i niciodată în pericol, de atunci ai rămas şi cu ticul ăsta chisnovatic. A, era să uit. Ticul tău facial mi-a amintit. Azi, în drum spre agenția Transgrad-ului, am trecut prin parcu' ăla pe care-l traversai în drum spre vechiul serviciu. Da, înainte să predai la Şcoală. De pe o bancă, un bătrân ce părea aproape orb, cu un baston de plastic negru, mă tot privea fix, cât puteau privi ochii ăia ficşi. O să râzi, ştii că nu am eu propensiuni esoterice, dar privirea aia fixă, aproape oarbă, îmi aducea aminte de a ta, *old man*. Şi avea un tic facial, fix ca tine. Am trecut prin fața băncii lui. L-am auzit murmurând: *Ni s-a dat să trăim foarte puțin. Nu apucăm decât să ne dumirim, să deschidem ochii, şi gata.* Dar ştii care e culmea? Pe măruntaiele lui David Hilbert! Exact cuvintele alea îmi zumzăiau mie prin hardware, ricoşau aşa, înăuntru, aici, în țeastă. Exact alea. La asta ma gândeam când intrasem în parc. O clipă am crezut că am vedenii, sau iluzii auditive, drakku ştie. Că mă gândisem aşa profound, încât credeam că doar mi se păruse că vorbele ieşiseră de pe buzele uscate ale bătrânului, uite, *old man*, dacă ți-ai rade mustața asta obosită, ai aduce şi mai bine cu el. Dar nu. M-am oprit. M-am întors. L-am întrebat: Dumneavoastră ați spus ceva de cât ni s-a dat să trăim? M-a privit din nou fix. Aşa mi-am dat seama că e aproape orb. Da, domnule, de ce te miri? Sunt în situația de a spune asta, iar dumneata nu. Fă ce ai de făcut şi abia când vei ajunge ca mine poți judeca. Numai de nu m-ar ține sciatica asta… Şi bătrânul îşi schimbă cu greutate poziția. Până

la Transgrad m-am tot gândit. Eu gândisem în aceleaşi cuvinte cu alt sens. Mă simțeam plin de proiecte majore, nu-mi ajungea viața, aşa că potrivirea rămânea pură coincidență verbală.

Ajuns aici, îi sună telefonul. Vorba vine telefon, cu toate că vedera îmi slăbise, am sesizat vibrația gulerului cămăşii. Marcel atinse un nasture şi din guler se arcui microreceptorul, care-i pătrunse în ureche. Ce zi e azi, doamne, îmi fulgeră prin minte, revăzâñdu-mă cu 26 de ani în urmă, cu telefonul mobil de atunci. Să ştii că banditul a ținut secret. Mi-am ținut respirația, dar obrazul îmi zvâcnea necontrolat. Da, bine, vin imediat, zise calm mânuitorul meu de ecuații. Microfonul inserat în guler prelua suntetul direct de pe gât, din dreptul laringelui. O clipă ochii negri îi străluciră triumfători: Paul, a treia generație de matematicieni, cu onomastica pe 29 iunie. Nici n-am apucat să rezonez cu jumătatea lui de experiență majoră, îmi trecu prin minte, bucurându-mă de mândria masculină a fiului meu.

Old man, uite, doar pe tine mai am să te prelucrez. Bunicii Liei au fost greco-catolici, nu ştiu dacă ştiai. Noi, ce să mai discutăm. În era lui *a fi şi a fii împreună* ne apropiem de idealul ecumenismului. Paul şi-a ales cultul în care vrea să trăiască, maica Ioana a îngerilor matematici a zâmbit, lăcrimând, mi-a spus doar: Ştii, Marcel, când ai implinit 13 ani tatălui tău şi mie ne-a trecut, am verificat ulterior, exact la aceaşi oră, 13:13'13'', acelaşi gând, deşi eram la exact 3,14 km unul de altul: că dacă am fi fost cu toții evrei, ne-am fi pregătit să-ți facem Bar Mițva. Acum Paul împlineşte ciudat gândul nostru e atunci. Dar Lia ce zice? Mereu serafica drăgălăşie soacră-noră. Ei, tu de colo, *old man*, ce ai de zis? Eu? Eu zic că nu-i rămâne lui Paul decât să-mi cânte *Khaddish*, când mi-o veni vremea. Dar nu înainte să cât eu, hodorogul, *Hava na gilla*, la nunta lui. Ce să zic? *Mazel tov*, genist de mâna a treia. *Mazel tov*. Genist de mâna a treia, când până şi sciatica ta de pensioner poate să treacă de pe o bandă pe alta? De mâna a treia? Las-că vezi tu, *old man*. Vezi tu. Cine crezi că o să rostească formulele alea sacramentale, alături de rabin, ştii tu cât m-a costat să găsesc un

rabin în oraşul nostru iubit? Dacă eram de mâna a treia nu găseam decât un actor de mâna a treia de la Muzeul Teatrelor Multiculturale pe post de rabin. Şi nu orice rabin. Rabbi Levi, doctor la Petah Tikva, nepotul vameşului, ăăă, advisorului fiscal Levi Matthew, un geniu care m-a făcut să economisesc fix onorariile rabinului de nepot şi ale lui personal la declarația pe ultimul an. A propos, de ce nu intri asociat cu el, acuma că ieşi la pensie, agenția lui de advisoring are nevoie de un programator care să ştie ceva matematică, ce faci mutra asta, să nu-mi faci fițe cu rictusu' la ceremonie că te trece Paul Dunărea pe sub *Lanc hid*, şi poți să-ți razi mustața. Vreau să aud batăr o idee nouă, nu te uita aşa plouat, trei generații s-au plictisit de metafora ta prăfuită cu rotița din mecanism. Nici eu n-am fost glugă de coceni, dar Paul vrea să fie cel puțin balansierul care reglează ritmul mecanismului, dacă nu chiar arcul lui. Rotițe – lac să fie… Hai, *old man* fruntea sus, lasă bastonul. O oră poți sta drept.

29 iunie 2005… Azi e onomastica mea. Am împlinit, de curând, 83 de ani. M-am născut sub semnul gemenilor. Am fost matematician. Toată viața am rămas convins că nu ne e dat să trăim în deajuns. *Ni s-a dat să trăim foarte puțin. Nu apucăm decât să ne dumirim, să deschidem ochii, şi gata.* Ioana mi-a dat voie să ies singur. Supraveghează pregătirile de petrecere în familie. Nu-i de colo tripla onomastică a unei dinastii de 3 matematicieni. Paul aşteaptă în curând un fiu. Ecografia e fără echivoc. Sunt curios dacă-i vor mai găsi un nume cu onomastica pe 29 iunie. Oh, de n-ar fi sciatica asta! Bastonul nu mă ajută la mare lucru, iar ochii îmi permit să văd mai bine cu ochii minții. Am văzut oraşul primenit de multe ori în viața asta pe care tot scurtă, m-am mândrit ca un păun la lansarea trotuarelor rulante la proiectarea cărora Marcel a făcut minuni, acum 26 de ani, când se năştea Paul. Paul a fost admis la doctorat la trustul care proiectează satelitul geostaționar care va trimite energie solară ultraieftină în microunde. Eu n-o să mai apuc nicicum clipa visată când mustăcioşii ăia născuți pe o pungă de ulei de piatră

(cum o să-i zic, dacă eu sunt o piatră) s-or putea spăla pe cap cu darul naturii lor. Medicamentele se vor ieftini, poate Paul doar să-şi lungească viața, construcția va dura 26 de ani, zice Paul, sperând că fiul lui o să lucreze acolo, *sus*.

Pe alee, la intrarea în parc, un tânăr cu alura lui Paul. Cât văd eu, îmăienjenit. Sau îl văd pe Paul în toți tinerii? Îmi las mintea să zboare, liberă de trupul ăsta decrepit. Mă văd, fără efort, în trupul tânărului, apoi reintru într-al meu.

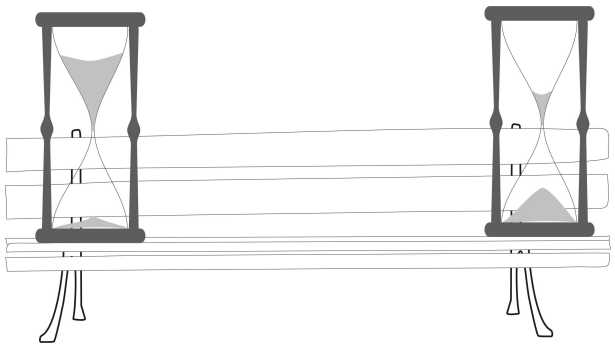

Se aşează pe bancă lângă mine. Mă sprijin în bastonul meu negru, din plastic. Ticul îmi schimonoseşte fața, din când în când. Poate asta m-o face simpatic în ochii lui. Cred că nu-şi închipuise niciodată că avea să se oprească lângă mine. Aşteaptă să spun ceva şi ar fi aşteptat mult şi bine – nu dau, intenționat, semne că aş fi remarcat prezența cuiva în apropriere. „Frumoase zile; vara aceasta a fost mai blândă cu toată lumea", spuse, dar nu în direcția mea, ci, aşa, de parcă ar fi declarat o sentință de grațiere. Nici o replică. Panoramează pentru câteva minute parcul – era liniştit, aproape tăcut dar primitor; a te opri în mijlocul lui nu constituia un stres. „Nu e aşa?", pare tânărul decis să obțină o reacție de la mine. Pur şi simplu indiferența mea îl enervează, simt asta. „La vârsta mea toate zilele ar putea fi frumoase, dacă…" şi mă opresc. „… dacă nu m-ar chinui sciatica asta blestemată." Râd încetişor, tuşind. Zâmbeşte la rândul lui. Omul o să-şi zică acum că am humor. „Câți ani

aveți?" „O, puțini…" şi râd iar. „Ei puțini…", exclamă puțin nepoliticos. „Te miră, nu-i aşa?" „Nu prea, ştiu că a fost o glumă", îmi replică jovial. Devin brusc serios. „N-a fost o glumă, tinere. Am trăit doar atât cât să-mi dau seama că nu mi-a ajuns. Ştii ce cred? Cred că ni s-a dat să trăim foarte puțin; nu apucăm decât să ne dumirim, să deschidem puțin ochii şi gata. Eu asta cred." Ca o teză scurtă, argumentată doar de un glas sigur sau de o credință secretă. „Sunteți subiectiv; bunicul meu mi-a spus înainte să moară că pleacă împăcat – mi-a spus că văzuse totul, nu-i mai trebuia nimic." Îl privesc fix, cât mă țin ochii. „Bunicul dumitale trebuie să fi fost un mare mincinos." Atitudinea mea începe să-l intrige. Bănui că se simte pedepsit pentru o vină oarecare. „De ce spuneți asta?", mă întreabă, ridicând strategic glasul, „l-ați cunoscut?". „*Tinere, am să-ți spun ceva; omului nu îi sunt date decât două experiențe majore: naşterea şi moartea. Dar numai pe jumătate, înțelegi*?" Nu înțelege. Sau nu-l interesează să înțeleagă. Se aşteaptă la un monolog lung şi plictisitor, cred că începe deja să pândească un moment favorabil ca să se ridice şi să plece. „N-am să-ți dedic un monolog lung şi plictisitor", îi spun citindu-i gândurile. „Doar am să îți pun o întrebare, când ai timp gândeşte-te la ea… Nu ai fost niciodată curios să afli ce a fost înainte de a te naşte şi ce va fi după ce vei muri?" Banal! E gata gata să-mi strige în urechi că e cea mai banală întrebare din câte auzise până acum. „Ştiu, ştiu.." contini imediat, „… aroganța vârstei; ți se pare cea mai banală întrebare din câte ai auzit… aşa faceți toți; vezi bastonul acesta de care mă sprijin?" Îl vede. „ a fost mai întâi al bunicului meu… îți vine să crezi că am avut şi eu un bunic?… apoi a fost al tatălui meu… de câte ori îmi sprijin barba pe mânerul lui, îmi revine obsedant această întrebare – e ca un testament, sau ca un blestem… de unde vin… unde mă duc…" Fac cu oarecare greutate o mişcare ca să-mi îndrept spatele. „Şi dacă nu ar fi sciatica asta…" Am mai stat pe bancă preț de o jumătate de oră, poate şi mai bine. Nu mi-a mai spus nimic şi nu a mai dat nici un semn că ar mai fi conştient de prezența mea.

Stătea lângă mine şi zâmbea. Tainic. Într-un târziu m-am ridicat şi am plecat. Aş fi vrut să-l salut dar, deşi era acolo, era foarte departe. Sunt sigur că nu m-ar fi auzit.

Mă ridic şi eu. Bătrânul a dispărut pe alee. Puhoi de gânduri mă invadează. Nu numai gânduri. Senzații, mă trezesc cu o memorie nouă. Cu o conştiință nouă. Numele meu e Petru. Descopăr cu stupoare că sunt matematician...

DU-TE, DORULE, DU-TE, CĂLĂTORULE

Lui Mugur

Pe drumul de costişă ce duce către sat, două automobile par a se urmări, ca doi gândaci negri, pe albul bătătorit al zăpezii. La serpentine, razele farurilor mătură un peisaj indescifrabil, ascuns sub crepusculul timpuriu al solstiţiului. De fapt, nu sunt amândouă chiar negre. Doar primul, sobru şi elegant, clipind din oglinda măştii radiatorului, de forma frontonului unui templu antic. La volan, un domn distins, cu barbişon grizonat şi ochelari fumurii, cu ramă de baga, îmbrăcat într-un la fel de sobru şi elegant costum bleumarin, ascultă, distrat, uvertura la Tannhäuser. Al doilea e un 4 x 4 de teren, cu nimic mai puţin elegant, de un bleumarin identic cu al costumului primului şofer. Înăuntru e tot un singur personaj, îmbrăcat, însă, în haină de piele neagră, peste un pullover tricotat, uşor rustic. Din boxele plasate discret, picură vocea unui cunoscut cântăreţ de muzică populară. Omul conduce relaxat şi îngână, oarecum vesel, melodiile. Pe distanţe considerabile, în faţă şi în spate, în aparenţă, mimeni şi nimic. Peisajul, prin troienele de la marginea drumului, pădurea rară şi cerul întunecat, asistă indiferent. Sau, poate, nici nu-i pasă.

Nu mult mai târziu, cei doi se regăsesc într-o încăpere luminată de un bec chior, dar, surprinzător, încălzită. Cel cu Wagner e nedumerit şi iritat. Celălalt afişează o mină liniştită, străbătută, fugar, de câte un zâmbet discret. Lasă impresia că mai fredonează, în minte, cântecele de petrecere. Iritarea purtătorului de costum se concentrează asupra unui al treilea personaj, ciolănos, deşirat şi urâţel, cu păr lunguieţ şi cârlionţat fără a fi tocmai pletos, de culoare cânepie, cu ochi negri, vioi şi o umbră de mustăcioară, mult mai închisă la culoare decât părul. E îmbrăcat hibrid, cu un soi de canadiană, din ţesătură tare, de

in, în culori de camuflaj, spălăcite, cu multe buzunăraşe, cu gluga dată pe spate, închisă cu nasturi lunguieţi, de os şi brandemburguri de sfoară. Haina e căptuşită cu blană de miel. În loc de blue jeans, pe care te-ai fi aşteptet să-i vezi, poartă un fel de cioareci de dimie aspră, fără culoare, peste cizme de piele gălbuie, surprinzător de elegante, totul asezonat cu o traistă ciobănească, vrâstată, de sub acoperişul căreia se iţeşte un caval.

– Şi, zi, nu ştii nimic de toate astea, Prâsleo, graseiază barbişonul grizonat. Va să zică, tocmai când să trecem podul, spre casa tatei, apare o pocitanie, care zice că-i slujbaş la primărie, ne invită aici, mai cu voie, mai fără voie, apoi dispare

– Şi de ce aş şti eu mai mult ca tine?

– Păi… eşti… de-ai casei. Tu vii mereu…

– Vă apasă ceva pe suflet, Ingineria Voastră, de vă inhibă logica? Dacă voi nu vă faceţi timp cu anii, de fapt, de când se duse mama, să daţi pe aici, pentru simplul fapt că ştiţi, de la mine, de altfel, că eu vin odată an, de Sărbători, înseamnă asta, în mintea voastră, plină de învăţătură, că vin mereu şi sunt, de, mă rog, de-al casei? Într-un an se pot schimba multe.

– Dar, văd că stai liniştit.

– Uite că nici Florin nu bâţâie, batăr că-l văd la fel de nedumerit şi nerăbdător.

– Mai întâi, zise cel numit, că pocitania, cum ai spus, te opri pe tine, că mergeai înainte. Eu m-am oprit, să văz ce-i. M-am luat după voi, nu te trăgea nimeni de mânecă, m-am pomenit şi eu în camera asta. Numai că tu uiţi mereu că eu lucrez în agricultură. Chiar de nu apuc să-l văd pe tata. Ori, dacă nu ţi-am spus-o, o repet, în domeniul ăsta ajungi să nu te mai miri de nimic. Înveţi să aştepţi si să miroşi dincotro bate vântul.

– Bine, bine, dar de ce l-am găsit pe Prâslea aici? Nu se poate ca el să nu…

– Bă Sorine, are şi el un nume, ca şi noi. Îl cheamă Dorin. Ori îl crezi năzdrăvan? Cum ar putea un om de ştiinţă, de reputaţie sud-est europeană…

– Hai, slăbește-mă, sunt sătul de ședințe. Una și cu una fac două. Dacă am reușit să-mi rup o zi-două, e pentru că, de ani de zile îmi propun și îmi doresc asta și nu apuc. Știi, la fel de bine ca mine că peste tot se planifică acțiuni pe 24 și 25 decembrie, o ședință de analiză, la catedră, o sesiune de comunicări, ne mai cheamă la minister, la voi e la fel. Bătrânul e încăpățânat. Dacă am veni pe 2-3 ianuarie, mai mult s-ar supăra. Și mai știi, doar vorbirăm la telefon, a venit ăsta mic peste mine, să nu-i mai zic Prâslea, că nu și nu, dacă nici anul ăsta nu venim, tata se usucă de dor.

– Și sesiunea de comunicări?

– Am reușit s-o amestec cu ședința de catedră, mi-am făcut partea de dimineață, apoi am pretextat un caz de forță majoră, fără să dau detalii. Îmi fuse frică să mint că tata-i bolnav. Mă crezură, căci e prima oară în atâția ani. Dar, lasă acum, sunt grăbit. Hai să nu mai așteptăm, aș pleca de noapte. Mâine, la 10, e raportare mare, la Comitetu' Central. Om mai vorbi acasă la tata.

– Te oprește cineva să pleci? Venim în urma ta.

Surprins de tonul mezinului, purtorul de costum schiță un pas spre ușă. Clanța se roti în sec. Încercă, mașinal, de 2-3 ori. Roșcovanul bucălat, cu haina de piele, începu să fredoneze, iar ciolănosul își muta privirea sfredelitoare de la unul la celălalt. Barbișonul izbucni:

– Și mai pretinzi că nu știi nimic, Pr…ăă…Dorine.

– Să știu ce? Că ușa-i încuiată? N-a fost decât ceea ce Tovărășia Ta ai numi o presupunere confirmată.

– I-auzi! Presupunere confirmată! Simt că fac tensiune!

– Bă' Sorine, mai știi tu vorba aia a lu' tata, ca tu ai minte da'nu toată-i bună? Și eu aveam astăzi ședință, la Direcția Județeană. Numa' că, după aia, ne adunam, neoficial, cu tovii de la centru, la o masă intimă, să aprofundăm mai bine problemele și să combatem misticismul. Acuma, de, dacă bucătarii găteau sarmale și făceau cozonac, așa, din întâmplare… Cum crezi c-am scăpat? L-am luat pe Dorin cu mine la județ, l-am

prezentat tovilor și le-am spus că președintele ceapeului de aici, din satul nostru natal, s-a folosit de trecerea fratelui mezin pe la mine ca să-mi transmită o invitație verbală, pentru a ține o conferință cu activul agrozootehnic local, de, ca fiu al satului, cu care satul se mândrește. Va sosi și confirmarea oficială a aprobării solicitării organelor locale, numa' că eu m-aș cam grăbi, căci, mâine, asta știe și dânsul, vom fi chemați la Comitetu' Central. Să vezi ce față a făcut! Așa că și eu mă grăbesc la fel de tare, am aceeași intenție să plec de cu noapte. Fârțângăul nu poate întârzia mult. Și eu înțeleg tot atât de puțin ca tine ce vrea, de ce ne aduse-n primărie, oricum nu se încuie ușa peste doi tovarăși atât de importanți ca noi. Dacă a fost o greșeală, vom avea grijă să fie mustrat cu asprime. Dar, de ce să mă agit?

– Și tu nu crezi că Prâslea știe ceva? El ne aduse încoace, la urma urmei.

– Fii cinstit, bă Sorine, tu n-avuseși un vis?

– Ce vis?

– Avuseși sau nu?

… Păi… uite, n-am vrut să spun, dar, cine știe dacă mă lăsam convins de Prâslea, dacă nu-l visam pe tata, fix în noaptea dinainte de venirea lui neașteptată.

– Cum l-ai visat?

– Păi… nu era singur.

– Și, cu cine rea?

Păi… cu Prâslea. Ședeau la masa de sub nuc, cu o sticlă-ntre ei și-mi făceau semn, cu mâineile, să viu. Ziceau amândoi ceva. Nu-nțelegeam, dar gesturile erau clare. Și tu, la fel?

– Și cum se-mpacă știința cu misticismul?

– Nu fii neam de traistă, Florine, nu mă râcâi la suflet. Trebuie să-ți amintesc, tot la fiecare pas că suntem de la țară? Uite, costumul ăsta e ca o piele, cu cravată cu tot. Mașina-i ca o piele mai încăpătoare, pe care-o lapăd când intru într-o clădire, ori când nu-i de folos. Tot ce-am învățat contrazice superstițiile,

uite, şi bradu' ajunsei să-l aduc în casă de anul nou. Dar, ce vrei, sunt tot de la țară, aşa că admit că există momente când ceva mai tare ca mine nu ține seama de ce-am învățat.

– Există ceva mai tare ca tine?

– Hai, lasă, uite, se-ngoaşă gluma (*se uită la ceas*), stăm degeaba de 42 de minute aici, ce facem?

– Dacă tot îl bănuieşti pe Dorin, tot la două-trei minute, că-i înțeles cu necunoscutul, de ce nu-ți dă prin mintea aia, inginerească, să-l întrebi şi pe el ce-ar face, să lămurim situația şi să ajungem la tata?

– Parcă încercai să mă convingi că situația nu s-a copt.

– Era valabil pentru mine. Am stabilit că suntem toți trei nedumeriți, noi doi şi grăbiți, iar tu, în plus, nerăbdător.

– Tu ai cam ținut mereu cu el.

– Ce-o fi aia, mereu? Noi doi o cam terminasem cu copilăria când îşi făcu el intrarea în lume, iar eu am impresia că ai ceva cu el din cauza mamii ce se duse la naşterea lui.

– Ce să am, n-am nimic. Atâta că-i neisprăvit. Noi doi am muncit, am învățat, ne-am făcut o situație. Mă mândresc să scriu în toate autobiografiile că-s fiul cel mare al morarului din satul Cutare, dar când vine să scriu de el, mă apucă ciuda. Ce-aş putea scrie? Ce face el? Se perindă prin sate, mai stă de vorbă cu bătrânii, ba mai şi cântă din fluier… Pe unde cântă, ce cântă, ce fel de muncă-i asta? Eu las în urmă baraje, hidrocentrale, specialişti formați, tu organizezi producția agricolă în județu' ăla al tău, de ce n-oi fi venit aici, de capul lui ce se alege?

– Nu te ambala, stabilisem că suntem grăbiți. L-ai întrebat?

– De-ar fi să ştie face ceva, n-ar face decât dacă-l întreb eu?

– Aha, deci nu ştie mai mult ca noi.

– Fire-ai să fii de şmecher, Florine, asta urmăreai? Bine, fie, Prâsleo, ce facem?

– Prâslea are un nume, Sorine.

– Fie, te mai întreb odată. Dorine, ce facem?

În timpul acestui dialog, lunganul ciolănos nu făcuse nici un gest. Doar ochii sfredelitori umblau ca la tenis, dreapta-stânga, parcă ținea scorul. Interpelat direct, făcu un pas, din colțul întunecat, mai în lumina becului chior, desfăcu molcom desaga, scoase cavalul. Lemnul lustruit făcea una cu degetele lungi, subțiri şi sensibile. Picurară câteva note şi, să vezi, minune, se auzi bocănit la uşă. Ceva scârțâi în broască, balamalele ținură isonul, în terță, numai că, în loc să apară cineva, din uşa deschisă izbucni o fâşie de întuneric, iar lumina, chioară, din încăpere, scăzu şi mai mult. Era ca o imagine în negativ. Când scârțâitul balamalelor încetă şi uşa se deschise complet, întunericul fu deplin. Reflex, inginerul aprinse o brichetă, iar omul din agricultură o lanternă de buzunar. Cu efecte aproape nule. Urechea agronomului, exersată cu motive folclorice, sesiză, cu întârziere, că scârțâieturile sunaseră surprinzător de armonic cu melodia ce continua să picure din caval şi care-i suna vag cunoscut, fără să ştie de unde s-o ia. Omul stinse lanterna, aşteptând să înceteze cântecul. Odată cu ultima notă, întunericul se împrăştie, dar asupra unui decor complet diferit. Sala părea mai mare, la fel orientată (față de ce?), pereții, din bârne groase, de lemn, înnegrite, miroseau a animale, a fum şi a încă ceva. Lumina venea de la câteva torțe cu răşină, înfipte în legături de fier forjat. Pe mijloc răsărise o masă țărănească, grosolană, înfiptă în pământul bătătorit. Uşa venea în acelaşi loc, dar era închisă. În peretele opus, altă uşă, identică, de stejar ferecat. Costumul bleumarin arăta ca din altă lume, haina de piele încă distona, dar mult mai puțin, iar cioarecii şi canadiana în culori de camuflaj, cu traistă cu tot, erau, în acelaşi timp, de acolo şi de nici unde, în decorul ăsta straniu, ca şi în încăperea impersonală cu becul chior.

De deasupra barbişonului grizonat, vocea iritată graseia mai abitir ca oricând:

– Să nu mai tăgădui, Prâsleo, suntem aicea doi martori, care numără, împreună, cam un secol, că nebunia a fost declanşată de fluiera ta.

– Vorbeşte pentru tine, bă' Sorine. Pă ce te bazezi? Nu-i destul că nu ştim pe ce lume trăim şi s-ar cere să fim într-olaltă? Nu cred că se poate să nu se-ntâmple de îndată ceva, să ne dumirim dincotro bate vântul. Păstrează-ţi potenţialul ştiinţific.

Între acestea, uşa ce corespundea celei din încăperea slab luminată a primăriei se deschise cu un scârţâit identic. Intră pocitania de slujbaş ce-i întâmpinase, dar îmbrăcat în chipul drakkului, cu o scurtă, fără mâneci, din piei de capră, legată cu un curmei de tei, peste o cămeşă dubioasă şi cioareci la fel. Pe cap, o cuşmă plesnită, ce adăpostise, la vremea ei, parşivenia unei vulpi. Coada vulpii atârna pe umăr. Faţa, ca de dihor, contrasta cu vulpea, iar opincile lucioase, de umblat, contrastau cu cioarecii leneşi. Arătea izbucni:

– Cuum? Ce caută vierimii de oameni pe moşia stăpânului?

– Şezi binişor, fârtate, glăsui haina de piele, întrerupându-se din fredonatul perpetuu, să ne lămurim. Va să zică ne aduci aici, ne zici să aşteptăm o ţâră, ne laşi un ceas, apoi nu numai că apari ca o sperietoare bezmetică, dar…

– Sssttt… Să nu care cumva să vă auză Stăpânul, c'apăi, nu de pielea voastră netrebnică mi-e, ci de a mea, că mă poate spulbera odată cu voi dacă s-o mânia de gradul zero.

– Şi cine, mă rog, e stăpânul ăsta, graseie barbişonul.

– Păi, de, ce să ceri de la un vierme de om? Stăpânul e stăpânul ăstor locuri.

– Şi n-are nume?

– Ceapraz, Căpcăunul, se umplu de majuscule gura pocitaniei, în timp ce ochii de dihor priveau cu milă la viermii de oameni. Mintea rubicondului frate mijlociu făcu un salt: Şi, ia spune, bade, pe lângă moşia aiasta nu se află, oaecumva şi o moară? Moară, fu rândul pocitaniei să se arate nedumerit. Da, o moară. Produsele, mă rog, bucatele, poate aşa înţelegi, nu se cer măcinate, o moară, cu un morar mai bătrâior, de-i zice Moraru? Nu se află. Sigur că are şi moară, Stăpânul, fie-i în veci Numele de Slavă, fără decât numa' că o ferecă şi o porneşte El singur.

Tot el socoteşte. Da' de ce-ntrebaţi? Lasă, nu-i nimic. Nu ne spui mata pe unde plecăm de aici, mai cu seamă dacă zici că…

De-odată se auziră, de undeva, muzică şi voci. Pe aceeaşi uşă prin care intrase pocitania de argat, îşi făcu apariţia un grup multicolor. Patru… vietăţi, îmbrăcate ca nişte ţigănci de operetă, zornăind din salbe, brăţări, daireleşi cerceii din buricele exhibate de echipamentul fantezist, modern şi provocator, înconjurau un individ, care arăta ca un personaj de Gilbert şi Sullivan, localizat şi stilizat. Ori, mai degrabă, a fiu de miliardar deghizat în aşa ceva, suplu, atletic, degajat, bine hrănit, cu faţa albă, încadrată de o bărbuţă neagră, îngrijită şi o frizură de aceeaşi culoare, uşor ondulată, totul presărat cu câteva fire argintii, care lipseau, ca să zicem aşa, din ochii sfredelitori, fireşte, negri. Individul purta o cămaşă de borangic, cu jabou de dantelă, de un alb strălucitor, ilic şi pantaloni de călărie, vârâţi în încălţări despre care era greu de pecizat dacă erau cizme joase sau ghete înalte, totul de un negru în acelaşi timp mat şi strălucitor, dacă aşa ceva se poate concepe. Materialul hainelor părea ceva între tafta, piele de căprioară şi drakku mai ştie ce. Tigheluri din fir de argint subliniau croiala impecabilă ce l-ar fi făcut gelos pe un Armani folcloric, brandemburgurile ilicului se încheiau peste nasturi alungiţi, de os, culmea, identici cu cei de la canadiana lunganului purtător de caval. Suita încetă brusc zornăitul cu o clipită înainte ca personajul să glăsuiască:

– Ce-mi văd ochii, pământeni? Pe moşia mea? Ciudat, se adresa argatului, ignorându-i, ostentativ, pe cei trei fraţi. Pocitania se chirci, dar, înainte să apuce să deschiză gura, roşcovanul răspunse prompt: Dacă ne faci onoarea de a ne întâmpina personal, înseamnă că te cam plictiseşti pe moşia asta, nu-i aşa?

– Ia'n te uită, au îndrăzneală, viermii. Cum intrarăţi?

– Păi, întrebarea e cum ieşim, cam avem treabă în altă parte.

– Şi ce vă face să credeţi că puteţi ieşi?

– Ce-o să ne faci? Doar n-o ne mănânci. N-o să-ți strici bunătate de dantură cu oasele noastre.

– Fiarelor mele o să le placă. Numa' să le poruncesc.

– Șezi binișor, Florine. O să ne ceară oarece treabă.

– De unde știi, oi fi năzdrăvan? Bine, ia, dați-vă către fereastră. Vedeți coasta de deal dintre valea pârâului și pădure? Da, holdele. Până la apusul soarelui, să le văd secerate, treierate, bucatele aduse în hambar, vă arată argatul. Grâul de-o parte, secara de alta, tot așa. De unde nu, chem fiarele pădurii, să vă sfâșie.

– Iar de-om isprăvi, dai o masă, nu-i așa, Căpcăunia Ta Ceaprazuită, continuă, zâmbind, ciolănosul. Stârnind, pe loc, o umbră pe fruntea celui numit așa.

– Da, de unde-o știi și pe asta?

– Nu-i mare lucru. O să vrei și mâine să-ți facem altă treabă, doar fi-vei mulțumit de asta, mai de folos îți vom fi bine hrăniți.

– Mă, tu ascunzi ceva năzdrăvănie, sub vorbe meșteșugite…

– Vorbă multă, sărăcia căpcăunului, nu se spune asta pe la voi? Hai, dă-ne sculele.

Umbra de pe fruntea căpcăunului, putem să-i spunem așa, deveni cută. Făcu un semn, argatul tresări, îi conduse, binișor, pe frați, pe ușa opusă celei prin care intrase suita lui. Schiță un pas către geam, se răzgândi, făcu un semn, țigăncușa (cum i-am putea spune, oare?) cea mai subțirică, cu lungi plete negre și ochii la fel, semănând cu puștoaicele unui caricaturist de la *Paris match*, se repezi felin, în mult mai puțin timp decât ne trebuie nouă să relatăm, și-i așeză, lângă căminul de pe peretele opus ferestrei, jilțul din capul mesei. Căpcăunul se așeză, cu picioarele întinse, iar cele patru vietăți se așternură pe dușumea, în jurul cizmelor/ghetelor lui. Cea mai mărunțică, înveșmântată mai mult în claia de păr nisipiu, decât în ilicul și șalvarii de culoarea peruzelei, care-i lăsau buricul, ornamentat de ineluțe subțiri, la vedere, dar sub un văl transparent, plimbă degetele

fine, prinse în ineluțe la fel de subțiri, cu mici peruzele, pe strunele unei gusle. Cumva înainte de a se putea auzi măcar un acord, ușa pe care intrase alaiul se deschise cu oarecare violență, împisă de brațul puternic al unei apariții drăcoase, față de care fecioarele din suită păreau, de-odată, păpuși Barbie, dacă nu chiar claudii schiffer de mucava. Fruntea încăpățânată, foarte ușor bombată, despărțea șuvițe rebele, de un negru triumfător, mai apropiate de ale căpcăunului, decât de pletele linse ale vietății care așezase jilțul, de o pereche de ochi la fel colorați ca cei ai purtătoarei de guslă, adică peruzea. Dar, dacă cei ai vietății aveau un luciu de porțelan, aceștia din urmă priveau cu o intensitate stânjenitoare, iar apele lor băteau într-un transparent sfredelitor. Restul, n-are nici un rost să-l descriem, toate erau la locul lor, dar, parcă, nu-și găseau locul. Oricum, în spațiul de sugestie rustico-medievală în care se mișcau cu toții, siliconul părea, har Domnului, necunoscut.

– Ce-aud, tată? Pământeni? Pe moșia ta? Și aflu ultima? De ce nu mă chemă nimeni să-i văd?

– Ce mare brânză ai avea de văzut la niște viermi de oameni? Nu-s decât, fie nevolnici, fie periculoși. Dar, dacă ții neparat, uită-te pe geam. Și spune-mi și mie ce vezi.

– Ce-mi văd ochii? Coasta e pe trei sferturi secerată. Să vezi, minune, tată, pe hărăbaia ta cea veche, de n-o mai scoteai din grajd, să nu se desfacă pe drum, e o drăcărie ce învârte niște coase. Astea taie câte un snop, un soi de arcan leagă snopul, iar un braț fermecat îl aruncă-n spatele harabalei, unde altă dihanie de fier, ptiu... na, dihania înghite bucatele tale, tată. Dar scuipă paiele pe-o parte și boabele curg în saci. O mână nevăzută leagă sacii și-i prăvale la marginea drumului tăiat de hărăbaie prin lan. Unul sfrijit, cu zvicăr pe nas, numa'nvărte nu știu ce șuruburi, iar dihăniile de fier îl ascultă. Dar asta nu-i totul. Cine crezi tu că trage hărăbaia? Fiarele pădurii, înhămate și cuminți. Pe de lături, altul, mai rotunjor, numa' plezneşte dintr-o biciușcă. Și fiarele-l ascultă. Și e călare pe cerbul tău țintat, cu stea în frunte. Ăl de

care nici nu mă laşi pe mine să m-apropiu. Pare că toată traba o făcură ăşti doi. Şi mai zici că-s nevolnici...

– Numa' doi?

– Mai e unu', da-l leniş. Şade la poala nucului bătrân, din vârfu' coastei, ăl din mijocul lanurilor.

– Ce face?

– Numa' şade. Zice din caval.

În timpul relatării, fruntea căpcăunului se brăzda a grijă, în vreme ce ochii ageri se despărțeau: stângul se întuneca a grija frunții, dreptul lucea a zâmbetul discret de sub nas. Îşi luă seama, că fata-l priveşte cu mirare şi fața-i luă expresia uşor batjocoritoare cu care erau obişnuiți pe acolo.

– Ce ți-am spus? Fereşte-te de ei. N-ai ce vedea. Nevolnici, dar periculoşi. Nevolnici că urmează, fără voie, porunca ce le-o dădui şi, ascultă ce-ți spun, n-ar putea-o împlini făr' de cavalul deşiratului pe care-l crezi leniş. Şi periculoşi, ca orice slugă prea eficientă. Iar năzdrăvanul ce puse toată nebunia în mişcare, cu blestematul de caval, e periculos nu pentru puterea cântului, asta face parte din regula jocului, ci pentru că năzdrăvănia îl face să ştie povestea mai bine ca noi, care nu putem decât s-o-mplinim. El poate s-o schimbe, dacă vrea. Nu's sigur că ştie bine că poate. Şi nu's sigur nici de testeaua mea de ace pentru cojocul lui. Hai, găteşte-te pentru masă.

– Iar?

– Da' ce crezi? Jocul trebuie jucat. Şi nu se joacă oricum.

– Jocul nu se joacă *acum*, tată.

– Cum? Ce-ai spus? N-am auzit. Când vorbeşti cu mine, nu mai bolborosi.

– Mă duc, tată. Să ne gătim, dar, pentru masă.

Uşile se deschiseră simultan. Ieşi fata, intră argatul.

– Gătişi?

– Cum de nu, Stăpâne?

– Bucatele, cum se cere?

– Fierte cu somnoroasă culeasă-n fapt de seară. Te-or sluji până la capătul zilelor lor nevolnice. Alt dor n-or avea.

– Şi năzdrăvanului?

– Fii pe pace, Stăpâne. Să am atâtea fire de păr în cap câți de ăştia, care se-ncred, am rostogolit cu târnu' prin cuptoru' Slăvitei Tale Gospodării, nici de amărâta asta de căciulă n-aş avea trebuință. Bucatele lui îs fierte cu petale de Floarea Dorurilor, de-i zic pământenii sânger. Cavalu' i-o arde buzele, de nu l-o mai putea duce la gură, decât ca să te slăvească şi preamărească.

– De, fii cu băgare de seamă.

– De partea mea, nici o grijă. Numa duduca Corina să nu ne'ncurce socotelile. Chiar îi musai să fie de față?

– Şi aşa mă ocărî că n-o lăsai să-i vază. Ştiu eu şi ce-i poate pielea, doar nu degeaba îi os din osul meu. Şi ştiu şi c-o trage dorul de ducă. Dar, de n-aş lăsa-o de față, abia c-ar unelti. Şi, la vederea mea, nici nu poate mişca şi le abat şi atenția viermilor de oameni. Du-te de pune masa.

– Voia Ta, Stăpâne. Să ne gătim, dar, pentru masă.

Ei, acu-i acu', Ceapraz, mormăi căpcăunul, trecându-şi palma peste bărbuța cu câteva fire argintii. Niciodată n-am mai fost silit să pun totul pe o carte, dar să nu ne ferim de joc, dacă-i musai de jucat. Acu' s-alege. Puterea de vrajă a lu' Ceapraz, căpcăunul, ori vraja ce picură din cavalul dorului. Să ne gătim, dar, pentru masă.

Vom trece peste spectacolul mesei din sala mare a conacului căpcăunului, oricât de irezistibilă ar fi tentația descrierii unei scene pline de pitoresc, atât pentru cititor, cât şi pentru narator. Mai ales de-or fi, cumva, la fel de gurmanzi. Dar, se vede că altu-i drumul prin poveste. E apropape de miezul nopții. Într-un iatac alăturat, cei doi viteji, care mântuiseră holdele de secară, se cam foiau. Cunoscuta, de acum, voce iritată, graseie profesoral:

– Ce-o fi în capul tău, Dorine? Atâtea bunătăți pe masă şi noi să ne mulțumim cu o ceapă şi-o coajă de mămăligă rece?

– Bucatele erau drese. Nu şi ale lor. Nu era să le iei din față, nici să stai de lemn. Cum eu am mai spus, din caval, amestecat cu gusla, cetera şi dairelele țigăncilor, poate nici n-au băgat de seamă că nu le onorăm ospățul. Căpcăunul a vrut să ne ia fața, dar greşeala lui a fost că prea a umplut masa. Şi le-a lăsat şi pe țigănci să zdrăngăne. chiar, mă întreb, nu-l acompaniază şi când trage apa?

– Crezi că are apă curentă?

– Nu văd ce l-ar împiedica. Dar, nu asta-i grija noastră. Trebuie să ieşim de aici.

– Cum? Doar n-ai aranjat şi asta.

– Ba, da. L-am momit pe argat. Acum e convins că i-am lua locul. L-am făcut să înghită din bucatele pregătite chiar de el. Pentru voi. Iar vedeta asta de serial country nici nu ştie de ce doarme aşa de adânc. Pocitania o să ne scoată chiar prin iatacul lui. Toate celelalte uşi le ferecase el, cu un descântec. Asupra căruia, nici cântecul meu n-avea nici o putere. Iar ca să ieşim de pe moşie, îmi tebuie ceva ce ține asupra lui.

– Eşti chiar aşa sigur că doarma adânc?

– Tu erai sigur că maşinăria născocită de ingineria ta o să meargă? Ori că Florin va îmblânzi fierele pădurii? Dacă n-o aveați asta în voi, eu, cu toată puterea dorului din cântec, nu aveam ce amplifica. Chiar argatul, fără să-şi dea seama, cu ochii beliți la miaunica cu gusla, a schimbat, la momentul ales şi… la sugestia mea, două tipsii. abia atunci ați fi putut să va-nfruptați, dar n-am vrut să risc să schimb consemnul, să vă zăpăcesc. Plus că putea lua numai unul din voi.

Cei trei frați intrară în sala cunoscută. Imediat, cele două uşi se deschiseră, iarăşi, sincron. Pe cea dinspre acareturile căpcăunului apăru Corina, care-l luă de mână pe Florin şi-l duse, binişor, dar ferm, către cealaltă. Se încrucişară cu argatul, care, făcând drumul invers, îi conduse pe ceilalți doi, spre interior. Uşile se închiseră la loc, neauzit şi la fel de sincron, lăsând sala cunoscută pustie.

După o vreme, Sorin şi Dorin păşeau pe un teren cam pârjolit, fără reperele unui drum. Gesturile lor erau, deja ale unor oameni care au trecut prin oarece împreună. Dialogul lor mai păstra ceva din tensiunea primelor scene, mult topită de căldura faptului de a fi umblat împreună.

– Nu înțeleg şi pace. De ce-ai lăsta-o să-l ia?

– Pe Florin?

– Nu, pe maica Tereza. Încetează să mai faci pe prostul cu mine. Prin chiar acțiunile tale, pe care încă nu le înțeleg, n-ai făcut decât să mă ajuți să-ți dovedesc că aveam dreptate. Tu ştiai toate aiurelile astea.

– Lasă asta, acum. Dacă n-am spus-o, ți-o repet. Nu ştiam, dintru început, nimic mai mult decât tine. M-am adaptat, doar, mult mai iute ca Florin, față de care tu ai găsit cu cale că eşti dator să-ți păstrezi bățoşenia. Mi se pare că ți-a şi spus că ştiința lui e mai înțeleaptă.

– Nu mi-ai răspuns. De ce-ai lăsat-o să-l ia?

– Îți plăcea Corina?

– Mmh, o fată de la țară, la urma urmei. De ce?

– Ca să văd dacă ți-ai dat seama cu ce ochi se uita Florin la ea. Dacă nu ți-ai dat seama, la ce mai întrebi de el?

– O să-l mai vedem?

– Depinde. Pe tata mai vrei să-l vezi? Mai vrei să-l vedem? Faci deosebirea? Cu Florin te vedeai înainte?

– N-o mai face pe lupul moralist, Dorine. Uite, nici Prâslea nu-mi mai vine să-ți zic. Ştii bine că n-aveam timp, nici eu, nici el. Dar ştiam, amândoi, că fiecare e acolo unde-i e locul şi face ce ştie. Tata? Poate că-l înțeleg şi pe el. Dar cine ne-a învățat că fiecare trebuie să facă ce ştie şi, asta, cât mai bine, fără să tragă chiulul, nu el? Cu cât puneam mai abitir în practică ce ne învățase el, cu atât mai greu era să-l vedem mai des.

– Dar el nici nu dorea asta mai mult decât de Sărbători.

– Ştii, la fel de bine ca mine, care e realitatea. Lumea în care ne vedem de treabă, cum ştim mai bine, are alte sărbători. Şi atâta timp cât lumea asta rămâne aşa cum e, statutul

sărbătorilor care, pentru tata, încă sunt sfinte, iar pentru noi, nu-s mai mult decât urma unei copilării de care nici nu prea avem cum să ne aducem aminte, dacă ne facem treaba cum trebuie, rămâne... mă rog, cel care este. O rădăcină tradițională, oarecum folclorică, tolerată, dar nicidecum încurajată. Dar, ce-ți explic eu, ție? De fapt, nici nu știu exact ce meseria ai. Culegător de folclor? Activist cultural? Pierde-vară?

– Când ți-a fost de folos cântecul cavalului, să ai chiar curajul să incropești mașinăria cu care să ne salvăm capetele, nu erai curios ce meseria am? Fie, tu vrei, mereu, să înțelegi. Cine nu vrea? O să înțelegi sigur, singur, după ce o să-ți redau scena care-ți lipsește:

Suntem în cămara fiicei căpcăunului, în intervalul cuprins între spargerea chefului și momentul părăsirii, diferențiate, a sălii, de către cei trei frați. În cămară, față în față, Corina și Dorin. Evident, ultimul n-a ajuns aici de *son gré*. Dar, nici nu s-a împotrivit din rărunchi.

– Scoate-mă, de aici!

– N-aș crede să fii pământeancă.

– Și? Doar pe o pământeancă ai scoate-o?

– Da' ce-i aici? Foc? Pușcărie? Ești la tine acasă.

– Sunt în casa tatălui meu.

– Și nu ești de aceeași semințe cu el? Ce e fata unui căpcăun? Căpcăuniță? Ca să nu mai discutăm că nici nu prea știm ce-i aia un căpcăun.

– Las' că te-ai descurcat binișor cu el, batăr că nu știi ce-i aia. Progenitura unui căpcăun e alcătuită la fel ca cea a unui lup, sau a unui armăsar. ai întâlnit, poate ai și îmblânzit deja, catâri, sau corcituri de câini cu lupi. Sau, chiar cu vulpi. Sunt o sălbătăciune. Și dorul picurat din cavalul tău m-a îmblânzit.

– Ai avut, se pare, destul timp să te răzgândești, de când m-ai făcut leniș.

– Ba, de loc. Fără decât numa' că nu puteai auzi ce-am vorbit cu tata. Ori are el dreptate, că tu nu numai că știi povestea, ci o poți și schimba. Iar dac-ai auzit, treaba ta cum, n-ai auzit

cum am spus-o? Tatei nu i-ar fi scăpat, de n-ar fi fost așa de preocupat de năzdrăvănia ta.

– Și tu vrei să profiți de schimbarea poveștii, sau, mai știi, să mă momești s-o schimb. În favoarea ta. Atâta că nu știi că nu pot schimba aiurea, oricum. Nu pot schimba povestea decât în ea însăși, nici nu știu cum te-aș putea face să înțelegi. N-o pot trăda. Povestea, orice poveste, e așa cum e. Felul în care o pot schimba eu...povestea rămâne tot ea. Un înțeles al ei, sau altul, ies mai în față, se mai ascund. Nu te pot face fotomodel, nici măcar miss Recolta. Nici nu te-ai simți la largul tău.

– Dar, m-ai putea face tovarășa ta de călătorie. Numai să vrei.

– Te-ai plictisi, mai repede decât crezi. Uite, o să ți se pară un clișeu uzat, de o banalitate zdrobitoare, dar locul tău e aici. Și aparții locului. Nu numai că te-ai plictisi, ori că nu te-ai simți în pielea ta. Mai rău. te-ai ofili. Ochii ăștia, în care, dacă n-aș fi, cum bine ai spus, un soi de pribeag, m-aș afunda, ca-n talazurile de gheață arzătoare ale lui Okeanos, s-ar stinge. S-ar închide. S-ar preface, nu de-odată, astai cel mai greu de îndurat, în mărgelele de peruzea cu care privește pisicuța cu șalvari și guslă. Și nu-i vorba numai de pribegia mea. Să nu-mi spui că n-ai băgat de seamă care dintre noi n-a scos batăr o vorbuliță, de când te-a văzut.

– Nici nu spun, n-aș fi ce-am spus că sunt. Fără decât numa' că fratele tău nici nu-i alta decât noi, măcar că-i pământean. Cum vrei să mă atragă? Eu vreau să plec. Poate că habar n-am cum e la voi, poate că nu-s decât închipuiri născute de patul prea strâmt, poate că, pentru mine, lumea voastră-i de poveste. Dar, dacă nu trăiesc batăr o clipă povestea asta, o să-i duc dorul, toată viața, o să-mi umple visele, o să-mi strice somnul, o să-mi strice și mai rău zilele, n-o să mai suport mirosul bălegarului pe care trebuie să-l împrăștii pe brazdă. Cum vrei tu să pot vedea ochii cu care mă privește fratele tău, dacă ochii ăștia, cinstiți altfel, nu-mi promit batăr o clipită de... altceva? Tu, pribeagule, poți hotărî dacă vrei să mă iei cu tine în

pribegia ta. Iar de nu, putem comprima o viață de pribegie printre lumi, într-o singură clipă. Dacă crezi că trebuie să-l văd pe fratele tău, cum mă priveşte, îmi datorezi clipa asta.

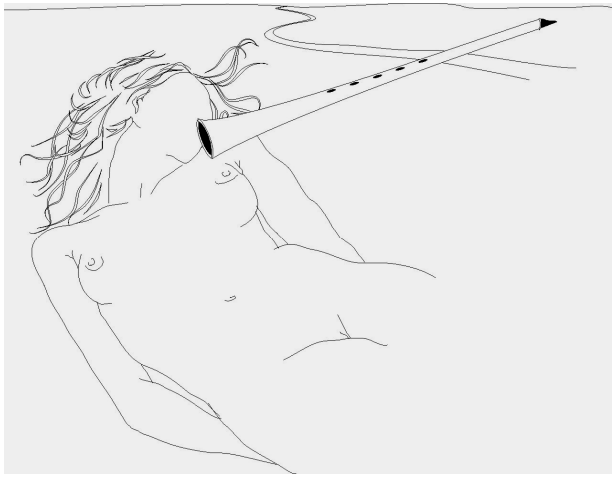

– Rămâi cu bine, Corina. Şi faceți-vă fericirea fără farmece. Îi mai trainică.

– Stai, nebunule! Totdeauna-s bărbații aşa de grăbiți să plece că nu nimeresc decât pe uşa care dă-n balcon? Pe unde ieşiți de pe moşie?

– Pe oricare din cele 360 de grade. Pleznesc odată din biciul căpcăunului şi gardul de foc ce înconjoară moşia se stinge o clipă.

– Ştiai de bici, hoțule?

– Nu, pân-a nu gândi tu la el. Ca să n-o mai lungim, ştiu şi ce mai poate face biciul. Poate schimba orice lucru în orice alt lucru vrei. Şi poate porunci minții celui din fața ta să uite tot ce vrei tu anume

– Rogu-te, să nu-ți scape din mână, după ce-l vei fura. Nu vreau să te uit.

– Asupra ta nici n-ar avea astă putere. Asta-i comoara ce-om împărtăşi-o, de-a pururi, Corina. *Ținem minte totul*. Rămâi cu bine

– Du-te, dorule, du-te, călătorule...

Uşa cămării se închise, neauzit, în urma lui Dorin. În întunericul des al cămării fetei de căpcăun, ochii acesteia erau o poartă, de culoarea peruzelei transparente, către alte tărâmuri.

– Acuma înțelegi?

– Şi el? O să fie mulțumit?

– Asta, după cum s-o aşeza. Oricum, în momentul ăsta o voia cu toată ființa lui, batăr că nici n-avea curajul să bage de seamă. La urma urmei, se pricepe la... agricultură. Nu spuneai tu ceva despre potriveala omului cu locul său?

– Iar te-ntreb, o să-l mai vedem?

– Mulțam că foloseşti pluralul, e onorant. Şi eu îți repet. Nu depinde decât de cât de mult o să vrem.

– Şi acum?

– Acum am ajuns, deja, de o bună dimineață, de când ieşirăm de pe moşia căpcăunului, în Împărăția lui Curcubeu Împărat. Mai exact, în jumătatea ei pustiită de incursiunile căpcăunului. Ăsta-i altă lighioană. Rolul meu se cam încheie. De aici, tu iei conducerea. Nebunia călătoriei prin *spații neeuclidiene* sper c-ai deprins-o, pe mine mă cam plictisesc protocoalele lor simadicoase, vitraliile, mătăsurile, menueturile şi ipocrizia de curte nu-s de nasul meu. De răsucit limba pre limba lor, asta ar trebui să fii bine antrenat, de la şedințele voastre. Să nu te miri dac-o să-l recunoşti pe sfetnicul Împăratului, ori şambelan, ce-o fi. Are mecla pocitaniei de argat, să nu zic a slujbaşului de la primăria satului tatei. Ai grijă, tot la trei vorbe trebuie s-o întorci cu o metaforă, niciodată repetată, pe tema celor şapte culori. Pentru un inginer n-ar trebui să fie o problemă. Pe fata Împăratului o cheamă Mara. Pentru simetrie, ai putea să-i spui Marina. Coincidența face să-i placă să i se spună chiar aşa. Arată ca drakku, dar dacă ție nu-ți plac fetele vârtoase, de la țară, n-ar fi exclus s-o găseşti, până la urmă,

suprtabilă. Proporțional cu jumătatea de Împărăție pe care zaharisitul de taică-su a promis-o celui ce-l va izbăvi de prădăciunile căpcăunului. Acuma, noi ştim de ce ăla n-o să mai poată veni, în veci-pururi, să prade. Fără decât numa' că tu-ți poți alege liber momentul în care o să afle şi ei cât mai în avantajul tău. Ai grijă la alegerea jumătății. Şmecherul de şambelan o să încerce să-l convingă să te tragă-n piept, să-ți dea jumătatea pustiită. Dacă te ține chingile, n-ai decât să te faci evreu, mă rog, israelian, să faci din pustiu grădină. Ciubucul ar fi că, dacă şi Florin o să transforme ceapeul căpcăunului în fermă, s-ar putea ajunge la înlocuirea jafului cu schimburile comerciale. Atunci s-ar puta să aveți timp să-l vizitați pe tata, batăr de Sărbători. Atâta că în versiunea asta de final eu nu mai am loc. Uite, în zare se văd soldații şi slujbașii Împărăției. Mai ai şapte minute să te hotărăşti. Poți să-ți iei misiunea asta asupră-ți, poți crea ceva temeinic, cu ştiința ta. Poți coopera cu fratele tău bun, la opera asta. Îți poți găsi un loc al tău, unde să faci mai bine ce ai învățat, decât oriunde altundeva. Alungând jaful, pustiul şi gunoaiele de pe o jumătate de Împărăție, reparând Țara Poveştilor, lumea reală va suferi o benefică scădere de entropie. Se va repara ceva şi în ea. Prețul, totul are un preț, va fi conştiința faptului că familia ta, din Capitală, va trăi cu durerea că nu te vei mai fi întors din călătoria în care plecaseşi, să-ți vezi, în sfârşit, tatăl. Poți lua cealaltă jumătate, o poți pierde la poker, o poți părăsi pe prințesa Marina, pe care tocmai ai fi început s-o iubeşti, ăsta ar fi prețul acestei versiuni. Sau îl poți aiuri pe Curcubeu Împărat, îl poți roti în jurul axei atât de iute, că i se va albi mantia spectrală. Îl poți convinge că adevăratul Făt Frumos abia urmează să vină, nu, nu sunt eu ăla, eu nu pot face nimic, de unul singur, eu nu pot decât să-i fac pe oameni să facă ce au ei de făcut, mai repede şi mai bine decât dacă nu i-ar arde dorul cântecului meu, eu aş avea altă treabă. Tu te-ai întoarce la familia ta, la catedra ta, la Institutul tău, la doctoranzii tăi, la şedințele de catedră din seara ajunului, la raportările la ceceu, din dimineața de Crăciun. Prețul acestei ultime versiuni ar

fi că n-ai mai ajunge niciodată să-l vezi pe tata. Nu pun la socoteală propria ta apreciere asupra CV-ului tău, înaintea Judecății de apoi a fiecăruia în fața lui însuşi. Compararea hidrocentralelor cu transformarea pustiului unei jumătăti de împărătie imaginară în grădină ar fi numai şi numai problema ta. Eu aş fi silit să mă duc la tata în locul tău, să-i spun… că sunteți bine, să beau cu el, în umbra tremurătoare a bradului, la lumina focului din sobă, sticla de anul trecut, pentru care voi îi mulțumiți, dar nu-i aşa, ficatul... Şi să iau sticla pentru anul ce vine. Să colind satele, cu sticla şi cavalul în traistă. Şi să cânt.

Iar fraierul care crede că el e naratorul, dacă i-a ieşit porumbelul prin vârful pixului, n-are decât să asiste la felul cum înțeleg eu să mă prevalez de dreptul şi puterea de a schimba poveştile în care sunt implicat, fără a fi fost întrebat. Uite aşa: îți las ție să hotărăşti, frate. Plecăciune, oameni buni. După cum vedeți, suntem străini de locuri. Acesta este domnul profesor doctor inginer Sorin Moraru. Cu supunere rogu-vă să-i dați respectul cuvenit celor de rangul său.

17.11.2000

INTERVIU CU UN PERSONAJ LITERAR

Degețicăi

Cuşca semitransparentă a nemerniculuі de redactor şef se întredeschide şi vocea lui de zile mari mârâie cu tonul unei farfurii de tablă zgâriate cu o furculiță de aluminiu: Laurențiu, la mine! Când ne cheamă pe numele legal, fără a folosi prescurtări, e semn rău. Ne aşteaptă sau o praftură, sau o misiune imposibilă. E de preferat praftura, după ce-ți scoate ochii cât ține el spatele, ca să te acopere pe tine, vierme de teren, urmează un ultimatum, de la caz la caz, de 24, 48, mai rar 72 de ore. La zile mari, cum se anunță a fi azi, după tonul vocii, îți acordă 75 de ore şi 21 de minute. Facem mereu pe miraţii, ca să-şi poată repeta la nesfârşit aceeaci glumă răsuflată. Mult mai rar, câte un ucenic pufos într-ale odioasei meserii de jurnalist întreabă cu bună credință ce drakku de termen mai e şi ăla. Gildei, armeanca de secretar general de redacție, îngerul factotum fără de care clădirea *Globul*-ui s-ar descleia de 17 ori pe minut şi s-ar reaşeza sub forma Zigguratului de la Borobudur, dacă aşa ceva poate exista, i se face milă de pufos şi-i oferă înspăimântătoarea ei agendă cu calculator, apoi îi şuieră să-mpartă la 24, câte ore are ziua. Guguful priveşte nedumerit rezultatul 3.14 şi-i vine să-şi dea demisia. Aceia dintre noi care prindem momentul în direct îl luăm pe boboc la o bere, în care să-l botezăm.

Aşadar, la Sfânta sfintelor. Între timp păşisem, fără grabă, pe cel mai lung drum posibil, din colțişorul meu, ce oferă halei redacționale doar un profil parțial, până la uşa pe care litere transparente, ce dau efecte cromatice de refracție, pe fondul sticlei mate, anunță *Globul, redactor şef*, dar noi ne obişnuisem să citim *lasciate ogni speranza.…*

Laurențiu, ce ai momentan pe şantier? Bleah, când te ia cu clişeul ăsta proletcultist (nimic nu-i e ma străin bătrânului şi briciosului scarabeu) e cel mai rău: nu numai că misiunea în care te trimite va fi imposibilă, oricum asta-i jurnalistica, ci va fi şi o ofensă adusă logicii, bunului simț, regulilor meseriei, legilor pur şi simplu, eventual şi celor fizice. Aşa ceva s-a întâmplat numai de 3 ori în cei 7 ani de când m-am aciuat eu aici. Păăi, lungesc eu vorba, intrând în ritual, am casa poporului, mai am reconstrucția bloclui Carlton (pentru cei tineri, prăbuşit la cutremurul din ’40) şi pasajul aerian peste intersecția Răzoare (*duşmanul meu natural, intersecția asta!*). Bun. Le dăm suspendare de pedeapsă. Adjudecat. (*Nici în cele mai negre coşmaruri nu credeam c-o să ajungă la fraza asta cod, era ca şi cum m-ar fi trimis să-i aduc un reportaj de la distrugerea flotei minoice, de tsunami născut din erupția vulcanului Santorini şi un interviu cu dansatoarea din Atlantida. Aveam să aflu că eram pe drumul cel bun!*). Uite, ia un notes nou (şi-mi înmână cu-n strâmb zâmbet complice un reportofon digital, cuplabil direct la calculator, cu soft imprimat de convertire a semnalului vocal în fişier editabil), ia punga asta cu galbeni (două carduri VISA, limbajul arhaic era semn că se simte vag stingherit de aberația născută de mintea lui perversă), dispari din fața mea şi nu veni fără un interviu. Bun, mai schimbăşi tu placa (*dacă nu-l tutuiai te sugruma*), cu cine, cu infanta Prontobaziei, cu şeicul Salam Alekum, cu memoria vie a lui Bill Gates? Pocită să-mi fie gura! Maimuța bătrână, cu pipa-nfiptă strâmb în mutră îşi modifică geografia complicată a rețelei de riduri şi glăsui: Bambino, la de-alde ăştia nu trimit nici redactorii stagiari, la ăştia îl trimit pe tizul tău.

Când voia să mă monteze până la enervare, îmi amintea că avusesem tupeul să-i botez cu prenumele meu *colley*-ul, pe care i-l dăruisem pui la petrecerea împlinirii primului meu an în redacție. Treptele de la rău la mai rău trebuiau să ducă în Hades, pe semne. Tăcui, aşteptându-mă de-acum la mai rău de-un interviu cu presupusa prințesă Anastasia, când, considerând că

mă perpelise îndeajuns la foc mic, piratul lăsă să cadă: Îmi vii cu un interviu de la un personaj de roman. Teaba ta care. Liber la manevră. Cum adică de la un personaj de roman? Vrei să spui să mă documentez care din personalitățile noastre publice o fi scris un așa zis roman autobiografic? Nu, monșer (*Auuu!, până aici am ajuns?*). Ai o cădere de imaginație? Vrei un desen? Rămăsei preventiv *bouche bée*. Da, șefu, vreau o schiță, o figură, ceva. Uite, de exemplu ia-i un interviu bătrânului cronicar muzical al marchizului, amantul ăla de 90 de ani. Păi ăla-i ficțiune, șefu. Sigur că-i ficțiune, dacă era simplu îl trimeteam pe tizul tău, behăi sardonic mumia zbârcită. Marș, descurcă-te, fii creativ, ce sfântu Alipie Stâlpnicu!

Am închis cu neobișnuită grijă ușa de sticlă, singura practic netransparentă din coșmelie, în urma mea. Am filmat-o grijuliu, cu coada ochiului și având grijă să privesc fix în altă parte, pe armeanca de secretar general de redacție. Avea un suspect aer de felină sătulă, ce tocmai va fi înghițit șoarecele bibliotecii din Alexandria. Asta-i în tamjă cu bătrânul crab, mi-am zis și m-am înfipt, tandru și mătăhălos, în fața biroului ei, mârâind rutinier: Acreditarea. N-ai nevoie de nici o acreditare unde ai de mers, Bambino (*haiti, dacă amândoi folosesc la interval de 7 minute aceeași rarissimă poreclă, n-au cum să nu fie înțeleși pe spinarea mea*). Ai nevoie numai de ce-ți lipsește: urme vagi de cultură, de lecturi. Ia dă tu lu' nenea un sfat colegial, nepoata lu' Breslașu, fata de la pagina 5 din cel mai imund tabloid e personaj literar sau nu, în ochii majestăților voastre serenissime? Termină cu prostiile, monșer (*haiti, haiti, ptiu!*), dacă nu cunoști alt personaj decât pe *son altesse serenissime* printul Malko Linge, aka SAS, mai bine dă-ți demisia și cere transfer la tabloidu' cu fete-n pagina 5. Tu ai citit în viața ta măcar o carte, afară de ghidurile de circulație rutieră și de almanahul erotic? Și **Alexandria** e o carte, și **Iliada**, și **Armata de Cavalerie**, și **Fișa de înregistrare**. Du-te și ia un interviu lui Parmenion, sau prințesei Roxana, ciobanului Paris sau șuetarului Thersites, rabinului Ghidale, cel care voia o

internațională a oamenilor buni la suflet sau politrucului ce-și băga sabia în gâsca unei babe ce voia să moară. Sau Vladei. În ultimul caz vezi însă s-o prinzi exact în ziua de 20 ianuarie 2004, când scria în jurnalul ei *3 chestii: 1. să nu mai iau droguri; 2. să nu mai mint; 3. să nu mă sinucid;* Ai prins șmecheria. Hai, valea!

Acuma, una din trei și paișpe: ori ambii mei dragi șefi s-au țăcănit simultan și de același virus, ori îmi pregătesc o farsă pentru aniversarea celor șapte ani de acasă-n familia redacției, ori urmează să mă trezesc drakkului din visul ăsta cretin, pentru a căpăta o misiune reală și încă mai imposibilă decât asta. Ori, pentru fracția de peste trei, legile naturii încă în vigoare îs pe cale de a fi schimbate de cine știe ce parlament ceresc dement.

Două zile m-am răsucit pe uscat, ca peștișorul de aur în tigaia unui pescar greu de cap. Într-o viață de jurnalist, numărul situațiilor în care logica să fie inoperantă e mai lung decât lista celor care behăie că ei ar fi meritat premiul Pulitzer. Mi-am amintit de o problemă ingenioasă, plină de humor, dintr-un roman SF, unde era vorba de furnici. Ți se dădea acolo mură-n gură că trebuie să folosești flexibilitatea gândirii. La primele 13 vederi problema părea să nu aibă soluție. De îndată însă ce renunțai la ipoteza implicită că sediul, sau cadrul problemei e plan, de îndată ce operai cu a treia dimensiune, soluția sărea în ochi. Care mama drakkului o fi a treia dimensiune a contactului interactiv cu un personaj de roman? Era clar și net ca un clarinet că draga de Gilda, mama răniților în campaniile de presă, mi-a dat un *touyau*. O kestie e clară, am de respectat 3 reguli. Simple. 1. *Să nu mă droghez*; 2. *Să nu mint*; 3. *Să nu mă sinucid*. Dar sfântul Toma d'Aquino spunea că Biblia trebuie citită alegoric, nu literal. Să nu mă droghez ar trebui să însemne… să nu folosesc metode care dau dependență și gânduri care-mi afumă judecata, deci să rămân lucid. Să nu mint înseamnă să fiu sincer. Câtă vreme gândesc la problema cum aș putea ajunge să discut cu un personaj, o realitate fictivă, sinceritatea are sens față de mine însumi. Să nu mă sinucid nu poate însemna atunci decât că

soluția problemei rămâne în realitate, nu dincolo de aceasta. Staaaai!. Drog, ideologie, creieri şamponați. Toate duc la *evită clişeele esoterice*. Gilda ştie că, dacă sunt sincer, nu suport aiurelile idealist-subiective-neoasiatoide. Soluția e aici, aici. Şiiii, nu-i nevoie de nici o schimbare a legilor naturii, ci doar de gândirea flexibilă în cadrul lor. *…vezi însă s-o prinzi exact în ziua de 20 ianuarie 2004, când scria în jurnalul ei…*. Exact în momentul ăla… Doamneeee, **Operațiunea Haos**!, Iadul cu geometrie neeuclidiană…, poți ajunge exact în ce moment vrei, dacă ai un geometru bun… Bolyai şi Lobacevski… Gilda, când mă întorc cu interviul ai o cafea la mine, ştii doar că te fentez de atâtea luni, nu vreau să-ți ofer o cafea, mi-e teamă de sinceritatea cu care-mi vei explica, cu *a* şi cu *be*, că daca nu încetez să mă droghez… cu nebunia tuturor capcanelor meseriei, o sa mă sinucid. Moral, profesional,…

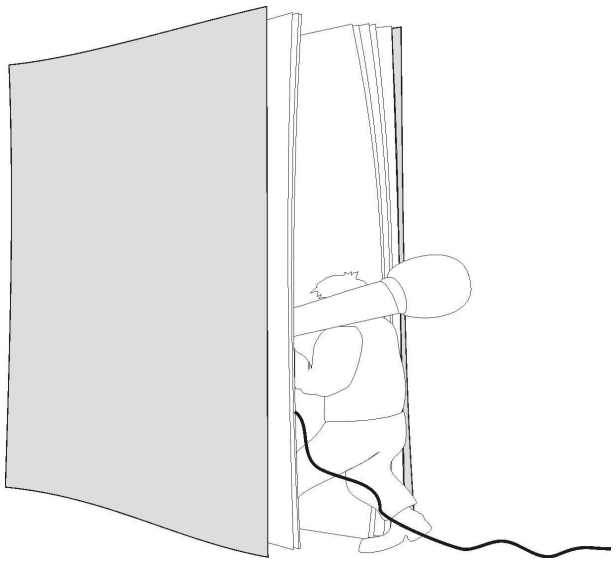

În seara celei de-a doua zi, îngrețoşat de miros de creieri arşi, mi-am zis că tot atâta plătesc şi mi-am pus un film. Nu fără skepsis, evident. **Visele lui Akira Kurosawa**. Am reluat

secvența când personajul călător, vizionând o expoziție van Gogh, privește tabloul cu ciorile aşa de intens, că lanul de grâu se animă şi el poate păşi în cadru. Bine, dar asta-i ficțiune, şi încă cinematografică, în literatură nu cunosc echivalent. Iar eu îs real, mă doare şi spatele. Gilda nu m-a trimis degeaba la Vlada. Personajul Ioanei Baetica e năuc şi cât trebuie de rebel. Mi-e şi puțin dor de Ioana, i-am luat odată un interviu. Cine să-mi amintească asta subtil, dacă nu secretarul general de redacție. Eroii antici nu aveau, în înşiruirea Gildei, decât rol exemplificator. Dar nu, nu numai atât, aici mai e ceva. De ce m-oi fi gândit la sfântul Toma d'Aquino? Logica fragmentului din jurnalul Vladei mi-o cerea. Ce voia, deci, să-mi transmită Gilda cu eroii antici, asociați reflex cu personalitatea catolică? Stai! Care fusese primul nume la care mă trezisem gândindu-mă, fără să vreau, închizând cu grijă uşa redactorului şef? Nu unul, ci două: marchizul de Sade şi Ignatio de Loyola. Gilda, care cunoaşte marfa, a intuit cu acuitatea ei de armeancă şi mi-a tras una peste felinare cu avertismentul. Care e cea mai mare şansă să ratezi un asemenea interviu, presupunând că ar fi posibil să-l faci? Să te arunci la personalități pe care nu le cunoşti îndeajuns şi, mai ales, nu eşti comensurabil cu ele. Trebuie să aleg un personaj pe măsura mea. Vlada e şi mai puțin pe măsura mea, dar de aici trebuie plecat…

Am lăsat DVD-ul cu visele lui Kurosava în stand by, am făcut trei paşi până la raftul britanicilor din bibliotecă, am luat un roman pe care-l ştiu pe de rost, l-am deschis la pagina unde personajul ales apare pentru prima dată, în ipostaza unei sălbătăciuni de 13 ani, cumplit de vie, trezind flerul cititorului, *ochiul de divizia A*, cum spunea odată Radu Cosaşu, am pus cartea deschisă în echilibru pe monitor, acoperind cadrul din film în care lanul de grâu începe să vibreze, iar ciorile să zboare. Am repetat pasajul ce descrie fetița, l-am repetat ca pe o mantră, atent până la durere de neuroni să nu lunece mantra în drog. Am setat avansul filmului la 1/12 din viteza de rulare normală, ciorile începură a pluti majestuos, ca nişte albatroşi în *contre*

jour, prin paginile de-odată transparente ale cărții. Decorul livingului meu se schimbă ca și cum aș fi privit un monitor 3D, cu un program de deformare, jungla verde de la fereastra prin a cărei transparență năvălesc, trei sferturi din an, culorile triumfătoare ale apusului, deveni parcul familiei Pentreath iar eu mă trezii, în locul studentului la medicină, cu un ciocan de cricket în mână și cu o durere acută în tâmpla stângă. În fața mea, în locul cărții și a monitorului, crețofolina Molly mă privea intens, cu ochi mari, ca niște faruri de ceață, cu buzele tremurând, înspăimântată, privindu-și temătoare mâna cu care ținuse ciocanul pe care țeasta mea tare fusese aproape să-l spargă. Arătarea murmură, neauzit: *Doamne, sunt o fiară!* Iar de sub tâmpla ce pulsa, iradie o căldură ce-mi tăie respirația. Eram îndrăgostit până peste urechi. Dar eu, eu însumi și deodată, nu Kit, studentul oaspete, în pielea căruia mă trezisem.

Ei, și? Cui îi pasă? Primul căruia nu-i pasă îs eu însumi. Am de luat un interviu. Nici n-aș putea dacă n-aș iubi un pic interlocutorul, dar dacă am ales-o pe Molly Pentreath e tocmai pentru că o iubeam. Așadar, fac trei pași, rămâne încremenită, îi iau delicat ciocanul de cricket din mână, o iau de aceeași mână și ne așezăm în leagănul dintre alee și liziera arborilor. În ciuda tradiției britanice, e de o singură persoană și încăpem la limită, fesele de efeb ale teenagerității vibrează, probabil chinuite de lanțul metalic. Încă nedumerită, pregătită pentru oricar alt scenariu, așteaptă, încordată ca o arbaletă ale cărei corzi scot quinta și octava. Trag tacticos reportofonul digital de la gât, cu lănțișorul peste freză, ei trebuie să i se pară un soi de fluier.

– Domnișoară Pentreath, De ce trișezi la joc?

– De ce să nu trișez, doar vreau să câștig.

– Împotriva regulilor? Călcând regulile?

– Tu nu trișezi? Jucai cricket cu mine și când te-am pocnit, na, îmi pare rău, dar dacă te doare și te plângi nu ești nici tu decât un bleg mare ca frate-meu. În fine, de ce-ai abandonat jocul, mă chinui aici în leagăn, nu puteai să mă întrebi pe peluză? Și drăcia asta ce mai e?

– Domnișoară Pentreath, jocul ăsta e altfel, eu pun întrebări, tu răspunzi, niște cititori, undeva, cândva, o să citească într-un ziar conversația noastră. Altundeva și mâine. Să reluăm. Vrei să câștigi călcând regulile?

– Cui îi pasă de reguli când vrea, cu adevărat, să câștige? Înțepeniților, împăiaților din familia mea, poate. Eu am să câștig, cui nu-i place n-are decât să schimbe regulile.

– Domnișoară Pentreath, ai auzit cumva de cuvântul morală?

– Tu cine ești, de fapt? Ești colegul blegului meu frate? Ești deodată parcă altcineva care mă cam sperie? Dar ești blând cum e colegul lui Maurice. Acum de ce te prefaci deoadată în Edward Confesorul? Numai ca să te răzbuni că te-am lovit?

– Ți-am spus limpede că ăsta-i alt joc. Unul în care eu întreb și tu răspunzi. Cum stăm cu morala? Și-i zâmbii asigurător, cu claviatura impecabilă a lui Kit, a cărui identitate o uzurpasem.

– Morala? Cui îi pasă de morală când totul se duce de râpă? Știi (puse mâna fratern pe brațul meu, reușind performanța ca zâmbetu-i șerpuit să fie simultan disprețuitor, șoltic-ghiduș-complice și incredibil de încăpățânat), la școala aia cretină ne obligă să învățăm latină. E nesuferită și depășită de veacuri, dar câte un lucru sună bine. Ia-uzi: *Primum vivere*!

– Numai atât ai reținut?

– ???

– Ai citat numai jumătate. Ce urmează?

– Aaa. Dar știi că ești chiar nesuferit? Poftim: *Primum vivere... et deinde philosophari.*

– Aha. Deci morala și regulile jocului mai au o șansă cu tine.

– Parcă era vorba că tu nu pui decât întrebări. Nu și comentezi răspunsurile mele. În ziarul ăla cu care cred că mă păcălești faptul că ai călcat propria ta regulă comentând va apărea sau taie editorul? Așa se spune, editor?

Şi atunci l-am lăsat pe Kit să explice, demn, că se lovise din greşeală de o grindă în altarul de bărci, când se prezentase seara la conacul Charneys, în faţa areopagului victorian al familiei şi să-şi încasesze amuzat bonusul:

Seara, Molly îl aştepta pe scară.

„Ai fost grozav!“ spuse în şoaptă şi-l sărută.

M-am regăsit în decorul meu, în faţa monitorului, am stopat filmul, am coborât imaginea, am pus cartea deoparte, am mângâiat jungla de la geam cu privirea, apoi am înfruntat incendiul apusului. Vag nemulţumit, dacă nu chiar îndoit. N-a fost cel mai bun început de interviu iar experienţa asta despre care n-o să aflu, probabil, niciodată dacă fuse parafizică, imaginară sau halucinaţie iluzorie, era oricum mai puţin spectaculară şi pitorească dect interviurile mele de top. Nu puteam exclude cu certitudine nici ultima alternativă, deoarece deşi nu mă drogasem conştient, n-aveam cum dovedi că în înţelepciunea lui, creierul meu nu secretase cine ştie halucinogene în locul endorfinelor, pentru a îndeplini aberanta misiune. Condiţionarea profesională putea fi, oare, mai intensă decât regula asumată? Iar natura acestei reguli era morală, sau doar utilitară? Gildei nu-i pot în nici un caz da telefon s-o întreb, oricum mi-ar râde sardonic şi caustic în nas, iar bătrânul scarabeu, din cutia lui semitransparentă, mă aştepta în linişte şi fără panică să-mi găsesc singur răspuns la toate întrebările, odată ce-i voi duce interviul cu Molly Pentreath.

Şi totuşi nu. Orice, dar nu halucinaţie. Dar dacă a fost imaginară, artefact de ficţiune, am mint sau nu? Categoric nu, dar nu pot decide asta până ce nu mă văd cu sacii în căruţă. Mai am atâtea etape din biografia persnajului lui Deeping, draga mea afurisită, dar mai ales mai am să-i smulg măcar un secret de care cititorii romanului n-au aflat încă. Altfel ce rost ar avea interviul?

Trebuie însă să schimb abordarea. E posibil ca fata de 13 ani sa nu ţină minte toate amănuntele derutante din ambigua ei

conversaţie-joc cu Kit-care-parcă-nu-era-tot-timpul-Kit, ceea ce ar produce o perturbare sub pragul admisibil în structura cărţii. Mai mult, faptul că peste 17 ani cititorul o regăseşte scriitoare, şi încă una cu mult înaintea timpului său ar putea fi interpretat de exegeţi inclusiv drept consecinţă îndepărtată a straniului joc de-a interviul din acel moment preadolescentin. În viaţa ei matură n-aş mai putea lua însă locul lui Kit, fără a introduce perturbări majore, care ar trebui să determine modificarea structurală a romanului al cărui personaj este. Amuzat de viteza cu care mă adaptez din mers la un context care azi dimineaţă îmi părea încă aberant, îmi spun că situaţia are humor. Deoarece Kit cel matur, care o reîntâlneşte pe Molly, fiind moralmente cu mai mult de o epocă în urma ei, decalaj a cărui tensiune pigmetează *à outrance* relaţia lor, va fi fost lesne de recunoscut în amintirea vagă a acelui Kit ciudat care-o întreba despre morală şi regulile jocului. Gândul ăsta mi-a amintit, prin asociaţie naturală, o frază a lui Camus: *Ce que je sais, finalement, sur la morale et les obligations deh hommes, c'est au foot-ball que je le dois.* Nu pot să nu mă întreb, cu humor, dacă nu cumva banditul de redactor şef nu m-o fi trimis să-i iau un interviu şi lui Camus şi nu-mi amintesc. Iar Gilda, care ştie tot şi încă destule în plus, n-o să-mi spună niciodată. *Nevermore.*

Am decis deci să reintru în anturajul emancipatei autoare a best seller-ului **Gulliver** amestecându-mă printre nenumăraţii reporteri anonimi care se presupune c-or fi înconjurat-o şi de care romanul lui Deeping nu pomeneşte explicit, ei fiind fără rol în depănarea firului roşu al naraţiunii.

– Miss Pentreath, personajul dumneavoastră, Gulliver, e unul generic, rod al observaţiilor asupra vieţii britanice, sau îşi are sursa într-o experienţă personală?

– My dear, dă-ţi demisia şi apucă-te de scris romane de duzină. Asemenea întrebări nu se pun.

– Miss Pentreath, sunteţi deja un autor de best seller. Poate că aveţi dreptate în fond, dar publicarea *ad litteram* a răspunsului dumneavoastră pertinent v-ar văduvi de exact acei

cititori la care țineți, cei care citesc *Punch.* Permiteți-mi, *with all due respect*, să reiterez întrebarea.

– Domnule reporter, întreab-o pe iubita dumitale. Dacă, ceea ce mă îndoesc, nu eşti un Gulliver, decât în măsură rezonabilă, nu rişti mare lucru.

– *Thank you so much, miss Pentreath.* Credeți că şansa bărbaților de a depăşi ceea ce am putea numi complexul Gulliver depinde doar de ei înşişi, de trecerea timpului sau de inteligența femeilor?

– Femeile sunt mai inteligente decât îşi dau seama şi mai ales de cât li se permite să-şi dea seama. Dacă crezi că bărbații au nevoie de o şansă, atunci să facă bine să se gândească singuri la ea.

– Miss Pentreath, în opinia dumneavoastră, doamna brună din sonete era îndeajuns de inteligentă? Dar Vittoria Colonna? Era bardul Will un Gulliver? Dar Michelangelo Buonarotti?

– N-ai decât să numeri câte personaje de tip Ariel şi câte de tip Caliban sunt în opera lui, my dear. Apoi, cu temele făcute, du-te fuguța şi meditează privind tavanul Capelei Sixtine. Domnilor, alte întrebări? Am un program încărcat.

– Miss Pentrath, i-am şoptit regăsind-o la uşa din dos a clubului Femina, iată cartea mea de vizită pe care, sub semnătura dumneavoastră, scrie că-mi acordați un interviu în exclusivitate pentru *The Globe*.

– Am scris eu asta? *The Globe* e un teatru, cine v-a dat dreptul să scoateți o fițuică omonimă? Hm, fie, cuvântul unei femei nu prețuieşte în nici un caz mai puțin decât al unui bărbat. Vino joi seara la magazin. Dacă te abții să publici ştirea până atunci, află că-l desființez. E o etapă depăşită, iar partenerul meu Oscar Wolfe – o moluscă. Asta e *off the record*, bine? Detest din rărunchi tipul Gulliver, dar Oscar, fie şi un excelent partener de afaceri, e chiar mai puțin de-atât. Vino şi cu ocazia asta scăp şi de celălalt, ştii care, dacă tot mă urmăreşti cu atâta acribie, vikingul ca vine cu pieptul descoperit la asaltul cetății. Bătrânul

Kit-bag. Dobitocul! Nici asta nu publici. Ce-o să mai vrei să ştii? Bine, pe joi.

– Mulțumesc, miss Pentreath, mi-ați răspuns deja la toate întrebările esențiale pentru vremea de acum.

Femeia făcuse deja doi-trei paşi când, auzindu-mi replica, se răsuci cu grație, faciesul ajungându-i practic la 180 de grade de vârfurile botforilor eleganți. Avea o suplețe de hibrid între ghepard şi antilopă, dacă aşa ceva ar fi posibil. M-a privit intens, n-a scos nici un cuvânt, şi-a răsucit bustul, gâtul şi capul la loc, aruncându-şi dintr-o mişcare şi părul căzut pe frunte. O undă de încăpățânare, mândrie şi surprinzătoare fragilitate îi traversă trupul, de la frunte la tălpi, de unde se reflectă, probabil în antifază, căci deveni o scurtissimă clipă statuie. Statuie sau mască? În secunda în care mă privise, înregistrai mirarea mea în fața unui chip schimbat: nu mai avea fața albă, unghiulară, ochii şi părul negre, ci era oacheşă, ochii verzi-oliv şi părul şaten închis cu reflexe vag roşietice. Am respirat adânc şi m-am regăsit cu degetele pe tastatură, bucățelele de interviu transcrise conştiincios.

Ultima mea conversație cu Molly Pentreath, acum doamna Christopher Sorrel avu loc după ce cititorul cărții al cărei personaj este ea închide ultima pagină. Bătrânul roman, aflat în metastază, primeşte de la fiul său injecția izbăvitoare, iar cititorului i se dă de înțeles că întreaga poveste, din momentul în care Kit, la vârsta de 11 ani, se aşează pe valiza jerpelită a tatălui său, fostul căpitan Sorrel, pentru a-l ajuta s-o închidă, până la acest moment, a fost scrisă de scriitoarea care debutase furtunos cu **Gulliver** şi pe care spectacolul luptei tăcute şi irepresibile pentru viață a celor doi bărbați, tată şi fiu, o înțelepțise, fără a o domoli.

– Mrs Pentreath, cum trebuie să mă adresez corect dumneavoastră?

– Legal sunt doamna Christopher Sorrel. De comun acord cu soțul meu, numele meu de scriitoare este cel cu care

publicul m-a cunoscut: Molly Pentreath. Depinde căreia din aceste persoane doreşti să-i iei interviul, *moncher*.

– Ambelor, acesta era şi sensul întrebării.

– Shoot, nu mai sta pe gânduri.

– Ce v-a determinat să-l denumiți pe Mr Sorrel senior „bătrânul roman”?

– Mă urmăreşti de ceva vreme şi n-ai ajuns încă să-mi pui întrebări de fond. Pentru că lupta lui avea o demnitate dincolo de orice convenție. Făcuse din banala meserie de tată cu adevărat o meserie de senior, fără a fi defel spion. Altceva?

– Ce părere aveți despre feminism?

– Iată o întreebare de-a dreptul inteligentă, te-am subestimat. Sub trivialitatea ei rutinieră e drapată o reală considerație pentru mine. Iată: o femeie puternică şi inteligentă, cum consider că mă apreciezi a fi, ca să trecem peste false pudibonderii de salon, nu numai că nu-şi pierde deloc feminitatea, ci şi-o accentuează. Prin acuitatea conştiinței de sine şi asumarea curajoasă a propriei naturi. Astfel, nimic nu-i mai străin de aşa zisul feminism decât o femeie puternică şi inteligentă. (*şi aici am tresărit; un răspuns asemănător, poate mai puțin tranşant, îl primisem de la autoarea Vladei; se mai închidea un cerc*). Feminismul, ca să punem lucrurile la punct, nu-i decât cealaltă față a gulliverismului, chiar dacă perioadele istorice de manifestare nu coincid. În țara ta a existat odată un curent, o mişcare, de o anume noblețe, a cărei deviză era *prin noi înşine*. Ar fi unul din sloganele sub care trebuie denunțat atât gulliverismul cât şi feminismul. Alături de multe alte ...isme. Dacă n-ar necesita totuşi o anume cizelare. E corect spus, dar cam rugos. Nu conta pe mine. Eu mă afirm fără cârjele oricăror slogane.

– Ultima întrebare, Mrs Pentreath. Ce loc ocupă iubirea în sfera personailtății unei femei ca dumneavoastră?

– Dragul meu, se vede treaba că ți-ai epuizat resursele de inteligență. Pune mâna şi citeşte romanul. Va apărea sub pseudonimul W. Deeping. Se va numi **Sorrel şi fiul**. Va fi un

best seller, va împăca mai multe capre cu câteva verze, lupul *y compris*. Mă poți cita, dar numai în ziua lansării. Acum du-te. Ai primit deja mai mult decât cereai. Şi oricum mai mult decât meriți.

– Vă mulțumesc, Mrs Pentreath. Datorez tocmai faptului de a fi citit romanul privilegiul de a vă fi luat acest interviu în trepte, dar asta, *with all due respect*, depăşeşte momentan posibilitățile dumneavoastră de înțelegere. *Good luck, Mrs Pentreath. But never say Good bye.*

Îmi privesc cu un sentiment amestecat monitorul. Mă cunosc îndeajuns de bine ca să evaluez la un minim neglijabil probabilitatrea să fi inventat acest dialog. Înseamnă că e posibil să fi reuşit. Nu-mi mai rămâne, înainte sau după ce-i predau bărtrânului scarabeu textul, decât să-mi plătesc vechea datorie de a o invita la Gilda la o cafea. La care să ne povestim reciproc, fiecare din perspectiva lui, cum am luat eu interviu unui personaj de roman. Dacă e să fiu sigur de ceva în tot acest nexus de probabilități, e că Gilda posedă o versiune complet diferită de a mea şi în nici un caz mai puțin plauzibilă.

11-12 decembrie 2005

ÎNTÂMPLAREA

Întâmplarea e unul dintre mijloacele
pe care Dumnezeu le ține, de obicei, în rezervă

Leonida Neamțu

Bătrână carapace, amiral de apă dulce,

Prin ce porturi îți mai târşâi reumatismele? Îl mai cauți pe inamicul tău Beebs, să-l beleşti? De fata cu trei nume şi o liniuță nu te mai întreb. N-ai cum s-o uiți, bătrâne scarabeu. N-ai cum s-o uiți…

Cum de ce mi-am adus aminte de tine tocmai acum? Simplu. Inima poveştii pe care-o aveam de povestit era întâmplarea şi vorbele pe care părintele tău, fie odihnit, le pusese odată, în gura altui personaj al său, erau cel mai bun motto.

Companionul de compartiment, cu care legai vorba încă înainte ca trenul să plece, avea figură de inginer. Ceea ce se dovedi a fi. O șuetă de compartiment feroviar e ca un pansament gastric, dacă nu ca o anestezie quasigenerală: șuntează presiunea timpului. Omul mă lăsă, molcom, să desfăşor o serie de raționamente care-l duseră la presupunerea, nu complet eronată, că activitatea mea ar putea avea o legătură cu mediul. Îi explicai, fără să insist, în ce măsură ceea ce deja începe să fie a doua mea fostă meserie ține de un capitol integrat problematicii mediului natural, apoi conversația lunecă fără efort către momentul în care eu aveam să presupun că discretul, dar sesizabilul accent al companionului meu îl definea ca israelian vorbitor şi de română.

Aşa ca nu fui prea surprins când omul abordă unul din subiectele mele preferate: rolul întâmplării. Una e să dai într-un compartiment de tren peste un interlocutor cu care-ți poți trece timpul, alta să mai şi afli câte ceva. Dar când constați că cel din fața ta are aceeaşi atitudine ca tine despre fertilitatea polemicii,

ba chiar că-şi exprimă afinitatea pentru cordiala polemică într-o manieră mai curgătoare ca tine, fără ca fluența colocvială să-i diminueze abordarea „inginerească“, la fel de inginerească precum a ta, de care eşti aşa de mândru, te trezeşti vorbind de rolul pe care ai observat că hazardul, pe care tu continui să-l numeşti întâmplare, l-a jucat şi-l joacă în viața ta.

Iar atunci când schimbul de mingi verbale îl aduce pe masivul vecin de-o treime de zi să etaleze cu oarece dezinvoltură, ca replică la credința ta asupra rostului întâmplării, cunoştințe despre realitățile, inclusiv istorice, ale țării tale, cu atât mai a ta cu cât e țară adoptivă, acesta n-are, bătrâne crab, de ce să se mire, că ție îți vine de-odată să fumezi o țigară, ceea ce şi faci, ieşind decent pe culoar, nu înainte de a anunța preopinentul că va avea o surpriză.

Doamne, amirale, cum mi se mai împleteşte firul roşu al poveştii care nici nu ți-e, de fapt, destinată, cu cel alb al viermelui îndoielii, care roade tacticos ficatul minții sufletului meu: când nu eram decât un pârlit de căpitan, era de ajuns să scriu în fiecare dimineață pe tablă, cu creta, temperatura, presiunea, viteza vântului şi a gândului, ca să aud glasul duhului deghizat în mus, vorbindu-mi de dincolo de acolo unde vântul rostogoleşte norii. Şi era de ajuns să încălzesc în palme o foaie de aramă tăiată în formă de frunză de arțar ca să-l ascult pe Neghiniță-cel-din-urechea-mea-stângă (cea cu care aude Castor) cum îmi repetă că *jocul nu se joacă oricum*, nu-i aşa că ştii bine şi vorba asta a părintelui tău, şi că trenurile trec la nesfârşit pe lângă statui şi măşti...

Ce surpriză-mi putea face, amirale, bonomul meu inginer israelian? Pe semne o carte scrisă de el. Cartea se dovedi un ghid practic al călătorului român în Israel. Momentele istorice a căror evocare îi amorsaseră dărnicia le găsii tratate cam din avion (din helicopter, recunoştea el), dar fui nevoit să apreciez logica inginerească a autorului: pentru centrul de greutate al masei de turişti potențiali informațiile vor fi sunat inedit, iar istoria era concepută ca element de fundal.

Dar înainte de a-mi şopti în barbă că abia acum aud vocea dispecerului meu personal, ăl' de-l numesc unii *înger păzitor*, care-mi dă, ironic şi binevoitor, încă un semnal, îmi amintii că voi fi plătit prețul acestui semn de bunăvoință cu avansarea în gradul de colonel...

... căruia, nu-i aşa, amirale, duhurile arămii nu-i mai scriu...

Ție ce-ți pasă, bătrâne argonaut, eşti amiral, eşti conte, înțelepciunea ta a ajuns cât muntele Athos la un loc, erai deja pensionar când ai întrezărit pletele arămii ale domnişoarei Dagmar, mângâiate de vânt, de vântul stârnit de departe, de dincolo de acolo unde vântul rostogolește norii.

Şi ştii cât e de zadarnic să-ți aminteşti între care dintre cele trei nume ale fetei ăleia venea liniuța, n-o vei mai întâlni, în locul ei o fi o gospodină.

Dar eu, promovat de curând la rangul de conte de septembrie, ştiu că, fie şi colonel, în rezervă chiar, n-am nici un motiv să nu aştept să-mi scrie duhurile mele, fie şi un veac. Un veac, amirale, un veac. Un veac de seninătate...

Raindrops keep falling on my head...

Eu, rim, conte de septembrie, navighez, cu ochii închişi, între două ape, între somn şi trezie, „între vis şi viață", cum spunea nemuritoarea mea bunică, ancorat solid, cu degetele mâinii stângi, de cartea primită-n dar, în timp ce camaradul meu de călătorie doarme de-a binelea. Mă gândisem să-i confirm străinului partea mea de semnificație a întâmplării, să-i arăt piesa cumpărată în pitorescul magazin de antichități din oraşul situat pe şapte coline, ca Roma, ca Istambulul, ca dar pentru Felicia, balanța mea de o zi mai lungă decât veacul: o *menorah* de alamă eloxată, sau de bronz, mai trainic decât aurul cel moale şi cumva feminin. Proporționată ideal, cât să încapă, alături de agendă, în

gentuța mea de umăr, cât să găzduiască lumânări cu diametrul unui creion.

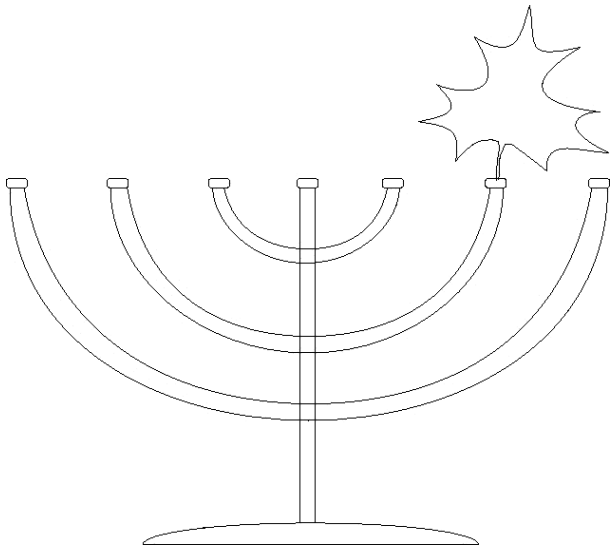

Dar partea mea de rezonanță a cultului întâmplării nu-i, cel puțin azi, de împărțit. Mâine, poate, străinul va citi gândurile ce se agregă acum. Atunci confirmarea va fi dublă, va fi obiectul unei împărtăşiri.

Coeur vagabond...

Fie numele Feliciei Felicia, în amintirea cobrei Felicia, a papagalului Felician, a panterei Felicia, a lupului Felician, a pisicii Felicia, a colley-ului Felician, a hienei Felicia, a albatrosului Felician, a mangustei Felicia, ca să se închidă cercul... Îți aminteşti amirale, *asta era voința lui Lardea.*

Menorah se conjugă cu icoana pe lemn, cu foiță de aur, a lui Ioan Hrisostom, sfântul cărturar, pe care l-am ales, fără a-i cere părerea, acum o importantă fracțiune de veac, drept patron al casei mele.

The briar and the rose...

Amirale, bătrâne scarabeu, bătrâne crab, ştii tu de ce scriu scriitorii? Unde erai când părintele tău şi-a pus un personaj să-i pună companionului său de călătorie cu trenul întrebarea asta fundamentală?

...

Amiralul conte de Salamanca ştia, desigur, răspunsul pe care celălalt personaj îl dăduse: scriitorii scriu pentru că o frumoasă stenodactilografă aşteaptă, cu creionul în mână, continuarea. Amiralul conte de Salamanca era înțelept, dar el nu putea determina duhurile de dincolo de acolo unde vântul rostogoleşte norii să-i scrie colonelului în rezervă, conte de septembrie, etern căpitan pe un cal ciobit de lemn. Nu putea, între altele, deoarece el nu era decât personajul celui ce era dispus să aştepte un veac de dor să-i scrie duhurile, după ce fusese deja personajul autorului acelui motto... Ar putea, cel mult, să-i amintească contelui de septembrie, ultimul lui autor, că trenurile sunt menite să treacă fără sfârşit pe lângă măşti şi statui ale dorului-dor, aşa că probabilitatea ca altă dată să mai întâlnească alt companion de drum, muşcat de duhul întâmplării, care să se facă vocea dispecerului personal, confirmând sensul şi rostul aşteptării indefinite a scrisorilor... dar asta ştia bine şi contele de septembrie, autorul.

Yesterday...

To tango tis nefelis...

Stranger than fiction...

Domnule conte de septembrie, mă abureşti. Treacă de la mine că mă foloseşti fără să-i ceri permisiunea bătrânului *Leonidas*, mai mult prietenul nostru comun decât creatorul meu. Dar n-am înțeles mai nimic din ce-ai povestit. Oi fi debarcat eu prin Tel Aviv, dar nu ştiu ce-i aia *menorah*. Oi fi auzit eu de sărbătoarea *Channukah*, dar ce legătură are? Dacă inginerul

israelian născut în Darabani explică, în cartea aceea a lui, a cărei primire în dar ți-a confirmat ție justețea alegerii darului de bronz, care-i legătuira asta, tu de ce nu-mi spui măcar mie?

Hava Na Gila...

Ai dreptate, amirale. *Chanukah* e sărbătoarea de iarnă a evreilor, a victoriei, a vitalității luminii sfinte evreieşti. Durează opt zile şi în fiecare se aprinde câte o lumânare în sfeşnicul cu opt brațe, numit *menorah*. Iar domnul Zvi, n-am să-i spun numele întreg, foloseşte exact cuvintele de mai sus pentru a lămuri potențialului călător român în Israel legătura între cele două cuvinte exotice. Cel pe care l-am dăruit eu are, însă, şapte, ceea ce nu-l fac e deloc impropriu.

My way...

22 octombrie 2005

MAI SUNT TRĂSURI, DAR POȚI SĂ PLECI?

Memoriei Irinei Nicolau

Tu, July 13, 20.. 20:17
From: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
To: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
Subject: de acord

Ok, LADJAN, am reflectat, îți acord a doua șansă și o pecetluiesc confirmând acceptarea condiționată a invitației la ceai. Mai sunt aproape 3 săptămâni până la sosirea mea în țară. Dacă nu aflu lucruri care să te contrazică iar… Veda

Tu, july 13, 20.. 21:37
From: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
To: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
Subject: simt că mai e ceva

Condiția de stabilitate, de fapt de conformare a bunei mele credințe, era implicită, ineluctabilă. Care e adevărata ta condiție?

Laurențiu

Fr, july 16, 20.. 22:07
From: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
To: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
Subject: la fel de elementar

LADJAN, mi-ai cerut o părere despre o povestire ce descria o întâlnire în real, pe fondul comunicării virtuale. În loc de așa ceva, n-aș vrea să te indispun făcând lista defectelor ei literare, exact o altă șansă e ce-ți propun, o altă povestire, dar din

perspectivă opusă. Sunt curioasă de perspectivă, mai mult decât de povestirea în sine. Nu mă îndoiesc de pitorescul ceainăriei tale, dar nu-ți închipui că n-o să găsesc în București mai multe locuri mai pitorești decât o să am timp să vizitez. Așa – partida ta de ceai capătă un sens.

Numai bine

Veda

Sa, july 17, 20.. 6:38
From: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
To: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
Subject: condiționarea condițiilor

Are sens ce spui, Veda. Numai că dacă ceainăria e reală, schimbul de scrisori de acum de ce-ar fi virtual? Dacă scriam pe hârtie nu mei era virtual? Dar dacă am fi dialogat prin Morse, ca pe vremea radioamatorismului, de la yo314k… la yo168v…?

În fine, asta-i altă discuție, nu știu de ce o tot redeschid eu în mijlocul unei „proceduri logistice“, ce altceva-i stabilirea condițiilor unei întâlniri la ceai? Condiția pusă e, *no offence*, superfluă: fie aburul ceaiului va media o alchimie, un declic, și povestirea va porni singură, fie nu. Nu mă pot angaja. Fie accepți invitația la ceai fără legământul unei povestiri, fie n-o accepți de loc. Laur

Fr, july 23 20.. 23:47
From: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
To: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
Subject: My dear Watson

Elementary, my… dear Watson! Cine ți-o fi băgat în cap că ai avea simțul humorului? Dă-mi numărul tău de telefon, peste câteva zile plec spre țară. Pe curând, Veda

Sa, july 24 20.. 6:57
From: Laurențiu Dan Morujan ladjan@k.ro
To: Veda Kong epsiloneridani@hotmail.com
Subject: none

0723.555.xyz
……..

Doamne, ce zi grea am azi! Numai de n-ar ploua dupăamiază, tocmai între parcul Operei şi ceainărie! În rest mă strecor eu. Cine m-o fi pus să-mi stabilesc 3.14 întâlniri de lucru de nu mai ajung acasă să fac măcar un duş! În fine, talismanul meu trebuie să funcționeze, ce haios ar fi să scrie azi la horoscop că-i o zi când nu trebuie să iau inițiative şi decizii, lucrurile au dinamica lor, ele vin, tu le faci față sau nu. Cât e de simplu! Înainte, jidove rătăcitor!

Dau ture cu bicicleta pe aleile parcului Operei, gentuța care adăpostește talismanul meu livresc îmi încălzește șoldul stâng, cu cele 3.14 contracte perfectate. Veda poate să vină, mi-ar prii odihna războinicului, dar „jocul nu se joacă oricum“, vorba unui drag personaj, acum sunt amfition. În partea de lume de unde vine ea acum, punctualitatea e la mare preț. Iat-o, face cu mâna ieşind victorios dintr-un taxi galben. Doamne, ce tânără e! O adolescentă care a ieşit brusc din hainele de fetiță, o nimfă ce sparge crusta larvei lacome, Alice crescând exploziv, mai să rupă hainele rămase la scara decorului. Simt însă că mintea ei logică e aceeaşi. Să aibă ea totuşi dreptate, cu realul şi virtualul? Femeia asta surprinzătoare, cu codițe şi ciorapi trei sferturi, cu trupul doldora de viață să fie altcineva decât intelectuala rasată din mesaje? Nici vorbă, dacă ar fi aşa mi-aş insulta capacitatea de integrare perceptivă, să fim serioşi.

12.56 metri în pas elastic (alibiul bicicletei mi-a servit pentru o subtilă măgărie, am aşteptat-o să vină…) fură de ajuns pentru reflecțiile de mai sus. Apoi, mână întinsă fără echivoc spre bunele şi vechile obiceiuri atât de puțin anglo-saxone, sărutul depus protocolar la 3 milimetri deasupra venei albăstrui

de pe dosul palmei, gestica delicată, volubilă, neforțată, nu backgroundul corespondenței lucrează aici, ci apartenența comună la un sistem de educație ce, iată, încă n-a pierit nici la generația ei. Păşim în trei, socotind şi bicicleta mea, despre care încep prin a-i povesti Vedei că-i botezată, toate bicicletele mele au fost botezate, Roxana, cea furată, de care eram cel mai ataşat, o semicursieră rusească, prima mea bicicletă cu 3 viteze şi cu kilometraj, apoi Grişa, tot semicursieră rusească, dar de care nu mă putusem ataşa, schimbând-o, copilăreşte, cu un pick-up deck, pe care mi-am refăcut muzica personală, apoi Roma, în culori giallo-rosso, cumpărată în zilele meciului cu echipa lui Falcao. Numele acesteia e secret. Îi explic Vedei de ce, cum e cu humorul imanent, e numele real al unei fete întâlnite tot într-un e-grup yahoo, aflat imediat ce-mi botezasem spontan bicicleta ca atare. Şi căreia-i datorez întreg sistemul de conexiuni ce mă aduce acum aici, cu 3.14 contracte semnate în gentuța neagră, alături de talismanul meu livresc.

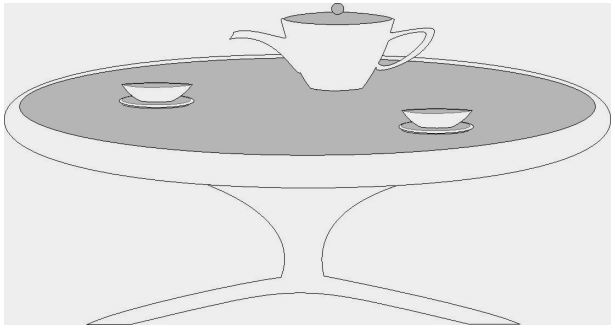

Imposibil să scriu o povestire despre întâlnirea cu Veda. Nici măcar după a doua întâlnire, a doua zi dimineața, pentru a-i arăta un muzeu cu totul special. Care vorbeşte limpede pentru antropologul din ea. Plănuisem să dezbat problema naturii legăturilor formate pe net, plănuisem să-i povestesc de o grămadă de lucruri. Ei, bine, nici măcar talismanul nu mi-am amintit să i-l arăt.

De ce oare? Nu-mi era clar. Abia acum, când pun cap la cap, îmi pare a sesiza un început de explicație. Întâlnirea cu Veda n-a avut nimic din alchimia unei descoperiri mutuale, nimic din descărcarea condiționată de mari mase de electricitate de semn diferit. Dar nici n-a fost ca și când ne-am fi cunoscut de când lumea. Căci așa ceva deja experimentasem, cu negrăită bucurie, nu mai departe de sfârșitul primăverii. Și totuși seara a fost mai mult decât o șuetă, mai mult decât o întâlnire mondenă. Nici unul din parteneri n-a întâmpinat nici cel mai firav nod, ceaiul a curs fluent. Lejeritatea, libertatea, naturalețea, cu farmecul lor discret, au fost pregnante. Firescul m-a împiedicat să derulez orice plan, orice subiect aprioric. Fără ca dialogul să se reducă la pălăvrăgeală, fără să-și piardă consistența. Același background comun fuse solul fertil al unei culturi vegetale de generație totuși spontanee. Și totuși, cum să definesc sintetic savuroasa intimitate, care în sălile pregnant programatice ale muzeului și-a atins climaxul spiritual ineluctabil?

Aseară Veda mi-a trimis propria ei povestire despre adevăratul ei climax bucureștean: un local pitoresc și rasat, descinzând direct din Bucureștiul de altă dată. Simultan, în e-grupul din care facem parte, se declanșase euforia amintirilor câtorva prieteni care se întâlniseră, înainte de București, într-un tradițional burg european, unde Veda jucase rolul spiriduşului dintr-o noapte de vară de vis. În contrapunct, o dizertație ultrarafinată, despre diferența dintre scrin și secretaire. Ambele surse conturau o cu totul altă Veda, pasională, nostalgică, lirică, aproape dezlănțuită. O nouă provocare pentru analistul ce mă aflu. E aceeași ființă, care glosează *hautaine*, despre scăderile literare intrinseci ale unor cărți de succes, care face cronica unui film prin prisma unei (alte) întâlniri? Aceeași autoare de proză diafană, despre sentimente conservate în sipetul de familie? Aceeași parteneră de șuetă-care-nu-i-șuetă și despre care nu-mi pot aminti nimic altceva decât atmosfera relaxantă și agreabilă?

Fără îndoială, îmi spune mintea mea plină de „common sense“, ca să rămân în spațiul conceptual al culturii ei de

adopție. Omul real, omul concret, omul din totdeauna, nici recent, nici ancestral, e asemeni ochiului fațetat al unei hymenoptere. Ceva mai târziu, mi-a trimis, într-un soi de concluzie intuitivă, o fotografie, unde șade între două prietene. Cu un comentariu de subtil humor, trimițând imaginea la atmosfera Hortensiei Papadat Bengescu. Iată explicația, aici era, sub nasul meu! Backgroundul cultural comun a imprimat, cu humor imanent, șuetei de la ceainărie, atmosfera livrescă – ergo atemporală – a literaturii române interbelice de gen. La capătul unei zile active, cu 3.14 contracte semnate în buzunar, intrasem, alături de Veda, în pielea unor personaje de epocă. Am fost, *malgré nous,* corul antic al adevăratelor petreceri ale Vedei prin localuri tot de epocă. Între ceai și filé-ul de căprioară, cu pinot noir de Valea Călugărească, temperamentul Vedei va fi reacționat proporțional, cu acuratețea-i ineluctabilă.

Satisfăcut cu înțelegerea șaradei, nu pot să nu mă gândesc, prin reflex, cât de ieftin și lipsit de fantezie e termenul „zeiță” pe care i-l atribuie Vedei alți convivi de ocazie. Sub pretextul că numele ei este identic cu al unei zeități nordice. Veda, așa cum v-am demonstrat, domnilor președinți, este o persoană cât se poate de reală, de umană, cu o feminitate genuin explozivă, cu o minte pe măsura atributelor de înțelepciune ale zeiței nordice ce-i poartă numele. Dacă n-ar fi trivial, ai putea spune că energia explozivă a feminității ei mișcă din loc trăsura simbolică iscodită de capul acela de neamț pentru ca fiica sa, domnișoara Mercedes, să se poată lăsa invitată, „pentru convorbiri, pentru cină, la hanul lui Manuc”.

15 august 2004

MĂ, ŞERBANE!

– Mă Şerbane, eşti fraier. Nu există client de mail mai tâmpit decât US INTERLOOK. E slab în ce priveşte filtrele şi astea-s acu esenţialul. Cu un deştept sistem de filtre, cum are PAVANIS nici n-ai nevoie de firewall.

– Ei, nu te-aprinde. Poate să nu ai nevoie la mail, da fără *firewall* îţi intră toată mizeria străzii…

– Aci-i şmecheria, Şerbane, PAVANIS e descărcabil şi updatabil gratuit, da dacă-l instalezi şi-l înregistrezi, că nu te costă nika, primeşti ca bonus codul de instalare gratuită a trei din alea şapte programe care-s pe punctul să scoată din joc Univesral Soft Office. La alegere.

– Ai muşcat şi tu. Şmecheria e a lor, măi dragă dom'le inginere. Bun. Le instalezi pe alea trei. Ce fac alelalte? Nu mâine, poftim, da' poimâine o să ai nevoie de unul din ălelalte patru, pe care nu ţi le dă acum, să zicem un multieditor hyperlink, cu care poţi fabrica fişiere multimedia, în orice format, nu-i aşa că-i tentant, iar week-endul viitor o să ţi se pună pata să-ţi upgradezi blogul tău şi o să te tenteze să cumperi separat a şaptea minune a lumii, fabrica de situri complete cu hosting încorporat, cu abonament gratuit pe primele 6 luni. Pofta vine mâncând, nu? Ştii cât o să te coste? Exact cât ai da acuma pe toate şapte, PAVONIS inlcus. Asta-i ca legea gripei, nu ştii?

– Daaaa, cum să nu ştiu, e de pe vremea pensionarului de babac: tratată trece în şapte zile, netratată trece într-o săptămână. Da tu vorbeşti serios? Cu cât te costă restu' de trei programe din setu' SARABANDA OFFICE, dacă le iei pe alelalte gratis?

– Tu crezi că noi am inventat roata? Pe mine n-o să mă auzi zbierând împotriva globalizării, destul mă enervează tembelii fără de cauză, dar nimeni n-are ce-i învăţa pe ăştia în materie de tentat clientul. Alde Mephisto ar trebui să se recicleze.

Pe fruntea boltită a lui Şerban trecu, o clipă scurtă, umbra unui nor în formă de lampa lui Aladîn. O năluca de dincolo de acolo unde vântul rostogoleşte norii avusese humorul insolent de a-şi exprima dragul amintindu-i că ar fi cazul să-şi asume onest natura faustică. Să rişte, adică. Să fie, adică, dispus să plătească darul dragului cu pactul ofertei sufletului său de conthabil. Unui agent contractual abstract, deghizat în mantie mefistofelică, unei convenţii la urma urmei, unei personificări kitsch a pletorei de oferte emailate de ameliorare a virilităţii, pe care cheltuia săptămânal 17 minute să le şteargă cu ghiotura, prea încăpătânat fiind ca să-şi instaleze gratuit clientul de mail PAVANIS, cu filtrele lui inteligente. Unde era insolenţa, unde era humorul, unde ironia drăgăstoasă? Păi elementar, dragul meu myself doctor Watson, mormăi Şerban în barba-i, năluca doldora de feminitate se răzbunase subtil, crud şi profund cinstit pentru numele androgin cu care o alintase atâta vreme, oderindu-i în dar, din drag, o povestire mai bună decât tot ce scrisese el, încă dinainte de a începe s-o atragă.

Interlocutorul doct în materie de soft la zi simţi *plecarea* lui Şerban şi închise, discret, fereastra de messenger, lăsându-l cu propriile gânduri, cu propriile năluci, cu proprii demoni, cu propriile vise şi cu propriul lui alter ego sensibil. Care se găsi să-i amintească unul din cele mai impresionante clişee privind cuplajul emoţional, cum numai scriitorii SF pot închipui: relaţia dintre o stranie entitate conştientă, numită *calebană* şi un individ uman. Calebanii erau o specie extradimensională, având ca proiecţii în spaţiul tridimensional… stelele, adică circa 98% din masa sesizabilă a universului. Comunicarea transdimensională avea loc, ienluctabil, cu pământeanul în stare de transă cataleptică. Relaţia, defel lipsită de inerente tensiuni, cum altfel când *îţi pasă* de celălalt, oriunde s-ar afla. Contrariată de instabilitatea funciară pe care prietenul uman o manifestă *faţă de femelele speciei lui*, ceea ce, în percepţia ei, presupune ceva în dezordine, calebana reacţionează… cumva feminin. Ma rog,

metafeminin. Umanul, aflat oricum în transă comunicațională, se simte cuprins într-un vârtej pe cale să-l destrame, pe lângă care ce citise el despre nirvana ar fi mai vag ca frisonul „piele de găină" declanşat de o adiere de vânt răcoros. O clipă scurtă, care i se păruse *mai lungă decât veacul*. După încetarea căreia simte, precizându-i-se în conştiință şarful cuvintelor calebanei: ți-am transmis o fărâmă insignifiantă din ceea ce simt pentru tine; oricât de puțin în plus te-ar fi ucis.

Cam aşa ceva simțise Şerban citind ultima frază a povestirii nălucii care suporta greu numele androgin. Reacționase în felul lui, accentuînd analiza detaşată a povestirii şi estompând, până la omisiune, mărturisirea nudă a tuşeului emoțional. Oricât l-ar fi cunoscut năluca, bine nu-i picase, ceea ce lui Şerban, la o adică de o sensibilitate frizând maladivul, ca orice spirit analitic lucid, nu-i scăpase.

Mingea era-n ograda lui, dar care era mutarea următoare? Orice-ar fi făcut era banal. Calp chiar. Cu o singură excepție. Să solicite viză pentru insula Avalon. Care nu are reprezentare diplomatică pe malul fluviului albastru. Interesele Avalonului sunt mijlocite de Făr Oer, care asigură şi legătura. Navală. Pe Avalon nu există aeroport.

Zis şi făcut. Birocrația daneză se dovedi mai operativă decât se aştepta. Dacă ambasada n-ar fi utilizat funcționari autohtoni, care inventaseră sisteme de încetinire a demersurilor, n-ar fi trebuit decât să-şi comande bilet la *compania ceaiului*, cum glumeau colegii. Trans Earth Airlines, TEA. Dar se blocă în descoperirea că trebuie să plătească informațiile telefonice asupra completării formularisticii, informații obtenabile de la un număr căruia i se făcuse reclamă că ar fi un serviciu guvernamental gratuit, apoi constată că formularele de viză nu se acceptă decât în format electronic, că acela e şi de-a dreptul greu de găsit, pe situl ambasadei şi, mai ales, că-i într-un format noneditabil, adică în care nu se poate interveni direct. Una peste alta, peste exact 12 zile, 13 ore şi 44 de minute de la momentul deciziei de a pleca, avionul de København decola. Având locul

cel mai puțin confortabil, mijloc stânga, pe aripă, Şerban îşi puse-n gând să doarmă. Ştia că n-o să reuşească toate cele două ore şi jumătate, cât dura drumul. Răspunse monosilabic vecinei din dreapta sa, dinspre culoar, apoi închise ochii nepoliticos. Pe semne ceva îi sunase, totuşi, ciudat în vocea vecinei, că-i deschise aproape imediat şi-şi reprimă un tresărit. Avusese impresia că vecina era mignonă, brunetă, amintind vag de actrița Delphine Seyrig, cine şi-o mai aduce acum aminte de ea, cu o bandană subțire, tricoloră, în părul scurt şi cu un batic înodat precum cravatele de pionieri, în aceleaşi culori, cu desenul *stripes and stars*. Când colo îl privea o față vag lunguiață, discret pistruiată, cu părul strâns într-o coadă de cal, la modă cu o generație în urmă, aer nordic, irişi ce peruzea. În locul sofisticatei canadiene a vecinei, un t-shirt între magenta şi roşu englez, aproape ascuns într-un costum negru, de călătorie, cu pantaloni ce nu-i puneau în evidență ostentativă sex-appealul. Doar sânii obraznici, mai degrabă sportivi, ieşeau din aliniamentul sacoului-redingotă. Pe scurt, semăna ca două picături de lacrima nostalgiei cu năluca lui, cel puțin aşa cum o văzuse de nenumărate ori în vis. De zi. Căci un complice acord tacit le refuzase, până acum, folosirea canalului vizual, în atotputernicul INTERCOM.

Şerban făcea parte din acea categorie, nu foarte frecventă, de indivizi, cărora doamne feri să le spui un banc vinerea, c'apăi râd sfânta Duminecă-n biserică. Rareori se arunca precum mâțu-n prun. Aşa că nu se ciupi de braț, nici nu-şi ținu respirația, să curme posibila stare onirică, la care s-ar fi gândit oricine în locul lui, ci verifică, temeinic, culoarea fotoliilor avionului, forma ferestrelor, coafura stewardeselor chiar, toate amănuntele anodine care-l puteau convinge că decorul era identic cu al avionului ce tocmai decolase. Decalajul între încetineala, câte odată voită, accentuată, a minții lui şi şprițul de adrenalină monitorizat în creşterea pulsului era firesc şi Şerban îl luă ca atare. Încercă să câştige câteva secunde lungi, schițând închiderea la loc a pleoapelor, în timp ce căuta, febril,

un cod de recunoaştere pe care năluca lui să-l ştie, iar vedenia ba. Nu-i nici o contradicție aici, personajul meu reacționa lent de la natură, dar învățase să supraviețuiască emoțional folosind, cu abilitate copilărească, alibiul comod al firii, pentru a-şi oferi timp de reflecție. *De câți Dagwood e nevoie pentru a schimba un bec?...???... De unul singur*. Bancul ăsta rafinat, construit pe aluzia la un vechi banc cu milițieni, îl întâlnise într-un vechi serial SF de televiziune, folosit drept cod de recunoaştere într-o situație dramatică de-a binelea, în fond să-şi vadă alături năluca spre care plecase n-avea de ce să fie neapărat rău. O să-i pun două întrebări, se decise Şerban. Una pe care cea reală are o şansă să şi-o amintească, la limită, alta pe care nu i-am pus-o încă. Dacă sunt treaz şi asta-i o proiecție, o va recunoaşte pe prima, nu şi pe a doua. Dacă visez, e altă proiecție şi se va repezi la a doua, dar va ezita la prima, îi va trebui mai mult timp să şi-o amintească decât mie. Deschise leneş ochii, îi roti după stewardesă, *noua* vecină îi observă privirea şi, având unghi mai bun, de-a lungul culoarului, făcu un semn discret. Stewardesa se înființă, Şerban ceru un ceai. *What label? Yellow, if you don't mind, Lipton*. *Lemon, or some forest fruits? Blackberries, please. Thank you*. Apoi lansă în limba sa natală, firesc, ca şi cum ar fi continuat o conversație întreruptă: Ar fi trebuit să cer de afine. Arătarea îşi dezveli dinții într-un zâmbet şi-i răspunse în aceeaşi limbă: Numai că nu ştii să spui afine pe limba ei: *bilberries* sau *whortleberries*. Dar de ce să nu ceri direct ceai de mirt? *That's my girl*, îşi surâse, discret, Şerban, în barbă, era stilul galeş-agresiv al nălucii lui.

Numai că habar n-am cum o să mă descurc eu acuma, ca autor, după ce mi-am pus personajul, care e limpede că mi-e simpatic, să-şi întâlnească prematur iubita, punând astfel în discuție ditamai drumul până la Avalon. Nu-mi rămâne, se pare, decât să trec, pâş-pâş, de partea ailaltă a ecranului, în spațiul dumneavoastră, domnilor preşedinți şi să ricanăm împreună, schimbând, ca cititori profesionişti, zâmbete subțiri, *en connaisseurs*. Dar, stai aşa! A-l lăsa pe Şerban să se descurce

singur, fără ajutorul omnipotenței auctoriale, nu-i, la urma urmei, o formă de trădare? Ba da, categoric da. Dar trădarea asta nu-i, la urma urmei, o formă de iubire? Ba da, categoric da. Numai iubire? Nu, şi speranță. Speranța că voi afla, de la personajul meu, cum aş putea să mă descurc, la o adică, eu însumi, dacă aş fi pus, oarecumva, într-o situație cât de cât similară. Bănuie, oare, Şerban, că-mi face treaba, plătind *chirie pentru speranță*, cu propria lui viață? Şi, la urma urmei, domnilor preşedinți, dincolo de trădare, iubire şi speranță, nu-i simultan narațiunea asta o speculație cinică şi un experiment rațional? Căci se presupune, aprioric, că purtăm răspunderea pentru personajele noastre. Dar s-a întrebat cineva, vreodată, dacă nu cumva şi ele poartă o răspundere pentru noi înşine?

Să-l lăsăm, aşadar, pe Şerban, conectat, prin sinapse totalitare, cu toate tentaculele firii sale, la imaginea celei pe care plecase s-o întâlnească dincolo de acolo unde vântul rostogoleşte norii, în insula Avalon, unde nu există aeroport şi să folosim împreună, complici, foarfeca de montaj, instrumentul fundamental al oricărei narațiuni, pentru a ne regăsi în ultimele 13 minute de zbor până la aterizarea pe aeroportul ce deserveşte capitala Danemarcei. Vecina lui din dreapta, de lângă culoarul stewardeselor, cea pe care o asemuisem, somatic, cu actrița Delphine Seyrig şi care ar fi meritat, de bună seamă, un tratament auctorial pe măsura farmecului personal, de nu ne-ar fi interesat prioritar vedeniile lui Şerban, avu o ultimă inițiativă plină de humor: îi comandă masivului bărbos o a doua ceaşcă de ceai de afine, pe care i-o oferi cu un gest delicat, ironic şi discret tandru: Sir, ar trebui să mă simt un pic ofensată că ați părut a vedea în mine, aproape întreg timpul călătoriei, o cu totul altă ființă, care ocupă cea mai mare parte a orizontului dumneavoastră. Nu ştiu cum arată această ființă, nici nu pot ghici, ştiu, însă, cum este. Aşa că mă simt, paradoxal, un pic mândră. Nu vă spun cine ştie ce mare secret dacă admit că am avut şi am un număr rezonabil de legături de tot felul cu specia dumneavoastră masculină şi îmi îngădui a presupune că nu v-aş

fi părut a fi ființa care vă ocupă gândurile dacă n-aș fi fost eu însămi atrăgătoare (*Total neobişnuit cu genul ăsta de sinceritate dezechilibrantă, Şerban făcu o mutră bovină,* malgré lui). Mai mult, numai o parte din presupusa mea atractivitate se datorește hazardului genetic, altă parte experienței de viață, dar fără privirea creatoare de frumos a acelui număr rezonabil de bărbați… ei, dar nici un bărbat nu m-a privit până acum, şi nu mai sunt o *coed,* cu privirea dumneavoastră din călătoria asta. Sunt mândră, ca femeie, că una din surorile mele, reală sau închipuită, a declanşat o atare privire. *Good bye and good luck, sir*. Ceaiul dumneavoastră. Aveți 3 minute şi ceva să-l savurați. A fost o dupăamiază inedită. *Thank you sir. Very much, indeed.*

Şerban încercă să-şi ascundă fâstâceala sub un zâmbet pe care-l dori înțelept, amuzat şi complice, dar care nu-i ieşi mai mult decât o combinație de individ prins cu mâța în sac şi mutra expresivă şi vindicativă a mâței însăşi. Ce pot să fac ca să-l salvez de penibil? Ce altceva decât să vă fac iar cu ochiul, să vă iau ca martori că nu e de conceput un bărbat cu totul dus după o nălucă ce-i absoarbe gândurile care să nu devină brusc sensibil la şarmul şi atracția alteia, când e silit s-o descopere tot brusc. Ei, bine, Şerban se retranşă în spatele bunei cuviințe, o ajută, sobru, pe femeiuşca nostimă cu care făcuse conversație, să-şi recupereze bagajul de mână din nişele corespunzătoare rândului, adresă o privire de scuze vecinei de la hublou, al cărei farmec chiar că abia acum îl întrevăzu şi găsi ieşirea într-un gest de subtilă grosolănie, care nu era decât timidă stângăcie: îşi înfipse în urechi bulinele căştilor şi tastă pe cutiuța de la capătul firelor căutarea unui post de radio local. Următoarele minute, până la politicosul *Sayonara* al companiei ceaiului fură dintre cele mai lungi din biografia lui. Năluca, firește, se ascunsese în cutele iglooului ce-l căra după sine pe culoarul dintre fotolii. Abia în secunda dinainte de a-şi îngădui să mărească pasul, în lărgimea tunelului de pasaj, mai mult citi în privirea malițioasă, dar cumva protectoare, a vecinei din dreapta, decât auzi peste muzica băştinaşă a postului de radio danez: *Neghiniță şi*

Gimminy? Şerban se destinse, îi reuşi un gest care îndrepta cureaua genții de umăr, terminat într-o fluturare discretă din degete.

Atent la afişajul luminos al aeroportului internațional, în căutarea terminalului pentru curse interne, căci ăsta era statutul liniei København – Făr Oer, Şerban nu privi înapoi, de fapt nici înainte, ci doar în sus. Nu văzu, astfel, cine se aşezase în spatele lui la coada *check in,* aşa că exact când îşi zâmbea, amuzat de coincidență, locul primit fiind similar cu cel din cursa internațională, pe aripă, la mijlocul coloanei din stânga culoarului central, fu nevoit să se ridice, pentru a face loc călătorului de la hublou. Era o călătoare, chiar vecina din stânga, cu care nu schimbase nici o vorbă trei ore. Care-l recunoscu, zâmbindu-i. Păru chiar că spune ceva, Şerban n-o auzi, urechile fiindu-i conectate încă la postul de radio local, care transmitea un neobişnuit recital de tangouri. Şchiță un gest de scuze, îşi scoase bulina din urechea stângă, mormăind un *sorry?,* dar vecina avea deja ochii închişi şi respirația regulată. Călătorii continuau să avanseze spre coada avionului, locul din dreapta era încă liber. *Ce-ar fi...* se gândi, amuzat, Şerban şi închise şi el ochii, după ce-şi cuplase centura.

Se trezi aproape imediat, simțind un parfum cunoscut, deşi comunicația electronică nu ajunsese la performanță transmiterii informațiilor adresabile tuturor simțurilor. Alături, în dreapta, moțăia un profil longilin, un facies vag pistruiat, eliberat de părul blond-grâu, strâns într-o coadă de cal, o pereche de sâni *proaspeți* ondulau, în ritmul respirației, sub o bluză *coraille,* jumătatea de sirenă a trupului ghicindu-se deghizată într-o pereche de pantaloni largi, negri, vag marinăreşti. I se păru că din urechea dreaptă (*cea cu care aude Pollux...*) vine un refren uitat de zeci de ani, pe melodia lui Dan Andrei Aldea, la celebrul spectacol cu *Elisabeta,* de Paul Foster, în sala elisabetană de la Grădina Icoanei: *Şi dânsul şini-i? Dânsul e domnul Mus, 'nalt şi subțiri ca un fus, da' nu-i dau nişi un ban în plus,* cu vocea inegalabilului Toma Caragiu, care-l jucase pe *Lazarus Tucker,*

bancher, din Anvers, şi strânji bani în casa di fer, pintru c-aşa l-o-nvăţat sa mère. În timp ce bulina din urechea stângă (*cea cu care aude Castor...*) continua să şoptească programul de tangouri al postului de radio danez, ajungând la unul noros, în greceşte... E tot o vedenie, aceeaşi vedenie, îşi şopti Şerban, amintindu-şi că la vârsta primei tinereţi era convins că a dormi alături de o femeie, sincronizând respiraţiile, e o comuniune supremă, faţă de care bătălia erotică, cu momentul ei de uitare orgastic cu tot, nu-i decât un trivial preludiu. Aşa că se deconectă mental de toate cele, nu înainte de a comuta postul de radio local, care, oricum, mult nu mai putea fi prins, pe un set de mp3uri muzicale, dezvoltate exact pe ritmul *alpha.* Pierdu astfel ocazia să vadă Marea Nordului, traversată cumva în diagonală, pe ecranul încastrat în spătarul fotoliului din faţă, ce oferea imagine de la una din camerele ce priveau în exteriorul avionului, pentru pasagerii ce nu aveau acces direct la hublouri.

Fu trezit de o voce melodioasă, prevenitoare. Prima senzaţie – alt parfum de femeie. Deschise prudent ochii şi nu se miră când o regăsi pe vecina din drapta pe parcursul transeuropean: Bandana roşu/alb/albastru, *fichu*ul *strips & stars* la gât, făptura mignonă ascunsă într-o canadiană sofisticată, cu zeci de buzunare, părul negru, aproape scurt, discret ondulat şi, da, seamănă *definitely* cu Delphine Seyrig, actriţa din *Anul trecut la Marienbad* şi *Farmecul discret al burgheziei.* Dincolo de silueta ei delicată, căruciorul lucios şi stewardesa cu cozi groase, blonde, coborâtă direct din *saga* vikingă: eterna dilemă, pui sau peşte, alese peştele, aşteptându-se la necomestibilele sandviciuri daneze cu heringi afumaţi, care trăzneau a cherhana, dar fu surprins să găsească un *filé* de cod, pescuit dincolo de cercul polar, după cum îi confirmă stewardesa. *Can I have some tea,* se auzi Şerban întrebând şi trase cu ochiul la vecină. Până să răspundă stewardesa, mignona susură: *The same* wortleberry *tea for me, please.* Fără umbră de zâmbet, dar cu o imperceptibilă nuanţă masonică, de recunoaştere. Rotiţele din capul *şerbanului* începură a se roti, iar flăcăul simţi că vecina le aude ţăcănitul.

Mintea lui făcu un salt: *It was you, always you, no one but you, all this time, from the first reach of flying height, in the other plane. Even I saw the other image, therefore you shall continue this trip far away from* Făr Oer *to* Avalon, *don't you? Oh, sorry, I must to introduce myself, my name is* Şerban Lupescu. *Delphine Seyrig,* răspunse femeia, cu o imperceptibilă înclinare a frunţii. *Yes, I know, a few people are aware of the coincidence, but no relation,* perifraza o pronunţă cu o umbră de zâmbet. Şi ai vreo legătură cu visul meu de călătorie, sau coincidenţa merge până departe? Visul tău e numai al tău, *dragul meu căpitan,* dar ce-ai visat? Ai continuat, după câte înţeleg, un vis avut în drumul spre Copenhaga? Nu ştiu dacă vis a fost, dar de ce-mi zici căpitan? Căpitan am spus? Nu mi-am dat seama, scuze, nu vreau să-ţi violez intimitatea. Înţeleg că înseamnă ceva pentru tine. O, da. Înseamnă. Aşa-mi spune fiinţa care am avut impresia că şade în locul tău, în ambele avioane. Interesant, dacă nu-i o indiscreţie, mi-ai putea-o descrie? Ceea ce Şerban făcu, din ce în ce mai curios. Faciesul mignonei se lumină, umbrindu-se, dacă aşa ceva se poate: Straniu, mi-ai descris, destul de aproximativ, de altfel, dar fără echivoc, exact persoana pe care mă duc s-o vizitez. Mergi, deci, dincolo de Thórshavn? Dar, doamne, de acolo mai departe nici un avion nu mai circulă. Doar 2-3 linii maritime. Dar... da, dacă ai în minte imaginea... de ce să n-o spun, de fapt, a sorei mele, atunci... mergi la Avalon? Nu-mi permit să te întreb cu ce treburi. Sora ei? Dar... Aşa e, greu de imaginat două persoane care să semene mai puţin, dar atunci putem schimba limba de conversaţie, nu-i aşa? Ultimele cuvinte o dăduse pe româneşte, roşind puţintel. Păi, numele, bâigui Şerban... Ei, e numele meu profesional, l-am ales *on purpose,* nu, nu-s actriţă, nu contează, dar nici nu e acelaşi cu al Andorrei, lasă, avem timp să le desluşim, mai lasă să planeze puţin mister... Eu am motivele mele să bat atâta drum, aşa că drumul ăsta dă ceva greutate călătoriei tale. Ciudat e doar că n-am auzit de tine nimic, fie nu însemni nimic pentrui Andorra, fie prea

mult şi prima alternativă o putem deja exclude... da... o excludem.

Ultimul schimb de replici se derulase pe şoseaua ce lega aeroportul din capitala insulelor Făr Oer de portul insulei. Rezervarea, pe internet, a locurilor, fusese condiționată de buletinul meteo local. Ferry boatul de Avalon, al cărui itinerar trecea la câteva mile de insula Lofoten, trebuia, în principiu, să facă un ocol, *Maelstromul* e, doar, aproape de jumătatea drumului dintre Făr Oer şi Lofoten, aproape de insula Moskoe, ocol care era un compromis strâns între securitatea drumului şi exploatarea turistică, de la distanță, a vârtejului. Pe vreme bună era prevăzută o escală în plină mare, la distanță rezonabilă de Moskoe, de unde, contra unei taxe suplimentare, mai mari decât costul întregului drum şi pe răspunderea amatorilor, consemnată pe un act legal, o şalupă făcea, tot la distanță prudentă, înconjurul locului, în sens opus rotației vârtejului.

În mijlocul lui iulie, vremea în zona Mării Nordului, a Mării Norvegiei, cu influențe către Atlanticul de Nord şi Oceanul Arctic, e, de regulă, determinată de un anticiclon stabil, iar în vinerea poveştii noastre nici un nor nu se interpunea intre sateliții meteo şi nivelul mării pe sute de mii de mile pătrate în jurul insulei Moskoe. Aşa că fu de mirare când numai Şerban şi Petra, căreia e timpul să-i spunem pe nume, se regăsiră în şalupa ce se îndepărta de ferry boatul staționat în plină mare, timp de o oră, pe un calm plat. Viteza şalupei făcea totuşi să bată pe punte un vânt, dinspre prova, femeia îşi trase gluga canadienei peste bandana ce-i ținea zulufii negri, iar Şerban o imită. Cercul descris de şalupă era perfect, vârtejul venea mereu travers, în babord. Mai ştii altă poveste despre locurile astea, afară de capitolul din Jules Verne şi nuvela lui Poe, întrebă Petra. Nu, astea le ştie toată lumea, astea le ştiu şi eu. Dar eşti scriitor, Şerbane, nu simți că se va întâmpla ceva care să te determine să scrii şi tu o poveste, la marginea Maelstromului? De unde ştii, eu n-am spus că sunt scriitor, de ce trişezi, nu poți şti decât de la Andorra, de ce ziceai că nu auziseşi de mine? Mignona roşi, iar.

Şerbane, crede ce vrei, m-am auzit vorbind, eu am fost prima surprinsă, ca şi atunci când mi-a ieşit din gură apelativul *căpitane*, care înțeleg că-i monopolul Andorrei. Fie, suntem nu la un capăt de lume, lumea nu are capăt, dar la un *pol* de lume, un punct prin care trece o axă a lumii, una din nenumăratele axe, de îndată ce aici mediul se roteşte mereu şi mereu, mai paşnic sau mai violent, dar întotdeauna spectacular, de ce nu ți-aş mărturisi că *am*, la momente care vin pe neaşteptate, clipe de comunicare mentală cu Andorra, de ce crezi că o vedeai în locul meu, pe fotoliul din dreapta ta? Dar nu asta e important acum, o să avem timp, Doar Andorra are un program dur la bancă, o să te las să mă descoşi, acum răspunde-mi, vei scrie?

Petra, de ce crezi tu că m-am înscris pentru turul de Maelstrom acum, înainte de a ajunge în Avalon, doar puteam s-o fac la întoarcere. Stranii sau rutiniere, toate momentele călătoriei, descoperirea ta *y compris*, fără supărare, nu-s mai mult decât numărătoara inversă, dacă tot nu mă puteam teleporta instantaneu în sauna Andorrei, tot ce-mi trebuia erau câteva momente de culoare care să nu mă facă să albesc aşteptând să ajung. Bine, dar de ce tocmai acum, puteai să simți nevoia să ajungi la ea acum 3 luni sau anul viitor. Ştii că s-a înhămat la un program de carduri/asigurare, nu-i de colo să le propui un aşa instrument băştinăsilor din Avalon. O să afli după ce ne reîmbarcăm pe ferry, o să-ți dau ceva să citeşti, nu-i secret, acum, dacă tot suntem angajați în turul ăsta, să nu ne bruiem trăirile. Nu-i aşa că n-o să-mi iei în nume de rău bădărănia, nu mă depărtez de tine nici cu un sfert de picior, dar vreau să rămân... nu singur, nici cu Andorra, de Andorra oricum nu mă despart, în mine, nicicând, oriunde m-aş afla, vreau să rămân cu mine însumi. Poate şi cu personajele lui Poe şi Jules Verne. Chiar dacă e soare, care se roteşte după cercul descris de noi, chiar dacă e calm plat. Dar tu ce cauți aici? Şerbane, nu fă pe tâmpitu, doar eşti scriitor, nu mai spun vorba aia ruşinoasă, om de ştiință, nu se poate să fii aşa de miop şi de egoist ca să nu fi sesizat, măcar acum, că legătura ta cu Andorra e cea dintre un

bărbat şi o femeie numai ca punct de plecare. Fiecare din voi a ajuns s-o perceapă ca ceva care-i deja mult mai mult de-atât. Ceea ce eu am cu ea din naştere, mult dincolo de sex şi conexiunile lui emoționale, mult dincolo de ce poate avea fiecare cu alte ființe umane. Aşa că sunt aici, independent, din exact aceleaşi motive ca tine. Şi nu mă interesează să am pe cine da vina pentru întâmplarea coincidenței drumului împreună, nici măcar închipuindu-mi că am fi personajele unui scriitor lejer paranoic, care simte nevoia să-şi arate muşchii fabricând asemenea coincidențe. Dar ce-i acolo?

Vizibilitatea pe mare e de câteva mile cu ochiul liber şi nu mult mai largă cu binoclul, iar cei doi pasageri erau înzestrați cu instrumente marinăreşti, închiriate. Punctuleţul alb, de la orizont, geyserul de spumă, vizibil cu binoclul, se mărise brusc, de zeci de ori. *What's this, skipper,* exclamă Şerban către marinarul ce conducea şalupa. Acesta privi, cu binolclul lui, spre punctul de spumă, ținând comanda cârmei cu o singură mână, apoi îşi consultă cadranele de bord, care măsurau orice forță centripetă sesizabilă. *Nothing special, don't panic,* mormăi mai mult pentru sine. Un şuvoi rece se strecură printre faldurile vântului vitezei relative, Petra fu cuprinsă de un frison, pe care se strădui să-l ascundă. La distanța asta de vârtej, urletul lui nu se auzea, dar înălțimea coloanei de spumă rămase de câteva zeci de ori mai mare decât în cele 37 de minute trecute de la începutul turului. Crezi că e cazul să ne îndepărtăm, să părăsim traseul, *skipper,* după ceas am mai avea ceva mai puțin de un sfert de cerc, am ocoli şi am ajunge la ferry boat cu cel mult un sfert de oră întârziere, ce zici? Femeia îl privi insistent. Şerban îşi rememoră tonul întrebării ei, dacă are sau nu de gând să scrie despre experiența apropierii de Maelstrom, analiză atent tonul vocii, dar până să ajunga la o concluzie soarele, aflat la 273 de grade față de nord, adică aproape exact pe direcția vârtejului, fu acoperit de un nor venit de nicăieri, epiderma mării se încreți pe neaşteptate, omul de la cârmă strigă ceva şi o coti spre în afara

cercului, probabil primise aprobare de la ferry boat, să întrerupă turul.

Lipsiți de un reper fix, cum ar fi fost o insulă, căci Moskoe nu se vedea, cei trei de pe şalupă nu aveau, în afara instrumentelor de navigație de care numai marinarul beneficia, altă dovadă a depărtării de polul de rotație. Cerul, însă, fu pe trei sferturi acoperit în câteva minute, valurile crescură, şalupa sălta, perechea se retrase în cockpitul cârmaciului. O asemenea schimbare de vreme nu s-a mai petrecut în cei 37 de ani ai mei pe mare, mormăi stăpânul cârmei, dacă nu se opreşte şi dacă s-a pornit nu are cum să se poată opri, căpitanul va fi nevoit să-şi salveze nava şi zecile de pasageri. Ne va abandona soartei noastre, nu are de ales, după ce va lansa semnale *Myday* ore în şir, deşi, cinstit să fiu, n-are cine să se aventureze până aici. E cineva dintre voi purtător de ghinion?

Vuietul furtunii fu dublat, de la o vreme, de un bubuit care se apropia, pe tangentă. Deveni limpede că şalupa intrase în spirala funestă. Petra se strânse instinctiv lângă Şerban. Îl strângea din ce în ce mai tare, să-i intre sub piele şi alta nu. O detaşare absolut defazată îl ținea pe acesta încă relaxat. În sinea lui nu era atent decât la o imagine. Pe care o aştepta. La ce distanță de centrul vâltorii îi va apărea cumva Andorra? Imaginea ei va începe ca şi până acum, în avioane, cu parfumul? Privi femeia care se strângea în el, cu forța transei, părându-i-se mai ea însăşi decât în oricare alt moment de dimineață, de la decolarea cursei TEA. Nimic mai logic, reuşi să gândească, mi-a apărut ca făptura Andorrei, deşi habar n-am cum arată Andorra, câtă vreme confortul şi siguranța călătoriei permitea fantezii comunicaționale, oricât de semnificative, acum fiind în pericol real, nu poate fi decât ea însăşi. Dacă Andorra n-ar fi pentru mine ce e demult, trăirea în comun a pericolului imediat mi-ar apropia-o pe mărunțica asta. Gândul făcu fata să se înalțe cu cel puțin 7 inci, de sub glugă izbucniră, nu, explodară plete de culoarea grâului, independente, de parcă rupseseră cordelina ce le ținuse în coadă de cal, iar respirația-i căpătă acel *gust*

inconfundabil, pe care nu-l sorbise niciodată, dar pe care-l recunoscuse în ceea ce-i păruse vis, în avioane. Ochii negri deveniră peruzele lichide. Andorra mă ştie de căpitan, nu pot sta ca o glugă de coceni, în condiţiile în care şalupa nu mai poate fi oricum controlată. Diferența dintre marinarul ăsta cumsecade, pe care l-am târât, fără să vrem, căci nu ştiu gândurile ascunse ale căruia dintre noi doi au chemat furtuna, l-am târât în bucla asta de existență, nu mai contează. Se desprinse fără echivoc din îmbrățișarea siluetei ce-şi alegea, iată ce față voia, îl dădu la o parte, din continuarea mişcării brațului, pe marinar, luă comanda cârmei. Desprins de femeie, aceasta redeveni Petra. Tremura toată, dar privirea îi era limpede şi liniştită, ca ochiul oricărei furtuni pe mare. Fără să mişte fruntea, privirea schiță o expresie aprobatoare. Acum, căpitane, vom ieşi din asta împreună, pe oriunde. Iar dacă e să fie prin iad, acolo va fi trebuit să ajungem.

Pluteau deja pe suprafața antisferei, pâlnia curbată, sorbul Maelstromului. Amândoi simțiră că retrăiesc, simultan cu experiența directă, pe cea livrescă a personajelor celor doi scriitori dedați la fantastic, constatând abia acum artificialitatea literară: timpul nu se dilata, nici pe departe. Forța cetrifugă îi arunca în tribord, Şerban se încăpățâna să țină manşa cârmei, ca să se simtă *căpitan*, dacă e s-ă n-o mai văd pe Andorra decât în imaginația mea, măcar să fiu ceea ce mă crede a fi. Cum aerul se rotea aproape la fel de repede ca masa lichidă, practic vântul local încetase. Doar amețeala rotației, neglijată atât de Poe, cât şi de Verne, te trăgea către leşin. Petra fu prima care închise ochii, apoi marinarul. Şerban făcu, pentru prima oară, efortul conştient ca să şi-o reprezinte pe Andorra din proprie voință, nu reuşea să *vadă* simultan mai mult de o parte de față cârnă, un sân obraznic, palmele desfăcute sau şerpii gălbui ai pletelor. Când reuşi să-i vadă pistruii simți în palma stângă un mic obiect părtățos. Desprinse stânga de manşă şi reuşi să vadă, la lumina cockpitului, de a cărei menținere aprinsă nu apucă a se mira, o microcarte cu coperți arămii. Amețeala scăzu, rotirea se încetini,

panta se îndulci, Şerban reuşi, instinctiv, să repornească motorul, să tragă cârma spre tribord, uşor, apoi, la un moment pe care nu-l judecase, brusc şi decis. Şalupa ieşi cu prova din apă şi fu aruncată, pe tangentă, îndepărtându-se de vârtejul deja aproape paşnic. Îl scutură pe marinar, care aduse imediat, de pe punte, vestea că soarele prezidează o mare deodată calmă. Furtuna dispăruse tot aşa de uluitor de iute cum apăruse. Şerban privi figura palidă de pe banca tribord a cockpitului. Amână deliberat s-o trezească, acum deja sigur că puterea gândului ei, putere de care nu era sigur cât e şi cât nu e de conştientă, chemase furtuna. Furtună care se potolise imediat după leşinul fetei.

Fig14
(Nu a fost fost ransmisă imaginea!!!)

O trezi după ce marinarul luase cap compas către noua poziție a ferry boatului, care, anunțat între timp, revenea, cu 11 noduri, spre poziția şalupei, vizibilă pe radarul de bord.

– Petra, nu-i aşa că acum ştii cum îi spun eu Andorrei?

Ochii negri, luminoşi, reuşiră să zâmbească şi să se umbrească simultan:

– Da, Şerbane, da, acum ştiu. Furtuna... dar, mă Şerbane, am trecut prin furtuna asta împreună, Andorra e sora mea, o iubesc fix cât mă iubesc şi pe mine, nici mai mult, dar nici mai puțin. Fii liniştit. Un bărbat nu e niciodată aşa de idiot cât vă convine tuturor să lăsați să se creadă, ți-e şi ție clar că te-am

plăcut încă înainte de furtună, dar..., na, Andorra e sora mea. Mă mulțumesc cu furtuna asta, în fond Andorra poate fi satisfăcută, grație comunicării cu mine, la care tu nu vei ajunge niciodată cu ea, deja ştie că ți-ai găsit puterea să înfrunți furtuna când ai vrut cu tot dinadinsul să ți-o aduci aproape, cu forța imaginației. Nu te jena. Ştim amândoi că nu egoismul te-a făcut să mă laşi să zac, fără cunoştință. Ci gândul că dacă, prin absurd, furtuna eu aş fi chemat-o, numai aşa o puteai controla.

– Daaa, mă Şerbane, frate al meu de furtună, Andorra n-o să se supere dacă-mi spui măcar până debarcăm, deseară, pe țărmul Avalonului, şi mie, odată, doar odată, *Ariel.*

– Ariel, da, fie numele tău Delphine.

– Las-o aşa cum a căzut, mă Şerbane, ia să vedem, eşti tu acum în stare să scrii o telenovelă?

7 iunie 2006

Avertisment: personajele pe care le veți întâlni mai jos sunt în întregime fictive, cu toate datele lor, adresele email y compris. Orice asemănare, oricât de vagă, cu persoane aparținătoare unor e-grupuri, este produsul integral al fanteziei autorului

O SINGURĂ ABSENȚĂ?

From: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk
To: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
Sent: Wednesday, November 13 20.., 23:57 PM
Subject:limpezire, tulburare

Bună Victor,

Dă-mi voie să vorbesc deschis, eu aşa sunt. Ne ştim de ceva vreme pe listă, ne-am mai întâlnit uneori şi pe altele. Niciodată nu ne-am prea înțeles, sunt destul de surprinsă de mesajul tău pe personală, dar mai ales de tonul şi conținutul lui. O spui cu seninătate, ca şi cum ar fi lucrul cel mai obişnuit din lume, că te-ai îndrăgostit de mine. Ți-ai dat seama că nu te pot lua în serios? Dacă e o glumă, e una proastă. Îți mai permit un singur mesaj personal, în care să-ți ceri scuze, sau să te explici, altfel îl voi şterge necitit şi la fel voi proceda cu alte mesaje care mi-ar sosi direct de la tine fără să tracă prin listă.

Numai bine, Maeve_de_Connaught

From: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
To: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk
Sent: Thursday, November 14 20.., 00:07 AM
Subject: ce-ar mai fi de spus

Dragă Maeve (sau Mairead,
sau Medb, sau, de ce nu, Vivianne),

Sentimentul care m-a cuprins, cu totul pe nepregătite, ca un tsunami ce înghite un simplu val, e, în primul rând pentru mine, o surpriză. Ce pretenții am putea avea amândoi să mă explic, eu nu sunt Liciniu, să tot analizez şi să mă analizez. Eu trăiesc. Trăiesc cu aceeaşi intensitate bucuria de a vă împărtăşi psalmii, bucuria de a-mi încleşta gândirea într-o partidă de şah, fie că-l văd pe adversar în față, fie că ne transmitem mutările prin e-mail, bucuria oricărei bucurii sau a oricărei dureri. De unde să ştiu de ce te-ai instalat, de-odată, în centrul universului meu? Şi cui îi pasă? Ştiu doar că e cinstit să nu-ți ascund ce simt. Iar dacă-mi vei arunca mesajele la gunoi, internetul va şti să-ți deseneze câte un trandafir purpuriu în fiecare dimineață şi credința mea, împreună cu elfii tăi, te vor face să le simți şi parfumul.

Val, ca sir Lancelot întors din cruciadă.

From: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk
To: Victor Alexandru Lăpuşan, val@hotmail.com
Sent: Thursday, November 14, 20.., 01:43 AM
Subject: sir Lancelot n-a fost în cruciade

Bună Victor,

Ce fel de îndrăgostit oi fi tu, dacă nici nu ştii că nici un cavaler al mesei rotunde n-a fost în cruciade? Nici n-a inventat

inchiziția, nici n-a vândut indulgențe pentru aşa zisa iertare a unor păcate inexistente. Ei erau fii naturii, îi celebrau misterele şi ritmurile, prin ritualuri sacre, dar ce-ți explic eu ție? Victor, trebuie să ştii că eu am viața mea. Şi chiar dacă n-aş avea-o, sau, mă rog, ar fi loc în ea pentru cineva, nu văd nici un motiv să fii tu acela. Nu vreau să te rănesc, dar nu avem nimic în comun. Şi te rog, prietenește, să renunți la mesajele personale. Nu vreau să-mi schimb adresa din cauza ta. Numai bine, Maeve. Şi nu mă mai confunda cu Vivianne.

From: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
To: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk
Sent: Thursday, November 14, 20.., 01:57
Subject: thor=jupiter tonans=

Maeve-Medb, m-ai făcut să caut pe internet, scrie acolo că modelul tău purta sabie, legenda zice că era un soi de amazoană. Nu seamănă cu ce susții tu pe listă, armonia naturii cu fauna de spiriduşi inclusă. Seamănă, însă, cu tine, iar eu tocmai de luptătoarea asta m-am îndrăgostit. Îți place sau nu, eşti strănepoata Ligiei. Ştiam bine şi ce gândeşti şi ce simți în legătură cu ce numiți voi spiritualitate, dar a fost peste mine să mă-mpotrivesc sentimentului care m-a invadat. Poate că Dumnezeu vrea să-mi încerce credința. Sigur vrea să încerce şi ce numeştu tu credința ta. Vino, nimfă a pădurii, să ne unim credințele, natura şi Dumnezeu tot una sunt (*Iartă-mă, Doamne*). Val, ca valul după val.

From: Liciniu Sigheartău lis6@fx.ro
To: armonie@yahoogroups.com
Sent: Monday, November 18, 20.., 09:14 AM
Subject: armonia contrariilor

Vreau să apreciez, mai ales ca liber credincios, remarcabila armonie între portretul neopăgânismului, datorat

prietenei noastre cu pseudonim celtic şi surprinzătoarea ieşire din rutina citatelor necritice a lui val, ale cărui comentarii la psalmii lui David, deşi discutabile pe alocuri, reprezintă o salutară premieră în asumarea răspunderii morale. Mă întreb în ce măsură coincidența „saltului calitativ" al pledoariilor fiecăruia are o determinare obiectivă. li.s.

From: Medb of Connaught moco@yahoo.uk
To: Laura Perju njum_njum@yahoo.com
Sent: Friday, November 29, 20.., 23:48 PM
Subject: vârtej

Bună Laura,

Maimuță poznașă, nu știu ce să mă fac cu Victor, e din ce în ce mai insistent, insistă să petrecem sărbătorile solstițiului împreună, ca să nu mai spun că el se încăpățânează să le considere legate de naşterea lui Iisus. Degeaba i-am amintit că la români Crăciun e o divinitate precreştină, că Père Noël e o ipostază a divinității paterne a naturii universale, scuză-mă că încep să predic față de tine, care ai adoptat animismul renăscut, mă exasperează şi ştii tu ce-i mai grav? Că nici nu-mi displace că mă exasperează, aştept toată ziua să mă instalez în fața monitorului, să vină ca un cavaler. El s-o crede Galahad botezat, păcătuind prin dragostea pentru oaia pierdută, dar eu deja încep să-l văd ca pe un viking ce asaltează o cetate. Tu ce părere ai?

From: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
To: Medb of Connaught moco@yahoo.uk
Sent: Friday, December 13, 20.., 23:51
Subject: ce avea sir Lancelot si eu n-am?

Eu nu sunt nici literat, să povestesc frumos de cum se ştiu oamenii descoperi şi apropia treptat, pe internet, nici reporter teve, făcând un interviu cu Vali din Piteşti, care s-a găsit

cu Abdul din Annaba tot aşa, de trăiesc acuma fericiți. Eu am nevoie de tine pe măsură ce mă respingi, nu cred nici în ruptul capului că mă respingi şi în sinea ta, iar viața ta, care zici că o ai, se poate schimba, atâta timp cât nici nu ești tributară mentalității mele despre a nu despărți ce-a unit, în sfânta taină, funcționarul ecleziastic (*iartă-mă, Doamne!*), în numele lui Dumnezeu. Nu știu dacă orașul tău are coline sau nu, dar știu când sosește ultimul tren de acolo, în seara de ajun. Te voi aştepta până la momentul când voi aprinde lumânările pe crengile bradului. Vezi tu, zeiță roşcată (aşa trebuie să fii, blondă era Boudica, nu?), la noi se aprind lumânări la slujbele de botez, de nuntă şi de înmormântare. Nu te speria, n-am ştofă de Werther, voi continua să încerc să vă fac să înțelegeți că diferențele între meditația creştină şi altele foarte la modă țin şi de formă şi de riscul adresantului, voi continua să joc şah în amintirea misionarului din **Crucea de gheață**, dar o lumânare din sufletul meu, una singură, se va stinge în noaptea naşterii lui Iisus, dacă n-o să vii. Pentru totdeauna. Iar numele mele de învingător victorios îşi vor pierde semnificația. Fireşte, nimeni n-o să se aştepte să le reneg. Pe cavalerul contemporan al tristei figuri n-are de ce să nu-l cheme cu nume de învingător. Nu numele trebuie să ni-l schimbăm, iubito, trebuie doar să-l înțelegem. Aştept şi nădăjduiesc. Victor Alexandru.

From: Adnan Seroussi salam_alekum_20..@yahoo.fr
To: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
Sent: Tuesday December 24 20.., 17: 48
Subject: Xmas candle from a muslim soul to my friend val

Dragă val, după cum ştii, seara asta n-are, pentru noi, nici o semnificație. Sper că Allah, în nemărginita lui înțelepciune, nu-mi va lua în nume de rău faptul de a utiliza, pentru tine, noul serviciu internet care-ți va trimite, peste un sfert de oră, exact când ştiu că tu obişnuieşti să aprinzi, în sunetul

clopotelor catedralei din Trèves, ascutalt pe CD, primele lumânări în bradul tradiției tale, holograma 3D a unei crengi purtând lumina aurie aprinsă întru puțină dragoste şi înțelegere. Iar când strigarea muezzinului mă va chema la rugăciunea mea de seară, voi adăuga, ştiind că Allah nu se va supăra, o rugă şi pentru liniştea ta sufletească. Prin mine, prietenul tău, toată Casablanca sărbătoreşte (*Allah mă va ierta*), Naşterea celui care, pentru noi, e doar profetul Issa ben Mariam. Al tău Adnan.

From: Larissa Andrejevna Raskolnikova lara_XXI@ekat.univ.ru
To: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
Sent: Tuesday December 24 20.., 23:53
Subject: lumină din lumină aurie

Dragul meu băiat, m-ai speriat în ultimele săptămâni. Nu spui nimic, răspunzi rar şi monosilabic, ba nici nu mă mai plictiseşti cu papa ăla al vostru. Dar eu simt, tu nu uita că sunt rusoaică, eu simt, moy dorogoy, simt în tine o disperare de sfârşit de lume. Ce-i cu tine, băiatule? Dacă vre-o prăpădită din apusul ăla palid şi debil e cauza, de ce nu-mi spui mie, că zbor până-n Carpații ăia ai tăi să te alin, nu-mi pasă nici de Saşa, că-i murat în votcă, iar copiii o să mă aştepte oricum. Acuma serios, la mine e aproape de miezul nopții, tu pe semne tocmai te apuci să-ți împodobeşti bradul, îți trimit o poză cu camera, chiar aşa, în clar-obscur. Şi, dorogoy Vytea, o să mă folosesc şi de serviciul ăsta nou, măcar că mă omoară Saşa, costă cât rația lui de votcă pe cele trei zile de Crăciun, îți trimit şi o hologramă 3D cu o creangă de brad, ca pe la noi, cu o lumânare albă, ce se va aprinde cu lumină aurie când vei binevoi să doreşti. Cred c-o so chem pe Tania, de la etajul de dedesupt, tot e ea singură, poate aşa-l trezim pe Saşa. Copiilor le-am luat patine noi şi câte un pachet de-i zice *santa claus*. Mai către dimineață, vorba vine, pe la 4, o să mă rog pentru tine, dracu să te ia cu *filioque* al tău, atuncea vei aprinde încă odată luminile în bradul tău, abia atunci

te va ajunge miezul nopții tale de papistaş păcătos, te sărut. Te-ar săruta şi Saşa, da-i încă beat. Lara.

From: Noburu Hasegawa sunrise_light@sakura.ne.jp
To: Victor Alexandru Lăpuşan val@hotmail.com
Sent: Wednesday December 25 20.., 14:11
Subject: a golden-white candle for a friend

Nimic nu ne împiedică, dragă prietene, să aprindem pentru tine o lumânare alb-aurie, pe o creangă de brad, pe care noul serviciu internet ți-o va proiecta, ca hologramă 3D (softul e japonez, dar păstrează secretul), la ora când, la capătul unei nopți speciale pentru tine, vei fi primit zeci de asemenea pachete de informații, de pe toate meridianele, de la prieteni de toate confesiunile. Ştii, fără îndoială, că noi, ca budişti zen, avem tradiții în acelaşi timp mai sobre şi mai pline de flori, în jurul solstițiului, care e universal. Am ales o versiune mai strălucitoare a culorilor Vaticanului, care conțin şi lumina aurie în a cărei forță miraculoasă cred o parte dintre noi şi îți dorim să fii la fel de fericit pe cât suntem noi. Fie ca lumina aurie, chiar alături de cea albă, să te înconjoare cu armonia ei. În numele familiei mele (la noi urările tradiționale se fac de la familie la familie, chiar dacă ziua asta a ta nu e tradiția noastră), Nobu

Alte şi alte holograme aurii, până când cenuşiul timid al ferestrei din spatele monitorului la care val surâdea impietrit se deschise spre argint auriu, în razele unei dimineți de iarnă rece precum cristalul. După o noapte de aşteptare, vinețiul vag translucid al unui obraz neras se refletca, înconjurat de hologramele pâlpâietoare, în ecranul amuțit. Şi cum local e dimineața de Crăciun, îl voi părăsi pe eroul meu imaginar, în voia soartei sale, nu înainte de a face câteva minime precizări:

Prezența mea ați început deja s-o intuiți de îndată ce mesajele purtătoare de holograme alb-aurii pe verde brad, din care am selectat cel mult 17%, le-ați putut citi în limba acestor

ultime rânduri. Prietenii ecumenici ai lui val le vor fi scris în engleza deja universală (mă rog, versiunea fiecăruia de engleză), dar, traducându-le, am intenționat să vă las în ambiguitate. N-ar trebui să fiți siguri nici că am relatat fapte petrecute, nici că am inventat totul. Exact cum nu trebuie să fiți siguri dacă subiectul uman al neașteptatului val de dragoste ce-l izbise pe erou îi va suna sau nu la ușă. Căci morala fabulei, dincolo de cea subsidiară, dar simetrică, a finalului oarecum fowlesian al poveștii de dragoste aferente, trebuia, IMO, să fie independentă de raportul realitate/ficțiune. Dacă faptul esențial că mai toate fusele orare şi-au trimis prietenia sub forma luminii aurii, dar respectând convenția condiționării confesionale a lui val, nu vă e de ajuns, n-aveți decât să trimiteți soluțiile voastre de final pe adresa povestitorului, pe care deja o cunoașteți: lis6@fx.ro. Nu e exclus ca unii din voi să aducă la ușa lui val persoana așteptată. Sau măcar un mesaj de la aceasta. Oricum, toate soluțiile voastre vă aparțin. Poate așa vom avea o șansă să aflăm, împreună, de ce în jurul bradului tradițional s-a înregistrat o singură absență.

Poate că cea mai semnificativă legătură a poveștii de mai sus cu Crăciunul e bazată pe amintirea unei nuvele a lui Radu Cosaşu, în care una din nenumăratele sale mătuşi inventa, în beneficiul personajului narator, o tradiție ad hoc: orice scriitor evreu ce se pretinde, trebuie să aleagă cea mai bună pagină scrisă peste an, ca s-o ardă de Crăciunul creştin. Sigur că autorul nu are privilegiul de a fi nici evreu şi nici dovada că ar fi scriitor, dar... nu putea risca. Aşa se face că stângăciile pe care cititorii le vor fi decelat au fost lăsate să zburde în voie, în cinstea Crăciunului.

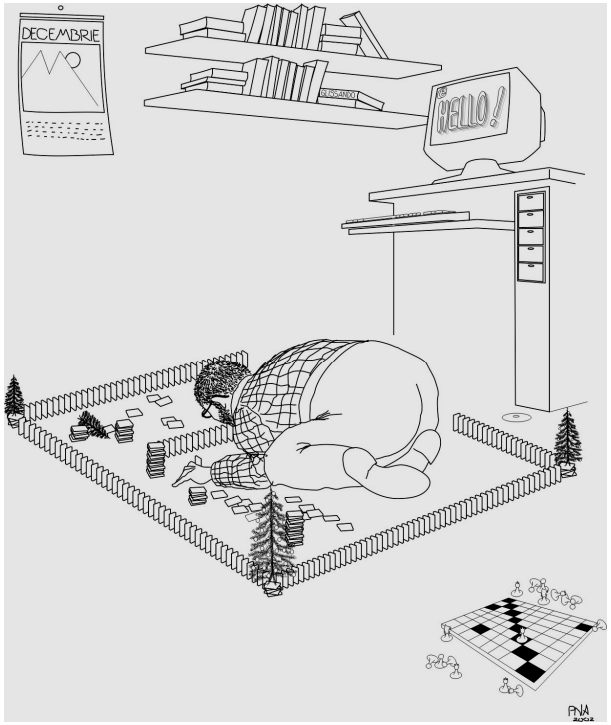

24.11., 12:32-25.11., 15:49, 2002

PENTRU ESMÉ, CU DRAGOSTE ŞI ABJECȚIE

– TITLU ÎMPRUMUTAT DE LA J.D.SALINGER -

Subtitlul vine cules fara majuscule si fara bold

– Chiar Carmen zici că te cheamă?

– De ce te miri, călătorule? Da, aici şi acum aşa mă cheamă. Cum să te conving ca ne-am mai întâlnit, dar nu-ți amintești?

– Fată dragă, pe mine mă taie mintea să accept că dau peste o ființă reală care seamănă uluitor cu imaginea pe care o vedeam cu ochii minții, creindu-i personajul de ficțiune. De fapt, renunțând atunci la descrierea fizică a personajului nu doar respectam nevoi compoziționale, ci mi-era şi puțin teamă, imaginea mentală era prea clară, de regulă am nevoie de un efort mental ca să vizualizez o plăsmuire imaginativă şi oricum rareori e altfel decât fragmentară. Ceea ce mi-a produs teama, atuci când scriam, era prezența, nu prezența, pregnanța parfumului trupului tău, în imaginea mentală. Mi-am raportat personajul povestirii la stimulii senzoriali acuți ai imaginii mentale. L-am făcut să reacționeze la imaginea aia neobişnuit de precisă, completă, intensă şi persistentă, n-a fost nevoie să inventez mare lucru… iar acum…

– Acum, în loc să te bucuri de tot ce-ți dăruie trupul ăsta, tu laşi afară un braț de caracatiță, de veghe, demonul lucidității tale, te-ai şi gândit că după consumarea extazului la care eşti şi nu eşti prezent să-mi spui, stângaci, că azi numele meu fie Esmeralda… Fie, dacă n-aş fi decât ce ții tu în brațe, dacă m-aş lăsa dominată de o identitate convențională, ți-aş puta replica: de nu-ți place s-o îmbrățişezi pe Carmen, du-te, dorule, du-te, călătorule. Ştiu de ce vrei să mă chemi azi Esmeralda, e transparent, e lipsit de fantezie, dar e sincer şi adevărat…

În drum spre casă, înfruntând ploaia duşmănoasă, de autentic noiembrie, gândul lui Liciniu zbură în sălile răcoroase ale muzeului Prado…

„Ce v-a plăcut?“, mă întreabă Răzvan, în singurul moment de întâlnire a clanului, pe la jumătatea itinerariului. „Rubens!“, răspund pe negândite. Atât el, cât şi Miriam, schițează un gest de satisfacție, însemnând convergență de gusturi. Nu stăm să adâncim ce ne-a plăcut fiecăruia. Dar pentru mine, întâlnirea fu pe cât de surprinzătoare, pe atât de inedită. Trebuie totuşi să încep prin a spune că mă atrag mai degrabă peisajele naturale, decât scenele cu oameni şi că în primele săli am dat peste unele apropiate, ca subiect, de fotografiile pe care-mi place cel mai mult să le fac: nişte peisaje marine ale unuia, Loreno, de care n-auzisem. Şi acum să ajungem la Rubens! Numele lui era legat, în mintea mea, de modelul de femei rubiconde, canon de frumusețe într-o vreme, aşa cum aşchiile erau la modă în „*la belle époque*”. Inutil să precizez, deşi gusturile mele au evoluat, trecând prin destule etape: profilul rubensian n-a fost niciodată genul meu. Treceam prin muzeu cu amestecul de sentimente grupate în jurul respectului pentru ocazia de a-l vedea nemijlocit şi al conştientizării faptului că nu-i chiar echivalentul subiectiv al unui concert la Filarmonica vieneză, cum prinsese Miriam acu’s doi ani. Eram oricum cu cel puțin 2-3 săli înaintea alor mei, când o siluetă îmi spuse ceva. „*Fortuna*“, informează eticheta. „Bun!“, îmi zic. „Am un canal sensibilizat cu Fortuna, de ce-ar fi de mirare ca un nud rubensian, investit de pictor cu identitatea zeiței, să mă atragă?” Îmi revin în minte rândurile lui Gary Sârbu, cu privire la şcoala privitului nudurilor feminine pe care personajul lui o plătește cu nostalgia candorii pierdute. Nu găsesc, în sutele de centimetri pătrați de piele acoperind, nu foarte grațioase depozite lipidice, explicația semnalului receptat. Ridic, curios, privirea către figura personajului. Şi încremenesc: privirea verde-albăstruie e uluitor de aceeaşi cu cea a unui personaj al meu! De fapt, strict tehnic, un personaj al personajului meu care

e scriitor. În povestirea cu pricina, nu făcusem nici o descriere fizică a personajului feminin. În afară de amănuntul că purta ochelari cu lentile foarte groase. Dar, scriind, aveam în fața ochilor minții o plăsmuire a imaginației mele independente, o ființă pe care n-o întâlnisem niciodată. Ceea ce n-o făcea sa fie mai puțin vie. Trăsăturile, zâmbetul, culoarea părului şi chiar felul de a-i cădea erau năucitor de identice. Ședeam prostit în fața tabloului, aproape în mărime naturală, imun la posibilul diagnostic al publicului în privința interesului meu extra-artistic, cu totul deplasat la vârsta mea. Încă puțin şi aş fi început să aud personajul de pe pânză vorbindu-mi cu timbrul vocal al plăsmuirii imaginației mele: „Sigur că ne-am mai întâlnit, trecătorule! Numai că tu încă nu-ți amintești…".

Tot curiozitatea fu aceea care mă ajută să mă smulg momentului de prostrație. Dacă voiam să mi-o satisfac – şi voiam – trebuia să continui să investighez. În sala următoare, la mică distanță unul de altul, două tablouri rubensiene cu 3 personaje fiecare. Tot nuduri feminine: „*Cele trei grații*" şi „*Judecata lui Paris*". Trec, la cel de-al doilea, peste cel mai reuşit personaj, al prințului păstor însuşi, căci povestea pe care încerc s-o însăilez (*şi care, scrisă cu aproape 60 de ore mai târziu, îmi pare, în primul rând mie, o pură ficțiune*) e despre nuduri feminine în pictura lui Rubens. Adică de o întâlnire stranie cu un artefact ce seamănă până la identitate, păstrând fără îndoială absolut toate proporțiile, cu alt artefact. Să mă mai mir, aşadar, că una din grații (nu mă întrebați cum se numeau, mă depăşeşte) şi Afrodita, sunt identice Fortunei? De ce neapărat Afrodita? Hera trebuie să fie cea cu spatele, are aer de matroană. La cea din mijloc recunosc că nici nu m-am uitat; cel puțin, nu în prima instanță. Dar cea cu casca de păr blond- grâu, prelungită neglijent pe spate, cu ochii verzi spre *tourquoise*, cu obrajii bucălați şi buzele vibratile, întredeschise nu poate fi decât Afrodita. Exact în fracțiunea de secundă în care întrevăd o altă provocare pe care o amân, aşezându-mă, pentru a-i aştepta pe ai mei, pe bancheta din mijlocul sălii, dau drumul frigiderului

mental: „Iată, îmi spun. Am două probleme: una simplă pe care pot încerca s-o rezolv imediat şi alta mai neobişnuită pe care, dacă aş face mai mult de a o preciza ca atare, aş strica-o." Mă ridic, deci, mă învârt puțin, îmi aleg instrumentul: cea mai drăguță dintre custode. Are o privire inteligentă, trebuie să facă excepție de la regula că omologii ei nu vorbesc engleza. O întreb dacă crede că e posibil să fi existat o persoană care să-i fi pozat lui Rubens pentru mai multe personaje.

„De ce nu?", zâmbeşte mignona cu cravată grena.

„Pentru că există o asemănare somatică între cel puțin trei personaje din trei tablouri: Afrodita..."

„Păi, aceea e soția pictorului." mă întrerupe fătuca, lărgindu-şi zâmbetul. „Rubens şi-a folosit, nu o dată, soția ca model."

Bun! Am izolat şi mai mult efectul straniu al posibilei întâlniri atemporale: vibrația suplimentară pe care artistul o fi pus-o în joc, fie şi subconştient, dincolo de strictele necesități compoziționale, pictându-şi soția, putea să fi rezonat cu sensibilitatea intuitivă, needucată, a trecătorului ce sunt. Deci, e posibil să fi reacționat similar şi fără şocanta similitudine somatică cu personajul meu pe care, de altfel o mai spusesem, nici nu l-am descris fizic în povestirea ce-l conține. Dar *aşa* îl aveam în minte. De fapt în mintea sufletului. Sau în sufletul minții? Dar abia aşa, stranietatea coincidenței se relevă în toată splendoarea ei. Va să zică imaginația mea crează un personaj feminin de a cărei apariție fizică nici nu mă folosesc în economia piesei pe care personajul o animă, iar respectiva apariție fizică implicită se dovedeşte identică cu imaginea soției lui Rubens, aşa cum apare în câteva tablouri ca personaj nud, în roluri cu totul coerente cu cel din piesa mea. Recitesc fraza. Sintagma „imaginația mea crează" e totalitară şi lipsită de fantezie. Datele experienței sunt compatibile şi cu expresia „în mintea mea apare, nu se ştie de unde...", sau chiar „...nu se ştie de cine/ce trimis...". „**Fantezia abandonată de rațiune naşte monştri, dar împreună cu ea poate fi mama tuturor**

artelor“, scrie pe soclul statuii lui Goya din piața mărginită de cele două catedrale din Zaragoza. Asta aveam să aflu la aproximativ 48 de ore de la experiența atât de detaliat descrisă. Cele două versiuni pot juca rolul de ipoteze logice de lucru, sunt produsul unei fantezii oarecum antrenate, asta-i evident. Dar în ce relație se află această fantezie cu rațiunea? Cu rațiunea mea, cu rațiunea însăși...

Aceasta fu una din rarele ocazii când la capătul unui prim tur introspectiv, real sau fictiv, nu mai pot plasa fraza mea favorită: „Toate astea mi-au trecut prin minte într-o fulgurație.”. Căci acolo, atunci, pe loc nu depăşisem „nici o iotă, nici o cirtă” faza percepției primare, oarecum fragmentare, neseparate de sterilul senzațiilor parazite, între care triviala oboseală a statului în picioare şi sațietatea informației asimilate. Totul pe fondul răcoarei sălilor, ce amintea, prin contrast, de vipia de afară.

Ploaia deasă era, pentru Liciniu, pandantul perfect pentru arşița madrilenă, care te făcea să te simți confortabil în sălile muzeului. Senzațiile proaspete, intense, reverberate de memoria imediată a simțurilor, pe punctul de a estompa uimirea metafizică a uluitoarei coincidențe, dacă nu cumva mult mai mult, îi inhibau puternicul reflex analitic. „*Pentru a înțelege tripla concidență va trebui să pun capăt imediat relației euforice cu fata asta. Numai ineluctabila durere a nostalgiei după ea îmi va clarifica mintea. Toate astea trebuie să aibă un sens, nu cred în concidențe*”. Nu ştia, sărmanul dionis, că nu trebuie să forțezi nimic. Esmeralda grăsună avea să dispară singură, firesc, ca un datum, în mai puțin cu exact o zi de două săptămâni. Ce i-a rămas, aşadar? Poze de la Prado n-are, fotografiatul era interzis, imaginile din albume sau de pe internet il revoltau, ştia că nu se poate regăsi în limpezimea mentală a contactului înțelegător cu pânzele atinse de artist, fluidul acela nu se poate restabili în fața unor surogate. Iar la memoria erotică n-avea nici un sens să facă apel. Esmeralda cea reală devenea, în memoria lui sucită, din ce în ce mai accentuat, cea mai fictivă din trei: personajul vechii povestiri rămânea mai viu, prin trăirea actului scrisului, iar

memoria confruntării lucide cu pânzele în mărime naturală aducea cu ea parfumul unui erotism mai abstract, dar mai intens. Şi, oricum, imposibil de uitat.

Ajunse să creadă că-şi imaginase fantastica întâlnire fizică. Până-ntr-o bună zi… dar vom opri povestirea aici, înainte de a eşua în telenovelă.

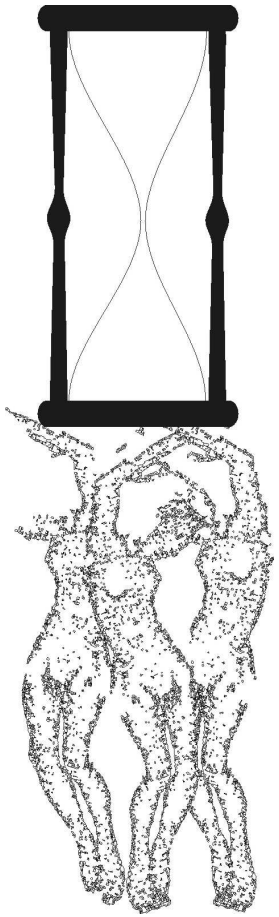

05.05.2005

TREI GRAȚII

Pentru Liviu Antonesei

O statuie greacă este o invitație, făcută
Zeului, de a locui în carnea de marmură

Lucian Blaga

Proaspătul meu amant, un cretin care rezistă trei sferturi de oră forând ca un pickhamer în păsărica mea inocentă, revărsându-şi, pe pielea mea arămie, tone de scursoare sărată, de-mi trebuie timp dublu să mă curăț, sub binefăcătorul duş, după o partidă ce nici nu mă relaxează cât ar trebui, în ciuda câtorva momente de extaz ce nu-mi zguduie sufletul, în fine, posesorul ăsta de cap sec, mi-a propus alaltăieri să trimită fotografii cu mine pentru un sit de voyerişti. Ci-că ar putea câştiga nuş-ce concurs, n-am stat să-l ascult, conversația lui se reduce la oportunități, bursă, oferte, licitații şi alte alea, care mult mă plictisesc. O să mă întrebați ce caut cu el. Cine-a pretins că între două amoruri cinstite n-ai avea dreptul la un grad de confort convențional, la o cârpă de mătase, care să-ți pună în valoare trupul rasat, exploziv, la un lifting cu un Porsche asortat la pantofii din piele de crocodil, la un club select, unde gugumanul se preface, stângaci, că ar savura jazzul, dar viața în roz l-a învățat baremi să rimeze un Chatoneuf du pape cu un filé de şalău?

Profund plictisită, am fost de acord, cu o condiție: s-o facă el însuşi pe voyerul, dar nu gratis, ci plătind un fotograf profesionist, unui din homosexualii ăia virili, care în altă iepocă ar fi ascultat, în transă, Wagner, gata să sară din pat direct în uniforma neagră, cu mâna suspendată la 37 de grade, dacă ar fi auzit un *Achtung* răcnit.

Fotografului aveam eu să-i dictez regia. Exercițiul presupunea 4 sau 5 cadre, fie în strip direct, plecând de la o ținută textilă, fie invers, sfârşindu-se cu silueta ambalată. Am preferat un hibrid, să li se clatine membrilor sitului tărâța-n creieri: în prima eram în jeans şi un *col roulé*, fără mâneci, alb, cu colturi nichelate la centura țintată, într-a doua toate halea îmi zburau de pe mine în toate direcțiile deodată, un singur sân, stângul, zgâindu-şi aureola ciocolatie, de sub ruptura pulloverului, pisicuța întrevăzându-mi-se printre fermoarul răscrăcărat al jeanşilor şi o cloambă de mesteacăn. În ultimele două mă imbrăcam, progresiv, în ținută de seară, mătase neagră, triplu colier de perle de culoarea spermei proaspete, care mă făcea mai sexy decât poza de la mijloc, aproape nud. Aproape, deoarece torsul se sprijinea, la 17 grade, pe fese şi antebrațe, iar picioarele de căprioară leneveau, relaxate, deschise, stângul întins, dreptul cu genunchiul flexat, oferind priveliştea pielii mătăsoase ce căptuşea interiorul primitor al coapselor. Pisicuța, ascunsă 87% sub o crenguță cu orhidee roşii. Roşu englez. Un trandafir de exact aceeaşi nuanță îmi acoperea urechea stângă, dând figurii mele de țigancă interbelică un aer de Dolores. Mă lăfăiam pe un cearşaf roşu, de aceeaşi nuanță belicoasă. În poza finală, aia impecabilă, coafura şi fața erau la fel, pieptănătură vag *negligé*, oprindu-se exact înainte de a-mi acoperi ochiul drept, negru, ca şi stângul. Umezi, amândoi. Ochi de vacă. Mona mulge vaca. Sau Maria. Maria sunt eu. Tot eu sunt şi Mona. Ultimul e numele meu de salon. Coada, împletită neîngrijit, dar un neîngrijit studiat. Buzele, nerujate. Cu naturelul lor. Sânge de taur. Cea de sus *retroussée*. Zâmbet şiret, serafic, peste o claviatură albissimă. De carnsieră. În fine, cam aşa arătau pozele. L-au costat pe tembel cât de-un drum dus-întors la Paris. Plus oarece plimbări prin jur. Pe valea Loirei. Aveam eu acolo ceva de urmărit. S-a executat magnanim. Se credea irezistibil şi indispensabil. De unde să ştie gheroiul *naşevo vremeny*, cu mintea aia seacă, plină de penibile managericeşti socoteli

aducătoare de profit searbăd şi sordid, că eu am rămas, din strania experiență de o frântură de secundă, în care eu m-am împerecheat cinci săptămâni cu trei surori, cu ceva din mecanismele bărbatului ce fusesem şi-mi era de ajuns, dacă chiar aş fi simțit nevoia, să închid ochii nunai 17 secunde, ca să-mi împietrească pântecele, până la durerea abisală a confuziei între zenit şi nadir. Ambele latente.

Căci cariera de curvă mi-o începusem la nici 13 ani, când am simțit într-o singură noapte că din pântecelul ăsta iese o legiune de şerpi înnebuniți şi fug, zbierând, în toate direcțiile. După o matură chibzuință, de nu mai mult de-o clipă, a doua zi, dis de dimineață, cum era ziua în care mama mea făcea curățenie în casa unei cumsecade familii de medici, tatăl, mama şi fiul, ultimul student, la medicină, desigur şi ale cărei cotloane curate le ştiam de mică, tradiția curățeniei fiind sfântă în acea casă. Am manevrat în aşa fel încât partea bărbătească din familie să întârzie a pleca la trebile lor, cu un aer sfios, le-am indus gândul s-o trimită pe mama după oarece, la o piață aflată la juma de oră pe jos. Ştiam că mama nu se urcă în tramvai nici picată cu ceară de epilat. Rămasă doar cu vulnerabilii, binevoitorii, dotații şi civilizații masculi, m-am dezlănțuit, determinându-i să mă dezvirgineze amândoi deodată şi nu doar odată. După care, liniştită, i-am înpietrit cu privirea mea, de personaj eliadesc şi le-am cerut ca plată un medalion străvechi, ce se rătăcea peste tot, de zeci de ani de zile. Bronz, mai durabil ca aurul, patinat, purta pe o față chipul adevărului, iar pe cealaltă al minciunii, imposibil de deosebit. Pe cant, cu litere de juma de milimetru, gravate, trei cuvinte: *nihil sine deo*. Şi o cruce de Lorena. Medalionul îl mai am şi acum şi o să-l las fetiței mele.

Căci, aşa cum ați bănuit, sunt copil din flori.

Iar fetița mea va fi şi ea copil din flori.

Fii binecuvântat, duh imaterial al limbii române, căci nici o altă limbă n-a avut geniul să inventeze pentru aşa o situație aşa o expresie dumnezeiască. Copil din flori.

Ce-am eu de căutat la Paris sau pe acolo? Păi tocmai despre asta e vorba în poveste. Iar aluzia la experiența de cinci săptămâni ca bărbat, în timpul unei frânturi de secundă, vă e clar şi net ca un clanaret că nu-i fără legătură. Dar nu-mi reproşați că nu prea ştiu povesti. Eu ştiu să stimulez dărnicia bărbaților. Şi să le ofer, în schimb, ce nu găsesc aiurea. De cele mai multe ori chiar acasă la ei. Iluzia că-s mai virili dect le permite viața lor să fie. Un scurt moment de înălțare în proprii lor ochi. Care-i ajută apoi să... dar asta nu-i treaba poveştii noastre.

Povestea noastră începe într-un spital. N-are nici o importanță de ce m-am aflat acolo. V-ați dat deja seama ca nu mi-ar fi fost ruşine de nici o boală. Destul că am stat într-o rezervă cu alte două gagici, două femei cumsecade, era la mintea cocoşului (nu vă gândiți la prostii!) să ne împrietenim. Într-o noapte, când am tras o petrecere în pijamale, căci aflasem în aceeaşi ultimă săptămână ca suntem ok cu toatele, am decis să mergem, după externare, la prima cârciumioară, apoi la prima agenție de turism. Am apreciat *shawarma*, cu clătita servită separat, în platouri de plastic cu despărțituri, ca tavele de la cafeteriile din campusurile ălora de dincolo, apoi ne-am plătit o excursie pe valea Loarei. Da, am spus Loarei, nu Loirei, dacă ceva ma siktirește îs intelectualii cu limbajul lor cu tot. N-am ştofă de gheişă. În fine, despre ’telectuali altă dată.

Am împărțit una din cele două camere triple, rezervate, cealaltă fiind pentru o familie, tot cumsecade, dar un nenorocit de ’telectual, care ce drakku credeți că s-a dovedit a fi? Medic, ați ghicit. Suplu, înalt, brunet, cu o chelie distinsă şi un zâmbet cretinoid-dement întipărit mereu pe față. Nu era în stare să-şi ia nici o clipită ochii de la fie-sa, o cadră aia, îi semăna perfect. Nevasta, deh, ar fi meritat atenția oricărui bărbat rezonabil, se descurca şi ea cum putea. Discretă, tăcută, îşi arăta ghearele numai când junele prim se lăsa prea tare în scări. Şi atuncea fără o vorbă, eu îi simțeam, fără îndoială forța, doar vă spusei că-s țigancă, dar i-o simțea şi *signor comendatore*, aşa-l bârfeam între noi trei, de se potolea pe loc.

Noile mele prietene erau de-a dreptul extaziate, pe mine totul mă plicitisea copios. Mi se părea că turma asta era la pustiuri întregi distanță de înțelesul artei și o făceau pe snobii cu program. E drept că o singură dată, cine mai știe la care din căsoaiele alea, sau viloaie, pe care băștinașii le botezau castele, am avut timp să citesc pliantul. Așa am aflat că trecuse pe acolo o regină care se zice că s-ar fi ocupat cu magia. Asta devenea interesant. Ba mai era acolo și o cameră pe care ziceau că se numește a celor cinci regine, două fiind fiicele babei ăleia și alelalte nurorile. Nevestele legiuite ale celor trei fii, morți de tineri cu toții, pe tronul regal fiind, după ce tatăl lor murise, ci-că, groaznic, de la o așchie de lemn din parii ăia cu care încercau, ce joc stupid, să se împingă jos de pe cal, sub ochii filfizoanelor, așchie ce-i intrase în ochi prin viziera ridicată a coifului. Ei, de una din alea două fiice mai citisem și eu, în copilărie, mare curvă, de fapt ce zic eu, curvă sunt eu, că primesc foloase pentru serviciile mele specializate, nefericita aia și-a împărțit favorurile în dreapta și-n stânga, nici că-i frate, nici că-i văr, nici că-i un boiernaș de țară, nu i-a păsat. Și nici un pictor, dintr-ăștia, sau cioplitor în marmură ori șlefuitor în bronz n-a găsit cu cale să facă din ea model de trup nemurit. La urma urmei, treaba ei.

S-a întâmplat să intru într-unul din dormitoarele alea, aud că până și romanii aveau un soi de calorifere, cu apă încălzită la subsol, înapoiații ăștia făceau foc de bușteni în sobele alea până-n tavan, așa era și-n dormitorul ăsta, unde ajunsei. Tocmai mă holbam la un dulăpior de ținut bijuuri sau arhiva scrisorelelor parfumate, dacă nu cumva dosare cu care-i poți ține la locul lor pe afaceriștii lu' pește, n-aș crede ca lumea să se fi schimbat prea mult. Când simt în spatele meu o privire pe care n-o mai simțisem. Acuma nu e cazul să explic prea mult că absolut toți bărbații din autocar nu-și dezlipeau nici o secundă privirile lipicioase de curu meu zvelt sau de țâțele mele imperiale. De la 17 la 70 de ani. Poate, câte unul să-mi fi băgat

în seamă și figura de carmencită glorioasă, mereu învingătoare. Afară de dom'doctor. Care, afară de fie-sa, abia dacă avea ochi pentru câte o statuie ori un ulei pe pânză, la zile mari și astea. De mă și enerva. Mă enerva de ajungeam să-mi doresc, tot la 3 zile, să fiu eu în locul nevesti-si să-l fac să mă bage în seamă. Nu mă băga în seamă nici ca Lolită mai coaptă, cum nici nevasta nu și-o prea băga în seamă. M-am întors din gât, având grijă să simulez înghesuiala, i-am proptit ușurel bucile, prin blugi, nu mai mult de-o clipă, în locșorul sensibil, apoi i-am aruncat faza cu dosarele, folosind vocea aia din **Dune**, care ar fi făcut și pe un regiment de ayatollahi să rupă rândurile și să ia bonuri de ordine. N-o să credeți, dar nu i-a ținut nici de cald, nici de frig. Se uita superfluu, prim mecla mea. Ce mama drakkului poate fi mai atrăgător decât ovalul meu caucazian, sau georgian, m-am întrebat, și am întors capul cu 90 de grade.

Și, mi-a picat falca. Ca femeie, mai mult, ca femelă, știu să recunosc feminitatea când sunt în preajma ei. Cele trei femei dezbrăcate din tablou aveau trupușoare neformate, dar prin vinișoarele lor albăstrui simțeam cum vâjâie sânge adevărat, iar ochișorii le jucau în cap ca la drac. Ceva îmi amintea mie tabloul ăsta cu trei femei goale în picioare, dar nu știam de un'să le iau. Și exact cu o secundă înainte ca dom'doctor să șoptească, cu o voce ce răspundea, fără greș, feromonilor mei auditivi, *astea-s cele trei grații*, un văl mi s-a ridicat de pe ochii minții (*nu vă mirați prea tare, n-oi fiu eu gheișă, nici curtezană antică, dar nici blondă nu-s*), în fața cărora îmi apăru o pagină de carte: o nuvelă a unui tembel de intelectual, despre cum și-a regăsit el iubita într-o serie de tablouri semnate de unu' Rubens, în care n-aveai ce vedea decât imense hălci de slănină cu pretenția de femei goale, închipuind tot felul de zeițe, nimfe și d'astea. Blonda cu ochi de peruzea, pe care o strângea de câteva săptămâni în brațe (*oare cum i se scula, la așa o matahală, dar mai ales cum își găsea drumul către păsărica ei, ascunsă sub valuri de celulită*?) și care-i zâmbea impertinent din pânzele alea *cu chipuri de ninsori*, era pictată după modelul nevestei

holandezului ăluia, care mai bine s-ar fi făcut negustor (*În Amsterdam, în Rotterdam, graşi negustori, privind la geam*[*]), sau şi mai bine, şlefuitor de lentile. Doar nu se poate să nu fi auzit de unul Baruch, care îşi semna gândurile eretice şi... erratice cu pseudonimul Spinoza.

Numai că grațiile astea, de aicişa, n-aveau pic de grăsime pe trupuşoarele în devenire şi nici de-aş fi fost oricare din amanții mei tot n-aş fi recunoscut în nici una din ele, nici măcar în cea blondă, cu ochi de veveriță şi sâni cât o cupă de înghețată de rom, format mignon, pe vreo iubită. Şi care-şi drapa păsărica sub o cârpă de tul, doar-doar o fi vreun privitor curios, să întindă mâna în tablou, s-o deie la o parte. Cu atât mai puțin o iubită despre care să fi scris o nuvelă.

Un gând jucăuş, giumbuşlucar, mă făcu să doresc a-i face domnului doctor o mică plăcere, aşa că întinsei, împotriva oricărei logici, mâna, să trag cârpa de tul de pe pântecele grației blonde. Îmi stătu inima-n loc când văzui că mâna mea chiar apucă textila. Până să mă mir că grațiile alea nu cunoşteau (sau uitaseră?) tehnica epilării părului pubian, al silfidei invoalte fiind la fel de auriu ca buclişoarele-i, mă pomenii că-i simt respirația diafană, cu iz de ambrozie, părtrunzându-mi în plămâni, de la o lungime de braț. Cele două goliciuni care se arătau din profil, în tablou, mă pipăiră, tatonând, pe brațe, pipăiala deveni mângâiere erotică, pe gât (la atâta lucru mă pricepeam şi eu, şi încă bine), apoi redeveni protectoare, pe obrajii ce nu se puteau hotărî dacă să se aprindă sau să înghețe. Căci blonda din mijloc îşi luă mânurile de pe surorile ei (de unde ştiam că-i sunt surori?), mi le încolăci după gât, mă aduse cu pieptul împuns de țâțişoarele alea ca un puf de păpădie (*păpădie, păpădie, ce cauți la noi în vie?*), îşi lipi buzuțele de ale mele şi-mi pipăi, obraznic, laringele cu o limbuță ascuțită, ce curenta. Atunci, trăznită de uluire, simții că ceva nu-i în regulă cu mine, căci nici un fel de obuze nu striveau bulgăraşii albi şi rotunjori, deşi bumbii-mi rămaseră la fel de sensibili, dar cu altă simțire. Mai de neînchipuit, în dreptul păsăricii ei ascunse-n păr galben-roşcat, ceva nou, străin şi totuşi

al meu, adună în el toată tensiunea şi simții nevoia, irepresibilă, să mi-o descarc, umplându-i fântâna păsăricii cu sânge ambalat sub presiune. Doamne, eram bărbat!. Nu apucai să mă cutremur la gândul ăsta, cu atât mai puțin să mă întreb ce pedeapsă-i asta şi, mai ales, cum mama drakkului ajunsesem între ele, din dormitorul drakku ştie cărei regine moarte (aveam să aflu că dormitorul era al unui rege, mare gagicar, dar asta mult mai târziu). Orice gând îmi era strivit sub ciocanul pneumatic al dorinței, care-mi spărgea tâmplele asudate. Panicată pân'la Dumnezeu şi mai departe (sau trebuie să spun panicat?), recursei la o şmecherie, pe care o învățasem de la un amant inteligent şi stăpân pe sine, de la care degeaba încercasem să obțin informații plătite: mă prefăcui a mă lăsa în voia soartei, micuța se lăsă pe spate, pe pietroaiele pline de muşchi, mă antrenă după ea, alelalte două îmi scoaseră t-shirtul, apoi se aplecară, îmi desfăcură cu surprinzătoare dexteritate şireturile la adidaşi, îmi traseră jeanşii, cu chiloții de mătase, cât să acopere abia o păsărică de furnică şi care protestau acum caraghios, peste ditamai ştromeleagul învârtoşat. Eliberat de textile, mă afundai cu tandră şi delicată sălbătăcie în tunelul strâmt spre paradisul provizoriu şi începui s-o lucrez pe mărunțică, sărutându-i ochişorii, inspectându-i imparțial, pavilioanele urechiuşelor, cu limba-mi, parcă singurul instrument pe care-l recunoşteam, maltratându-i diafan bumbişorii şi frângându-i coastele tandru. Eram deja în elementul meu, fie şi din poziție adversă, doar ştiam pe de rost tehnica celor mai şcoliți dintre amanții mei. Aşa că, reducând turația la *stand by*, când plăcerea suptă cu picătura prețuieşte mai mult decât uraganul orgasmului, îmi reluai în stăpânire creierul, era acolo, aproape acelaşi. În urechi auzeam, pe acompaniament de viori, versurile cântate, în tinerețea singurului meu prieten, de femeia Marie Lafôret: *Fais moi l'amour, comme a seize ans, fais moi l'amour, sans d'experience*. Pe drakku fără experiență, drăguță, articulai, în româneşte, încă neobişnuită cu ineditul meu timbru, căci futaiul au relanti îmi rcuperase şi respirația. Dacă vrei pulă, să-ți

aminteşti de frumoasele zile de la Aranjuez, pune mâna şi răspunde repede la trei întrebări: de ce eu, cum ies de aci şi, mai ales, când? Că, dacă e să nu-mi mai văd prietenii şi amanții, dacă e să nu revin în lumea aia a mea, idioată şi nedreaptă, dacă e să mă întorc în ea peste secole, află tu că nu cooperez. Mai bine fac o labă cinstită, în fața goliciunilor voastre, când îmi năboieşte sperma creierii. Înțelesu-m-ai?

O să rămâneți mai siderați ca mine, dar femeiuşca îmi vorbi, aşa cum mă şi aşteptam, pe limba mea maternă. Cum, de ce fac pe deşteapta şi pretind că mă aşteptam? Păi mecanica erotică (na-vă termeni tehnici, dacă strâmbați din nas la cei cinstiți şi vă îngrețoşează cuvântul futai) în regium de *stand by* îmi dădu destul timp să pricep că, dacă avură, ele ori cine ştie cine, puterea să mă tragă acolo, în tablou, din dormitorul regelui gagicar, să-mi schimbe sexul cu care mă mândresc, pe bună dreptate, într-unul mult mai greu de suportat, apoi precis că stăpâneau şi arta mânuirii timpului. Dacă cooperezi, te poți întoarce în castel exact când vrei, în secunda următoare leşinului în care viitorul tău amant, doctorul, te-a surprins, sau, la fel de bine, în oricare altul. Peste secole, dacă te distrează, *à condition que* va mai exista atunci ceva acolo şi castelul nu va fi acoperit de nisipul-timp şi uitarea-sepie. Orcând, dar nu înainte de ne-am născut noi. Aproape un veac mai târziu, după Diana de Poitiers şi Caterina de Medici. Un veac de singurătate. Nu vrem neapărat orgasme năucitoare, asta nu ne-ar face să ne reîncarnăm, drumul spre nirvana nu e arbitrar. Ce vrem e doar sămânța ta. Şi vei şedea cu noi până ce ne vei da atâta sămânță cât avem nevoie.

Nu mai lungesc aiurea povestea cu fazele de care fiecare moment al straniei întâmplări îmi aducea aminte. Ca, de-un paregzamplu, kestia asta că pot reveni în orice moment vreau. Alt amant, nuş'cum drakku dau de atâția 'telectuali şi mi se face milă de stângăcia lor în ale vieții, aproape că mă obligase să citesc un roman, altfel mişto, în care un cuplu invadează iadul să-şi recupereze de acolo copila. Îs ajutați de doi matematicieni morți, iadul având nu ştiu ce geometrie, că mi se răsuceau

trompele din creieri. În fine, copilele astea fomiste de spermă or folosi aceeaşi tehnică, sau alta, nu contează, oricum nu înțeleg, mă risc să le cred pe cuvânt. Aşa că nu luai în seamă flapsul ipocrit că n-ar avea nevoie de orgasm, accelerai doucement pompajul, dublând efectul cu atingeri abia simțite exact unde nu se aştepta, jocul începu să mă distreze, în fond era o experiență inedită, s-o fac pe cel care, de regulă, mă călăreşte. Mi-am zis că numai aşa s-ar salva omenirea de la degenerare, bărbați-s pe ducă, numai femeile transformate în bărbați ar şti să aducă femeile rămase femei în pragul demenței. Damicela când mi se muia cu totul în brațe, când căpăta un soi de *rigor mortis*, după un suspin din adâncul puțului la care săpam, din ce în ce mai aplicat. Nu că voi ca să mă laud, nici că voi să vă-nspăimânt, dar până să simt, altă senzație inedită, că urcă din baza şirei spinării o simțire pe care rareori o simțisem până atunci la amanții mei, când eram femeie, în viața reală, dincolo de pânza mânjită cu ulei, trupuşorul fetişcanei muri şi învie de şase sau şapte ori. Cum nu era kosher să-mi păstrez controlul, lăsai liber şuvoiul de lavă, programat doar ca înainte cu o şaisprezecime de secundă de erupție să încremenesc în cuptorul fierbinte şi mătăsos, cu glandul presându-i colul. Ştia ceva carte, altfel, căci pereții se strânseră în jurul organului, prelungindu-mi şi amplificându-mi vâltoarea senzorială şi storcând, după ce cele 4-5 jeturi de perlă lichidă îi umplură uterul, încă 2-3 picături în plus. Perlă lichidă ce-o ardea, pe dinlăuntru, precum focul grecesc.

Am imobilizat-o sub greutatea trupului meu, în strânsoarea brațelor, sub forța vidului sărutului, încremenind, amândoi, pe aşternutul de muşchi al patului de piatră, până la uitarea de sine nu chiar, dar mult după ce muşchii vaginului îmi expulzară, după ce-l savuraseră, organul văduvit acum de sânge, într-o mişcare de reseparare, de recuperare a autonomiei trupurilor. N-a schițat nici un gest de retragere, a înflorit în brațele mele, scuturată, abia atunci, de un şir de suspine abia simțite, replici ale cutremurului unificator.

Doamne, dacă e să revin în lumea cu care mă obişnuisem, o să întâlnesc vreodată bărbatul care să-şi găsească liniştitor şi odihnitor sălaş postcoital între coapsele mele căptuşite cu cea mai mătăsoasă piele pentru care numai sfântul Dumnezeu posedă brevetul, lipit de pântecele meu plat, cu gâtul mângâiat de elasticii mei sâni rotunzi, adormit cu buzele sudate de ale mele? Nu ştiu dacă merit, dar jur că nu m-aş mai atinge vreodată de altul şi n-aş mai provoca oricum pe niciunul.

Cele două surori au avut bunul simţ să-şi limiteze intervenţia la dezbrăcarea mea. Apoi au jucat, cu inocenţă, comedia voyerismului, fără să cedeze tentaţiei oarecum fireşti de a se masturba sau a face amor lesbi. Şi-au aşteptat, cu răbdare, în linişte şi fără panică rândul la porţia convenită de sămânţă. Nu m-am gândit defel atunci (nu-i exclus ca nimfele să mă fi lucrat puţin la cutiuţă, ar fi fost în cadrul regulii jocului) la ce le-o fi lor de folos sămânţa mea îndoielnică. Abia când blonda drăcoasă şi fals puberă se trezi puţin amorţită, sub o greutate pe care de multă vreme nu mai fusese, în nemurirea ei, obişnuită s-o suporte, îmi murmură la ureche, între două explorări ale pavilionului cu limbuţa-i şerpească: *Nu te întreba, humanule, de ce ţi-am schimbat sexul. Mecanismul e banal. Ce contează sunt genele. Le-am găsit în femeia ce erai, privindu-ne. Tabloul e o poziţie foarte eficientă, scanăm de... în sfârşit, de multă vreme, toţi privitorii. Te-ai adaptat mai repede decât speram. Habituarea şi... competenţa ta erotică au ajutat mult, dar ce-a contat sunt, repet, genele. Te crezi şi te ştii ţigancă, bohemienne, zingara, gipsy, vei uita conversaţia asta, crede-te şi simte-te în continuare aşa, după ce te vei reîntoarce. Până atunci, cu cât îţi pui mai puţine întrebări, cu atât mai completă e vacanţa ta, în fond ce-şi poate dori mai mult un bărbat, fie şi unul fără istorie, ca tine, decât trei femei, pe care să le posede în câte chipuri îl duce fantezia, imaginaţia şi puterile, fără nici o concurenţă şi într-un edenic spaţiu izolat. Fără şerpi. Adam era într-o biată închisoare pe lângă tine. Şi cu cât te simţi tu mai confortabil, cu*

atât cota de sămânţă ce ne parvine e mai pură şi mai liberă de entropie. Enjoy yourself!

Şi s-a strecurat din gratiile atleticului meu trup şi, o să vă mire, şi-a înfăşurat bucata aia de cârpă de tul peste mijloc, acoperindu-şi păsărica. Nu din ruşine, probabil, ci ca să-mi dea de înţeles că viitorul impuls va să fie orientat către una din surorile ei.

Care-şi purtau goliciunea cu impudoarea naturală de fiare sălbatice. Căci aparent incursiunea în creierul meu, pentru învăţarea limbii române şi extragerea informaţiilor necesare îi incumba, era era interfaţa, liderul, creierul chiar. Celelalte două, mai mature, cu un uşor început de îngreunare a trupului, mai accentuată la cea din stânga, abia bănuită la cealaltă, aveau să rămână aproape tăcute, mărginindu-se la a-mi multiplica sursa de plăceri. Căci masculul speciei *homo sapiens* e, funciarmente, poligam şi nu se acuplează cu o femelă decât pentru a pândi alta în jur. Nu vă mai miraţi aşa, limbajul mi s-a schimbat, odată cu sexul, individualitatea mea cam buruienoasă găsise un neaşteptat spor de confort într-un creier mai larg şi mai mobilat. De la vechiul meu trup, de care voi fi îndrăgostită cât oi trăi, dacă şi când l-oi regăsi, căci sper să mă curăţ înainte de-a simţi greutatea primei celule superflue, reţinerea de aţă subţirissimă a primului rid şi prima idee de bombare a pântecelui, tocmai asta moştenisem, pântecele plat. N-o să descriu acuma trupu-mi de împrumut, nici manual de poziţii erotice n-o să las povestea să ajungă. E de ajuns că cinci săptămâni am futut în voie, cât n-am fost fututã în aproape treimea de veac a vieţii de femeie. Poate c-oi pierde aici o bună parte dintre cititori, dar, dacă n-am spus-o, o repet, eu nu sunt scriitoare, nici măcar povestitoare şi mi-am luat pe cap beleaua de a relata aceste fapte inimaginabile numai pentru că se întâmplară şi lumea trebuie să fie avertizată. Iar în poveste nu eroticul e esenţial. Deşi cât erotic e în poveste e, zic eu, mai altfel decât ce scriu nu puţini, cu picioarele. E drept că nu-i nici de nivelul scriitorului căruia m-am decis să-i dedic povestea, norocul lui că nu ştie că-l ştiu. Nici

inimaginabilul, care e luat de cititor ca fantastic pur. Eu, care l-am trăit, nici acum nu cred. Esențialul cred că e în întrebările neliniştitoare pe care povestea ne face să ni le punem.

Dar, să nu anticipez.

Am spus deja că n-are sens să descriu, în amănunt, cinci săptămâi de futai. Mă încăpățânez a crede că voyeriştii nu-s majoritatea din cei ce-mi ascultă/citesc povestea. Dar ar fi o gafă şi alternativa opusă, extremă, eliptică de context. Întâi de toate, înainte de a apuca să întreb sau să mă mir, s-a înserat, cam la modul unei latitudini mijlocii. Dormeam pe unde apucam, în iarbă, în fân, fără să mă întreb cine-l strângea şi pentru ce, în cabane de lemn, care apăreau prin păduri, ca din senin, în grajduri, în donjoane de castel, ba chiar în aşternuturile dormitoarelor regale, după închidere, după plecarea turiştilor şi a custozilor, căci ne amestecam printre toți aceştia, la rigoare, nici nu mă interesa de unde-şi luau surorile haine contemporane, simplificate până la convențional, de altfel. Blue jeans, t-shitruri, câte un *fichu* de mătase la gât, sau înodat, ca bandană. Fetele păstrau o neutralitate riguroasă, nu forțau cu nimic acuplările, uneori nu mă atingeam de nici una zile în şir, nu mai mult de trei totuşi. Îmi lăsau inițiativa, ştiind că atmosfera era supraîncărcată oricum de erotism, că cea mai jucăuşă rază de soare, cel mai banal bondar, cea mai diafană pală de vânt erau de ajuns să mă stârnească, eram ca personajul bancului ăluia idiot, puteai să-mi fluturi şi un tramvai, că îmi trăgeam însoțitoarea la piept, îmi înfigeam ghearele în fesele ei, lipindu-mi-le violent de nadirul pântecelui, o aşezam unde se nimerea, îi desfăceam picioarele şi intram în ea până-n prăsele. Aveam grijă numai ca nici o picătură de spermă să nu se risipească în vagin, ci să-şi caute loc prin col, să-i umple uterul. Acest postludiu ad hoc, când făceam, pentru 7 minute sau pentru juma de oră, căci ierburi savant culese, la ore numai de ele ştiute, îmi păstrau erecția mult timp după ejaculare, când făceam deci, corp comun, cu femeia, erau răsplata prestației mele oricum furnizoare de plăceri uzuale.

Începusem, încă de a doua zi, să le diferențiez. Cea mai înaltă, şatenă, cu coc, lăsa impresia că-şi face întâi de toate o datorie, că nu apreciază neapărat împreunarea ca pe o plăcere pentru care să merite să-ți baţi capul prea mult. În primele zile m-am mulțumit şi eu să respect convenția, ca pe un contract tranzacțional, ca un ginere nedorit, angajat de formă într-o sinecură a concernului socrului, dar care, ştiind că se aşteaptă de la el să-i dăruiască patronului un nepot care să-i preia, într-o bună zi, afacerea, îşi face, neutral, datoria conjugală cu o pereche semifrigidă şi aşteptă să-şi scoată pârleala cu surorile-i mai mici, care-l şi iubesc şi dintre care s-ar fi însurat bucuros cu cea mijlocie, subțire, blondă. Dar, din a treia zi, plimbându-mă cu ea pe o alee mărginită de castani, cu bănci de marmură, din loc în loc şi ascultând, fără să înțeleagă, perorația mea gratuită despre principiile şi mecanismul jocurilor de apă (de care, ca femeie, mi se fâlfâise *éperduement* şi de care habar n-avusesem), când i-am simțit mai mult decât i-am văzut pieptul tresăltându-i. Umblam goi, doar eram într-un soi de paradis provizoriu şi *ad hoc*. Sfârcurile i se întăriră, respirația-i se acceleră. Am mai mers cale de 2-3 bănci, apoi roşi toată, mă trase cu violență din senin spre una dintre acestea, îşi ciocni dinții de ai mei, îmi depărtă maxilarele cu o limbă mai dură ca un mădular, se desprinse la fel de neaşteptat, dădu capul pe spate şi se întinse pe spate pe marmura băncii, zvârlind pur şi simplu cu picioarele în lături şi trăgându-mă literalmente de propriul meu mădular trezit fără preaviz. Îmi pierdui echilibrul şi abia reuşii să-mi găsesc sprijnul cu mâinile pe marginile băncii, evitând *de justesse* s-o strivesc. Aceeaşi mână cu care mă trăgea făcu câteva mişcări de du-te vino, ca şi cum ar fi voit să mă masturbeze, deşi eram deja piatră, apoi şi-l introduse lacomă în vagin, care-l absorbi ca şi cum ar fi avut o pompă de vid în ovare. Nu se mulțumi cu atât, ci-şi înfipse unghiile în fesele mele până la sânge. Murmura într-o limbă necunoscută, ca dintr-un strat de dincolo de secolul XVII, părea greacă veche, şuierând din fundul plămânilor. Ochii se dăduseră peste cap,

spațiul dintre pleoape era alb. Nările fremătau ca la o iapă în călduri, cocul i se desfăcu de la sine, pletele i se risipiră, ca o coroană, pe marmură. În locul meu putea fi oricare din trunchiurile castanilor roşii, parfumați şi naivi. Dar cel mai surprinzător fu că trupul, deşi te-ai fi aşteptat să fie cuprins de febră, era rece ca marmura cu care, parcă formase corp comun. Aveam senzația năucitoare că regulam o statuie de marmură animată. Mă fulgeră gândul că ipostaza antică, sculpturală a personajului mitologic al grației respective, pusese stăpânire pe interiorul modelului picturii. Mi-am zis că fierbințala spermei mele va readuce lucrurile în ordinea metastabilă de până atunci, în limitele convenției şi am avut dreptate. Niciodată însă, în cariera de bărbat, de cinci săptămâni, orgasmul meu n-a fost mai recalcitrant, fiziologia lui mai dureroasă, eliberarea de seva vitală mai epuizantă, teama de a nu mă transforma şi eu în stâlp de marmură mai acută, nerăbdarea de a mă extrage din vaginul rece, dur, strâmt, mai greu de controlat. I-am mângâiat cu mâinile şi cu buzele jumătatea de trup la care, contorsionându-mă, aveam acces, fără a ieşi din ea, aducând, răbdător, sânge sub piele omenească în loc de mineral lucitor, de parcă însăşi supraviețuirea mea ar fi depins de aducerea la suprafață a femeii din veacul regelui Soare. Şi numai Dumnezeu ştie dacă chiar nu-mi depindea viața de arta şi intensitatea mângierilor. Mi-am readus, din memorie, gesturile de femeie care trezeşte la viață un partener cu disfuncții erectile şi le-am transferat asupra corpului în care marmura se lupta încă cu sângele şi carnea. Am ştiut că învinge atunci când am mişcat, fără să mă fi gândit, din şale. Erecția postcoitală, stimulată de ierburile vrăjitoreşti ale grațiilor, redevenise dorință. M-am mişcat încet, încet, ca într-un vagin cicatrizat, cu grijă să nu-i rup membranele. Pe măsură ce eu însumi mă încălzeam şi suportam cu din ce în ce mai mult efort lentoarea pompajului, marmura se retrăgea în oase, trupul revenea la viață, palpitând. Când am ejaculat, după cel mai abstras orgasm pe care sexologii l-ar putea imagina, suspinul neauzit al şatenei ce-şi regăsise locul între

castanii aleii fu dublat de lacrimile ce-i inundară ochii reveniți cu irisul între pleoape. Mă sărută lung, păstrându-mă înăuntrul ei, cu mâinile de data asta mângâioase, pe aceleaşi fese pe care mi le sfârtecase cu abia o oră în urmă, şi, după ce-şi desprinse buzele, şopti din răsuflarea următorului suspin: *merci, mon amour, que Dieu te protege, anche te*. Da' de unde ştii tu italiana, *ma petite chatte*, fui eu curios. *Siamo francese tutte tre, ma, doppo il grande re, ho avuto un amante che parlasse l'italiano. Benche era hollandese. C'e lui chi e il pettore del ritratto che tu hai visto nella stanza di Francesco il primo, quando noi te abiamo fatto venire qui. Capisci? Dopo il grande re Sole, Lodovico il quatordico, lui e stato l'ultimo amante de tutte tre sorelle. Fino a te, amore*. Ştii ce? Hai să mai hoinărim până la cină, mâine o să redevin distantă, pretențioasă, snoabă şi semifrigidă, care o să ți se dăruie contractual, dar azi te iubesc puțin, atâta cât sunt eu în stare, căci m-ai salvat de împietrire. *Vieni con me, fare l'amore anche in questa stalla*. Zis şi făcut. În şură era o căruță plină cu fân parfumat, care dădea pe dinafară, peste uluci. Ne-am întins peste fân aşa, fără un țol, te-ai fi aşteptat ca tulpinițele de ierburi să ne perforeze pielea, dar nu, fânul se purtă cu noi ca o scoică perliferă. Am stat trântiți, în fânul ăla, şatena reveni la tăcerea ei. Regula era că micul dejun şi cina se luau împreună, la sălaşul din ziua aceea, care se putea schimba mâine sau nu. Prânzul se putea lua şi pe coclauri, pentru cine mă însoțea. În cinci săptămâni am bătut drumurile pe rând, în compania câte unei surori, dar nici o regulă nu le interzicea celorlalte, una sau ambele, să ne însoțească. Seara puteai privi stelele în compania din ziua aia, dar, dacă ajungeai la sălaş după miezul nopții, rămâneai flămând. După ce ne-am odihnit o vreme, lungana se ridică, se întoarse cu spatele la mine, eu înțelesei şi-i împletii cosițele în cozi. Pe care le legai, la capete, cu fibre vegetale culese din fân. Îi prinsei cozile într-un coc, rotund, cum arăta în tablou. Cum continua să se sprijine de pieptul meu, îi prinsei sânii, lunecând cu degetele pe sfârcuri, care se întăriră pe loc. De data asta mă întinsei eu pe spate, în

fân, fata îşi trecu un picior pe deasupra mea, cu genunchiul întins, se ridică puțin, în brațe şi picioare, într-o schiță de pod, apoi se înfipse precis în țăruşul viu şi începu a pendula înainte-înapoi. Se opri înainte de finiş, se extrase şi basculă înainte, în patru labe, cambrându-şi fesele. Se ținea cu mâinile de scândura căruțaşului. Înainte de a o pătrunde iarăşi, o întrebai brusc: tu eşti Thalia, nu-i aşa? *Come si fa che tu indovinasci*? Pentru că şura asta, apărută din senin, simbolizează abundență. Am început să vă înțeleg. *Alora vieni e arrichiarmene l'abondanza. Fa-mi l'amore prima di ritornare insieme a casa di questa sera. Dio, come ti amo!* Era deschisă, caldă şi umedă. După o vreme de pendulare, din genunchi, se lăsă pe burtă, fânul îmbrățişând-o pe de-o parte, eu de partea cealaltă. *Vietati. Aspetti*. Mă extrăsei din ea, manejul cu piciorul întins se repetă simetric, se întoarse pe spate şi, de data asta, îşi aruncă ambele picioare în sus, la 45 de grade, în unghi larg între ele. *Vieni. Entra qui. Finisce*. Ştia ce vrea, zeişoara abundenței. I-am prestat omagiul, am luat-o de mână şi-am plecat spre locul unde ştiam că surorile ei ne aşteaptă. După trei şedințe într-o singură zi eram flămând.

Eram, totuşi, puțin încurcat. Blonda cu care mă culcasem prima dată şi care părea a le conduce, cumula, în mintea mea, atributele Euphrosynei (plăcerea), dar şi ale Aglaei (frumusețea). Cea de-a treia soră, mignonă, cu statura cea mai demnă, practic lipsită de forme şi de sex appeal, totuşi cu linii fine, avea o figură perfectă de Aglae, dar în conotația tradițional românească a numelui. Părea ahtiată după mici bârfe de provincie, ceea ce, dacă stăteam să mă gândesc, era compatibil cu plăcerea, oarecum frustrată. Eu, însă, eram nu numai atras de mijlocie, ci, prin forța lucrurilor, se crease şi o anume afinitate mutuală, dacă tot treceau peste 80% din comunicările verbale prin ea. Simțeam că în condiții mai puțin artificioase, dacă aş fi fost chiar bărbat, m-aş fi putut îndrăgosti puțin de ea şi, dacă le-aş fi întâlnit într-un orăşel de provincie interbelic, nu mi-aş fi făcut exces de scrupule să mi le trec pe toate prin pat. Sau să trec prin paturile

tuturor celor 3 surori. Că aşa e în tenis, vorba lui nea Tomiță Caragiu, nu?

În seara aia am ajuns cu Thalia de mână la sălaş, care era o casă țărănească, cu două paturi într-o cameră şi o masă geluită lângă o sobă de cărămidă, în cealaltă încăpere, ce ținea loc de bucătărie. Două persoane şedeau pe o ladă ca de zestre, celelalte două pe o scândură sprijinită pe doi butuci. Pe masă, pâine proaspătă, neagră, cu semințe de chimion, brânză frecată cu ulei de măsline, ceapă roşie, ardei tot roşii, măsline, un clondiraş de *ouzo* şi o carafă aburindă de apă scoasă din fântână. Nu era treaba mea cum apăruseră toate în drum, convenția scenică funcționa, eu trebuia să mă țin de cuvânt, atâta tot. Roşii le învățasem să nu amestece cu brânza, acidul oxalic precipită calciul, aşa se fac calculii renali. Ținuseră minte. Venea rândul mijlociei să doarmă cu mine. trebuie subliniat încă odată, convenția edenică excludea orice jenă, făceai dragoste cu una în timp ce le recitai versuri celorlalte două, dacă te țineau plămânii. Celelalte două şezând la doi paşi, relaxate. Ca la… şezătoare, la *jour fix* sau la *five o'clock tea*. Noțiunea de promiscuitate, ca şi cea de ruşine, sunt strict consecutive intervenției şarpelui, excluderii din rai. Acolo nici nu s-ar fi putut naşte. Iar într-un rai cu trei femele la un singur Adam, lesbianismul celor două neimplicate în momentul acuplării cu una era de neconceput. Propagarea excitației ține tot de mecanismul tentației, controlat de îngerul căzut şi devenit şeful demonilor naturii. În lumea „reală".

Paturile înalte, solide, țărăneşti, cu saltele de fân, velințe țesute în casă, la războiul din pod peste saltea, cearşaf scrobit, de in, cu plapumă de mătase, umplută cu puf de păsăret.

Cea mijlocie se cuibări lângă mine, opaițul fu stins de Thalia. Fui supus ritualului obişnuit, luat drept citeră, ori harfă, dar efectul erectil întârzia. După trei *numere* în aceeaşi zi, cu emoția existențială limită, nici nu era de mirare. Am uitat să precizez, subtile şi necunoscute necesități regizorale îmi atribuiseră, ca bărbat, asta am dedus în timp, din imponderabile,

aproape o decadă în plus peste vâsta mea naturală, de femeie. Mijlocia renunță, după ce-mi dădu de înțeles, de data asta fără cuvinte, că lucrase în beneficiul surorii mignone. Ieşi din pat, o luă de mână pe mignonă, o scoase de sub plapuma sub care Thalia deja dormea, relaxată, o împinse lângă mine şi-mi dădu, amical, o pălmuță peste fund. Nu mi se scula şi pace. Am dormit ca doi prunci, îmbrățișați. Începui să bănui că şi asta mă iubea puțin. Ei, şi eu le iubeam puțin, dar nu mai mult decât pe surorile logodnicei, cu care te culci, dacă se poate şi dacă se poate evita orice scandal ulterior. Căci de pe la jumătatea stagiului de muncă grea, când totuşi habar n-aveam că ajunsesem la jumătate, le futeam tandru şi conştiincios pe alea două, dar deja începusem a întrevedea în fiecare din ele pe prima, mijlocia, de fapt mezina, ca vârstă şi aşteptam să-i vină acesteia rândul cu un firicel de suspectă înfrigurare.

În dimineața ce-a urmat, ne-am luat micul dejun, miere pe pâine cu unt şi lapte proaspat muls. Iarăşi nu era treaba mea de unde răsăriseră pe ştergarul de cânepă de pe masa geluită. Am încărcat de-ale gurii într-o bocceluță, făcută din chiar acea față de masă, iar bocceluța am înfipt-o într-o bâtă pe care o aburcai pe umărul stâng. Merserăm cale lungă. Trecuserăm de nămiezi, umbrele începuseră a se lungi, intrasem într-un crâng, poteca se pierduse, păşeam pe iarbă de mătase. Pe negândite, avui o vedenie. Stranie. Se fâcea că privesc de din afară femeia ce mă ştiam a fi, carmencita dolores, exact în poziția ce avea să fie, către capătul poveştii şi cu care, de fapt, am început a povesti, întinsă lejer pe un cearşaf roşu, de mătase, cu picioarele de gazelă desfăcute, stângul întins, dreptul cu genunchiul flexat, de vedea orice bou că pielea interiorului coapselor mele e mai fină ca borangicul țesut de Penelopa. Cu o crenguță de orhidee la fel de roşii acoperindu-mi pisicuța. Nu mai continui descrierea cu pântecele plat şi musculos, mă ştiți, vă amintiți. Şi venea de nicări o statuie masculină, de marmură, culoarea spermei. Fără brațe. Se oprea între coapsele mele infinit de mătăsoase. Mă contempla, meditativ. Efectul meditației i se vedea, scula i se

scula. Îmi lua, cu infinită gingăşie, cu dinții, crenguța de orhidee roşii de pe pisicuță apoi, la fel de delicat, îşi înfigea pumnalul de marmură erectă, în venele căruia probabil, în loc de sânge zvâcnea chiar marmură lichidă, sidefie, spermă sub presiune, în tunelul adânc şi roşu al pisicuței mele. Eu, imaterială, de deasupra, mă simțeam părtrunsă în imanența mea, şi gemeam. La unison cu dublura mea de carne satinată. Vedenia dispăru, ca să mi se lipească privirea pe fundurile siluetelor celor trei surori, pe care le lăsasem s-o ia câțiva paşi înainte. Îmi băgai degetele în gură şi trăsei un fluierat. Să fie limpede! În viața de femeie habar n-am să fluier din degete. Se opriră, mirate. Le îmbrățişai pe rând, din spate, mângâindu-le despicăturile curului cu propriul meu pumnal, plin de sânge sub presiune, le sărutai, pecetluitor, pe gât şi după urechiuşe, le făcui să şadă pe iarbă, cu picioruşele desfăcute şi, deşi era doar rândul mignonei, le onorai, pe rând, cu furie şi tandrețe, cu violență şi gingăşie, cu brutalitate şi duioşie, dându-mi sufletul şi topindu-mi jumătate din schelet, convertit în de trei ori câte 3.14 mililitri de spermă sidefie, într-o alchimie scelerată, ireponsabilă. Mai întâi şoptindu-le, apoi răcnindu-le, în demența orgasmelor multiplicate, numele. Căci atunci mă hotărâsem, blonda mijlocie, la împerecherea cu care simțeam ceva, în adâncul întunecat al ființei mele, ceva ce mă determina să cred că nu mă acuplam, ci făceam dragoste, firava neformată, cu sâni de zăpada marilor înălțimi, era, totuşi, Aglae, căci unde e frumusețe fi-va şi plăcere, iar mignona, care abia acum scheunase ca o haită de vulpi bete şi mai-mai să-mi frângă vertebrele cervicale cu brațele-i subțiratece, e Euphrosyna. Căci plăcerea e plăcere doar dacă e rară şi greu de atins.

Se însera deja, apăreau stele. Habar n-am să deosebesc constelațiile zodiacale, abia dacă pot afla steaua polară, asta tot de la un fraier de ’telectual ştiu, un ciudat, care mă remorca pe terasa blocului în care şedea, mă întindea pe un pat pliant şi nu i se scula până ce nu-i arătam steaua polară. Cu indexul mâinii drepte. Ca, apoi, să-şi rupă plasa de timiditate şi… să mă rupă.

Aşa că nu mă întrebați dacă erau gemenii care ne priveau dansul, ori berbecul. Destul că, după ce îmi onorai iubitele contractuale şi fix înainte de a leşina, le strecurai, printre dinți, că ar fi momentul să facă apel la tatăl lor. Care, nu-i aşa se află în bune relații cu vacile. Thalia bănui, ea era cu abundența, făcu să apară, pe pajiştea mătăsoasă, din crâng, o bălțată cu ugerul plin. Tustrele mă sprijiniră, cu puteri reunite, să sug lapte direct din ugere. Pe rând. Ştiui că-s vrăjitoare, când şimții, vag şi îndepărtat, accelerându-mi-se metabolismul. Oasele mi se refăcură la loc. După ce supsei dintr-un şipuşor violet, o gură de lichid amar, care, pretindea tot Thalia, era concentrat de vitamina D_2. Le auzii sfătuindu-se dacă să mă care, pe o targă de crengi, până la un râu, să aducă apă de acolo, sau să mă spele de sudoare cu limbile. Aleseră ultima variantă, se simțeau în formă. De acelaşi tratament igienic se bucură şi ştuțul pomei de spermă, decalotat cu grijă de infirmiere. Nici nu tresăltă, săracul. Aglae glăsui:

Eşti liber, iubitul nostru. Eu am rămas însărcinată încă de la prima îmbrățişare, când ai avut intuiția să pompezi toată sămânța în mitra mea. Şi istețimea să-mi provoci, în ciuda celor enunțate, mai multe climaxuri decât eram pregătittă să suport. La al şaptelea, când m-ai simțit cutremurându-mă şi suspinând, sub trupul tău, cu vaginul plin de membrul tău încă tare, atunci s-a produs ovulația. Cum ştiam însă că surorile mele au cicluri neregulate, te-am pus la muncă până am avut confirmarea. Abia acum, în nebunia asta finală, au rămas şi ele. Thalia a… valorificat unul din coşmarurile noastre, pe care l-ai citit corect. Uneori, numai pe lună plină, zeițele olimpiene, abstracte, dar materializate în marmură, urmăresc rezonanța formelor şi încearcă să iasă la suprafață prin noi, împietrindu-ne carnea. E, ca să zic aşa, highly improbable ca să aibă la dispoziție variante. Modelele lui Rafael Sanzio sunt oale şi ulcele, iar doamna Hélène Fourment, care la 16 ani (fais moi l'amour comme a seize ans!) s-a măritat cu pictorul de 53, pentru a o

nemuri în personaje de calibru, niciodată n-o găseşti. Când ai căuta-o în Euprosyne, ea e în Aphrodita, din Judecata lui Paris, iar de-o cauți acolo e înveşmântată în blană şi-n propria frumusețe. În general e lăsată în pacele ei. Numai tembelul tău prieten, scriitorul ăla care şi-a văzut iubita în personajele lui Rubens, la Prado, a speriat-o puțin, căci privindu-i pe pânze ochii de peruzea, prin care se întrevede transparența timpului, i-a recunoscut înfiorat pe cei ai doamnei Carmen, iubita lui, cu care provocase cutremurul din bibliotecă. Dar s-a liniştit, iubita l-a părăsit, iar el, scriitor fiind, merge mai departe, la al 3.14-lea colț de stradă îl aşteaptă altă iubită, pentru altă poveste. Poate chiar asta, a cărei eroină eşti tu. tu, care, ca bărbat, ai fost iubitul nostru de cinci săptămâni, ai fost amantul nostru drag şi eşti deja tatăl copiilor noştri. Care se vor naşte, asta aranjăm noi, în aceeaşi zi, în ciuda diferenței de cinci săptămâni între fecundarea, cu marmură lichidă, a ouălor noastre. Vrei să vizualizezi cum s-a întâmplat?

M-am cutremurat. De spaimă. În ce poveste m-am lăsat atrasă? Numai de imprudentul gest de a-i arăta domnului doctor, ca să-i atrag atenția asupra pisicuței mele, asupra căptuşelii infinit de mătăsoase a interiorului coapselor mele primitoare, asupra pântecelui meu plat… ca să nu mai ajung la sâni şi la chipul de carmencită, de a-i arăta păsărica grației blonde, din spatele cârpei de tul, în tabloul ăla… hm, binecuvântat. Binecuvântat am spus? Asta fu dincolo de mine.

N-am să vă mai povestesc cum am retrăit, din postura penisului meu, cu care mă făcuse(ră) să mă identific, acea primă cuminecătură cu adâncurile frumuseții, ar fi prea mult pentru voi, oameni obişnuiți. Cu atât mai puțin ultima şi cea de-a treia etapă de vizualizare, din ipostaza spermatozoidului ce urma să câştige, pentru a pieri, a se dezagrega, oferindu-şi marfa genetică, cursa cu frații lui, în număr de drakku ştie câte milioane. Pe mililitru. Au fost experiențe existențiale zguduitoare, pe lângă care tot ce v-am povestit e mai banal decât

cartea de telefon. Sau de rețeta de budincă de clătite cu spanac. Dar nu pot lungi nuvela la un roman. Nu mă țin, acum, puterile. În locul acestor capitole autonome, o să povestesc doar că grațiile s-au ținut tari, acum că obținuseră ce-și propuseseră, și mi-au tăiat macaroana sentimentalismului de cartier, nelăsându-mă să le sărut de despărțire. M-au conectat doar, o clipă scurtissimă, la simfonia sincronă a ritmurilor creației biologice. Am auzit diviziunea celulelor. Puteți să nu mă credeți.

Apoi mi s-a tăiat curentul. M-am trezit în dormitorul lui Louis XIV, în fața tabloului cu cele trei grații, semnat de Charles van Loo. În brațele doctorului. Care credea că el mă trezise din leșin. I-am zâmbit, șmechereşte, pieziș: doctore, ai făcut o faptă bună. Îți sunt datoare. Uite, ia șipușorul ăsta, e un decoct de plante, n-o să-l afli. Secret de țigănci, din mamă în fiică. O picătură în paharul de cină și femeile tale or să doarmă duse, te poți exfiltra din lanțurile conjugale în patul meu. Dar treaba ta e să-mi găsești patul ăsta cumva, n-am de gând să le șochez pe bunele mele prietene, cu care împart a doua cameră triplă.

Ce-a făcut, ce n-a făcut, treaba lui. Destul că așa am aflat că nu-l papălaptele pe care-l bănuiai, după privirea pierdută și zâmbetul superfluu. Mi-a scrâșnit un număr de cameră, noaptea, târziu, când autocarul a ajuns la următorul hotel. S-a dovedit a fi singura single. Rezervată unei frustrate grase, care, de a doua zi, avea să înceteze brusc s-o facă pe Gică contra. Omul se vede că plătise chiria cinstit. După care o infiltrase în patul lui, alături de femeile lui. Care dormeau duse, după elixirul meu. Două picături în loc de una le-ar fi făcut să nu se mai trezească. Am mizat pe precizia farmaceutică a mâinilor lui de chirurg cu penelul și pianul ca vioare ale domnului Ingres. În noaptea aia, până la cântatul cocoșilor, exilați altfel de uniunea europeană în ferme așa zise ecologice, când ordinea s-a refăcut, n-am dormit nici o secundă. Da' nici el. Numai să nu vă așteptați la detalii, după atâtea și atâtea aluzii la pielea infinit de mătăsoasă a interiorului primitoarelor mele coapse. Și după atâtea și atâtea detalii despre experiența mea în spațiul edenic în care am intrat

prin pânza unui tablou. Dacă chiar vă interesează, n-aveți decât să vă puneți imaginația la muncă. Doar nu sunteți voyeriști.

Am avut grijă, până la sfârșitul traseului, să-l ignor cu totului tot pe domnul doctor. Dacă e nevoie să vă explic de ce, atunci ștergeți drakkului din memoriile voastre toată povestea de până acum. După reîntoarcerea în țară am avut grijă să subțiez, controlat, și legăturile cu colegele mele de spital, devenite, pentru o vreme, prietene de conjunctură și vecine de cameră. Căci nici eu nu mai sunt cea care am plecat cu ele prin castelele de pe valea Loirei (ați observat diferența, nu?)

Cu banii pe care i-am pretins și obținut de la cretinul meu ultim amant, în schimbul acordului de a se lăuda cu imaginea mea multiplicată (artistic!) pe un nenorocit de sit pentru voyeriști, am dat o tură până la castelu' lu pește, având grijă să ajung în preziua nopții cu lună plină. M-am strecurat între cutele aerului, am rămas prin cotloane de care nici custozii nu știau, am așteptat, cu răbdare, în liniște, și fără panică să se care toată lumea, să vină buna noapte, am deschis fereastra, apoi mi-am mai oferit încă un supliment de așteptare, până ce razele lunii pline au căzut peste tabloul cleor trei grații. Să nu mă întrebați de unde știam că iubitele mele de cinci săptămâni, ca bărbat, pot proiecta pe pânza tabloului ce imagine doresc, astfel că nici un pământean nu le poate urmări creșterea burților. Doar, pe baza a ceea ce ați citit deja, n-oți fi așa de lipsiți de fantezie să presupuneți că v-am spus chiar totul. Cu atât mai puțin, de unde știam că, dacă e să apară, vreodată, privitorului tabloului, așa, însărcinate, asta nu avea sens să se întâmple decât sub lumina lunii pline. Ideal, a lunii galbene, după ploaie, cu poveștile ei. M-am pregătit minuțios pentru întâlnirea asta. Purtam exact perechea de jeans și pulloverul alb, *col roulé*, de atunci, ba chiar aceiași adidași, cu șosete cu tot. Cu chiloțeii de mătase fu mai greu, mă strângeau deja. Eram, ca și ele, în luna a patra, fetița mea mă bumbăcea deja, de dinlăuntrul minunatului meu trup și nici nu-mi păsa dacă, deși acum încă, spre surpinderea mea în primul rând, pântecele-mi arăta, mai ales în poza-vișină din

glazură de pe situl voyerist, la fel de plat ca atunci, dacă se va bomba cât cere natura, va mai ajunge vreodată la fel de plat după naşterea fetiţei. Aveau să-mi rămână primitoarele mele feţe interioare ale coapselor, mai mătăsoase decât ale oricărei gheişe hibridate cu campioana mediteraneană a curtezanelor antice. Iar bărbaţii care nu-mi văd decât sânii, ăştia însă deja măriţi, dar spre avantajul atractivităţii lor, gâtul erogen, faciesul de carmencită, cu codiţe, zâmbet şi ochi jucăuşi, dar deja încercănaţi de sarcină, ei, bine, ăştia n-au decât să se ducă drakkului. Mă rog, la rigoare se pot duce şi de-a dura.

În cele 3.14 minute de la prima rază de lună plină care a înfiorat rama tabloului până la momentul maximei acoperiri a suprafeţei lui de lumină, m-am dezbrăcat, lent, de toate piesele, ca la cel mai rafinat spectacol de strip tease, în faţa consiliului ecumenic global, unde n-ar avea loc decât ayatollahi, arhiepiscopi, cardinali şi câte un mare maestru. Dacă, prin absurd, aş mai fi fost bărbatul ce petrecuse cinci săptămâni de eden contractual, cu cele trei surori din tablouul în care joacă rolul celor trei graţii şi aş fi putut să mă privesc, dezbrăcându-mă, mi-ar fi explodat pe loc inima. Noroc că nu-i posibil…

Atunci le-am văzut. Pe trupuşoarele lor subţiratece, sarcinile erau vizibile. Ne-am privit. Un veac. Un veac de singurătate. Ştiam că şi ele mă privesc. Iată de ce mă dezbrăcasem. Cum n-o mai făcusem în faţa nici unui bărbat, oricât nu m-aţi crede, la specialitatea mea. şi cum ştiam că n-o voi mai face în faţa nici unui bărbat. Ne-am mângâiat, fratern, prudent, preocupate, pântecele. Unele altora. Cu privirea. Eu – lor, ele – mie. Prietenos, dar deja defensiv. Căci eu contribuisem, fără s-o fi vrut, fără s-o fi anticipat, la posibila lor triplă bombă cu ceas. Venind aici, n-o făcusem doar pentru a mă convinge, *de visu*. Aşa cum povestea asta nu e una erotică, şi nici una fantastică. Ci una neliniştitoare. Venisem să le dau pe faţă că naşterea voluntară a fetiţei mele, care tot trebuia să apară odată, linia genetică trebuia să continue, naşterea asta

sincronizată e unicul meu mijloc de apărare. Şi, *most probable*, nu numai al meu. După ce ultima rază de lună plină a părăsit pânza tabloului, m-am îmbrăcat, exact în acelaşi timp, şi am plecat. Acasă. Departe.

Dacă, însă, în lungile minute, cât un veac de singurătate, în care trupul meu gol, cu fetiţa mea în pântecele lui, a făcut faţă trupurilor goale ale celor trei graţii, cu chipul celor trei surori, aş fi fost surprinsă de cel mai impotent bărbat, dacă nu chiar de un homosexual feroce, jur că l-aş fi încremenit cu un gest, să aştepte, că eu eram în rugăciune. Apoi l-aş fi înghiţit de viu, în fântâna mea şi l-aş fi dizolvat în acidul ei.

Am avut apoi tupeul, obrăznicia, insolenţa, îndrăzneala, nesimţirea şi nonşalanţa să-i mai cer cretinului, în schimbul unei nopţi de iarnă după care puţin a lipsit să nu fie internat în spital, o sumă absolut neglijabilă faţă de costul drumului la castel şi am mers fix la un atelier de bijuterie. Am pus să se reducă diametrul medalionului meu, plată pentru dezvirginarea de acum douăzeci de ani, până ce expresia *nihil sine deo* s-a şters. Apoi să se rescrie, cu litere mai apropiate. Cât să încapă expresia *versus fiicele graţiilor*. La aversul şi reversul medalionului, unde erau, în basorelief, chipul din profil al adevărului şi al minciunii, pe care nu le puteai deosebi. Îl voi dărui fetiţei mele, când va să fie dezvirginată. Dimpreună cu doar trei porunci, zece e inuman, nici Îbrahîm n-a putu găsi zece drepţi în oraşele alea: 1. *Să nu mintă*; 2. *Să nu se drogheze*; 3. *Să nu se sinucidă*. Oriunde s-ar afla şi orice i s-ar întâmpla.

Restul e, de acum, treaba Marelui Regizor. Fie binecuvântat şi să fim binecuvântaţi de El.

Notă

* Versuri de Radu Boureanu, citate de Radu Cosaşu, în noile şi mai vechile domniei sale **Supravieţuiri**

22.09.2006

CUPRINS

PREFAȚĂ POVESTIREA ŞI FEȚELE TIMPULUI 4
ALEXANDRA DE ŞAPTE ZILE 7
ANAMNEZA IRECUPERABILELOR ZĂPEZI D'ANTAN 19
A'LL ITALIANA 22
BLOW UP Celui de-al doilea val al literaturii de război 28
CRĂCIUNUL DOAMNEI YEMISTY 39
CRĂCIUNUL RENATEI 42
DARURILE ÎNCHIPUIRII 49
DAU ŞI OGLIZILE IMAGINI REALE? 54
DIN CE SUNT FĂCUT? 61
DU-TE, DORULE, DU-TE, CĂLĂTORULE 73
INTERVIU CU UN PERSONAJ LITERAR 93
ÎNTÂMPLAREA 107
MAI SUNT TRĂSURI, DAR POȚI SĂ PLECI? 113
MĂ, ŞERBANE! 119
O SINGURĂ ABSENȚĂ? 136
ENTRU ESMÉ, CU DRAGOSTE ŞI ABJECȚIE 145
TREI GRAȚII 151